

TINGREFERATER FRA RINGERIKE

Aktsprotokoll 8 (1707-09)

Utgitt 2018 av Ringerike Slektshistorielag

FORORD

Mellom august 1705 og august 1709 er det en lakune i de ordinære tingbøkene for Ringerike og Hallingdal, men de aller fleste sakene på tinget ble parallelt innført i aktsprotokoller. Aktsprotokollene var ment som et tillegg til tingbøkene, og mange skriftlige partsinnlegg og dokumenter som berørte saken er innført her. Disse protokollene er ikke avfotografert, og befinner seg ved Statsarkivet på Kongsberg. Flere av de innførte skjøtene i aktsprotokollene er fra før 1690, da de lokale pantebøkene begynner.

De manglende sakene i tingbøkene fordeler seg på seks aktsprotokoller. De tre første av disse, som dekker årene 1705-08, er tidligere avskrevet, og nå foreligger aktsprotokoll 8, der noen av de første sidene er revet ut. Den tidligste rettssaken begynner 15. mars 1707, og den siste med en dom 30. september 1709. For alle disse protokollene gjelder at sakene ikke er innført i kronologisk rekkefølge - den kommende aktsprotokoll 9 har faktisk en sak fra høsten 1706.

I likhet med tidligere aktsprotokoller inneholder også protokoll 8 flere åstedssaker, som er ekstra verdifulle ettersom gamle mennesker her vitner om tidligere tider, og mange ukjente stedsnavn kommer for dagen. Alle protokollene er transkribert av Sten Høyendahl, og samtlige inntatte dokumenter som vedrører de aktuelle sakene er medtatt i avskriften.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildeskriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater fra aktsprotokoll 7	s. 3-96
Saksoversikt	upag.
Person- og stedsregistre	upag.

Steinsfjordingen i Hole, 25. januar 2018

Sten Høyendahl

TING 1707 I HOLE

(fol. 43a) vide supra Aar

Laurs Hans: begierte Dom paa hvis Peder Fröoug var ham Skyldig hvorom til forrige ting er giort paastand og sagde Citanten Laurs Hans: at dersom Peder Fröoug ville betale ham til vaaren 10 rd vilde hand eftergive ald den pretention hand havde imod hannem enten ved Dom eller i andre maader, hvormed indstevnte Peder Fröoug var vel fornöyed ~~men~~ sagde ej at Kunde bringe reede penge til veie, men begierte hand der for ville skaffe ham arbeide, hvilket citanten negtede og begierte alleeniste Dom i Sagen, afsagt

Efterdj Parterne paa begge sider er fornöyed at annamme og udgive hvis de som for indfört ere foreenede om, og er alleene qvestionen til hvad tid det udlovede skal betalís, da paa det denne tvistighed paa baade sider Kand vorde debateret har mand for billigt eragtet at Peder Fröoug til 2de terminer til citanten bör svare sin debet Neml: til Paaske 5 rd^f og til Johannj förstkommende 5 rd^f hvormed alle de imellem parterne forhen forlöbne gjorde pretentioner, i hvorleedes de og være Kand skal paa begge sider være upaatalte. Skulle Peder Fröoug til forberörte tider ej Clarere besagde 10 rd^f da staa det citanten S^f Laurs Hans: frit fore ved execution i hans midler at lade söge sin betaling - etc:

TING 15. MARS 1707 I NORDERHOV

(fol. 43a) Indgangen s: fol. 20 men den 15 Martij

Mons^f Rasmus Muus som fuldmegtig paa velädle h^f Raadmd Jens Nielßen Lærskougs veigne presenterede sig for Retten og fordrede Ole Waagaard i Rette som Velbem^{te} hans (fol. 43b) principal til Rette ting Lovl: har Ladet indstevne for giæld som hand til hannem er Skyldig.

Producered saa velb^{te} Velädle h^f Raadmands ~~under egen haand~~ Skriftl: forfattede Stevnesedel som saaleedes med indstevnte Ole Joenßen Vaagaards paaskrift er formeldende -

Hermed og ved Nærværende 2de Vidner Lovl: Kald og Varßel givís Eder Ole Joenßen Waagaard, at möde mig Eller fuldmegtig udj Rette paa Tandberg anordnede tingstue i Nördrehougs Præstegiæld förste Sageting som der sat vorder Nest efter denne Stevnings Lovl: forkyndelße, tiltalende Eder formedelst I icke efter mange mindelige paafordring^f har villed indfinde Eder til afreigning og betaling for resterende Landskyld med hvis meere i mig pligtig findes som alt udj Retten skal vorde forClared og paastaaed til Endelig Dom og Rettens kiendelße om Skadeslös betaling og alle omkostningers erstattelße, havende fordj med Eder til besagde tid og städ, alt hvis I herimod til forsuar Lougmessig eragtis kd og lader ingen udeblivelße skeep under lovens biudende, Brag: dend 24 Januarij 1707

Jens Niels: Lærskoug

Anno 1707 dend 21 feb: er mig denne Stävning anviist hvorefter ieg skal viide mig at Rette - Waagaard ut supra

Ole Joens:

Dernest fremlagde fuldmegtigen bem^{te} Muus een af i dag mellem hannem og Ole Waagaard Sluttede afreigning hvorefter indstevnte Ole Waagaard bliver Skyldig 17 rd 3 ort hvilket besagde Ole Waagaard vedstoed at være Rigtig og er den af fölgende indhold -

Ved afreigning med Rasmus Muus paa VelEdle hr: Raadmand Jens Niels: Lærskougs vegne for saa vit hd haver at fordre for mig for indestaaende Landskyld til Anno 1706 aars udgang

befinder ieg mig (**fol. 44a**) at være Skyldig 17 rd 3 ort og det at være Rigtig i alle maader imellem os bekiender ieg og med min egen haands underskrivelße bekrefter Actum Tanberg den 15 Martij 1707:

Ole Joenßen

Viidere blev ej indgived eller paastaaed uden fuldmegtigen var Dom med omkostnings erstatning begierende

herudjnden er saaleedes ~~Dömt og~~ afsagt

Som Ole Joenßen Vaagaard selv vedgaar at den Summa af 17 rd 3 ort hand af Velædle h^r Raadmand Jens Nielßen Lærskoug Krævis for er Rigtig, saa bör hand og samme Sum til velbem^{te} h^r Raadmand inden Maanedes forløb at svare og betale med 6 ort i omkostning under nam og execution i hans Midler efter loven.

Sal: for Retten passered Testeris med egen h: og Zignete Actum Anno die et Loco ut supra -

besk: 1 ark

ÅSTEDSSAK 17. JUNI 1707 VED FJØSVIKA OG BUSTERUD I ÅDALEN

(**fol. 44a**) CM etc: sampt efterskrefne Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige nemlig: Ole Vee, Ole Vejen, Amund Semmen, Ole Hallingbye, Hans Helgerud og Iver Halsteensrud giör vitterligt at Anno 1707 den 17 Junij: blev Retten betient paa tilstefnte aastæd ved Hagle Kiendet imellem Fiösvigen og Busterud i Aadalens Annex paa Ringerige overværrende Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^f Laurs Tönders tiener Sr Find Larßen -

For Retten paa bemelte aastæd fremkom den Dannemand Ole Flaskerud som proprietair til den gaard Fiösvigen samt Torchil Carelsen boende paa Fiösvigen og producerede een skriftlig forfattede stefning over Ole og Poul Busterud, hvorved de indkaldes for tömmer og braatehugst de i Fiösvigs tilliggende skove u:lovlig skal have begaaet etc: sampt een varßelseddel mod Landherren for Busterud Velbrd. hr: Admiralitets Raad Træschous paaskrift som ligeledis indvarsles til denne tid at möde, begge er af fölgende indhold -

Helßen med Gud!

Saasom Ole og Poul Busterud uden voris minde og videnskab have indfaldet j voris tilhörende gaard Fiösvig af gammel tid tilliggende ejendom, og der hugget Saugtömmen og nedröddet tvende braater som vi formeener er imod Loven stridig, for saadan Eders tiltagende aavircke som ei Kand taales, er vi nödvendig aarsaget ved nærværende (**fol. 44b**) tvende vidne Louglic Kald og varßel at give Eder bem^{te} Ole og Poul Busterud at möde os eller fuldmægtig i Rette paa aastæden ved Hagle Kiendet, förstkommende 17 Junij 1707, da I Ole og Poul Busterud haver at fremviße hver sin hugst, særlig tömmer hugsten som er aavircket imod Kongl. aller-naadigste udgangne forordning af ung voxter skoug, skougen og os til allerstörste ruin, saa og I begge at medhave Eders bevilling til samme u: Lovlig skoug hugst og aavircke, Iligemaade samme tid og stæd at være overværrende imeden deele efter udvegs brevene for Fiösvigen bliver efterseet, og endelig at anhöre hvis Prov og Vidnesbiurd denne Sag vedkommende til samme tid bliver indstefnte, hvorefter vj da vil formode og abvarte Dommeren og Laugrettets retmessige Kiendelse samme voris ejedeeler herefter u:behindret at niude, og i begge at erstatte os voris omkostning og skadeslidelße for samme Eder u: Lovlig tiltagne aavircke, som alt videre for Retten paa Aastæden skal blive tilkiendegivet og paastaaet. Een hver af Eder

ærer Kongens Lov og ei med udeblivelße lader befinde, under den foresigende bröde, Actum Fiösvigen den 6 octobris A^o 1706 -

Til ovenbem^{te} tid og stæd varsles og de got folch Torsten Myre, Willum Egge, Carl Röstöe, Johannes Strande og Berte Hval, at möde paa Aastæden ved Haglekiendet, deris Sandhed ved Salighedz æed om Fiösvigs ejedeeler at frasige. Actum ut supra

*Ole Torcheldßen
Flaskerud*

*Torchild Carlßen
Fiösvigen*

Den 17 Martj blev denne stefning forkyndt for Tosten Myre og Willum Egge i deris egen paa-hör, saa sant hielpe os gud og hs hellige ord Test.

Engebret Halvorßen Nærstad   H. O S.

Som vj underskrefne er bleven foraarsaget at j Rette Kalde paa Aastæden ved Hagle kiendet Olluv og Poul Busterud for hvis u: Lovl: aavircke de udj voris gaard Fiösvig underliggende skoug haver begaaet efter derom voris stefnings videre indhold til förstkommende den 17 Junj Alt saa ville Velædle og Welbiurdige Hr. Admiralitets Raad Træskou som Landherre til den pladz Busterud til forbem^{te} tid og stæd behage at möde om hand noget til denne Sag Kand have at svare. Flaskerud den 14 Martij A^o 1707 -

Ole Torchildßen Flaskerud

Torchild Carlßen Fiösvig

Dette skrift Læst, i hvo det har skrevet og underskrevet saa formeener ieg det ei efter een Stefning lovformelig at være indrettet, Christiania d. 13 Aprilis 1707

Gerard Treschow

Mons^f Petter Christiansen paa sin Principal velbd. hr: Admiralitets Raad Træschow og Busterud opsidere deris vegne fremlagde derefter een Contra stefning i Sagen, Ligeleedes betreffende aavercke etc., som saaledis er forfattet -

(fol. 45a)

Hilßen med Gud!

Eftersom det har behaget Eder Ole Torchildßen Flaskerud der er ejende den pladz Fiösvigen i Aadalen, tillige med Torchild Carlßen som samme pladz besidder at indstefne Ole og Poul Engebretßönner som besidder den pladz Busterud til förstkommende 17 Junij paa Aastæden ved HagleKind steenen formedelst de har hugget noget tömmer östen for aaßen ved Samsiöen, sampt rödet noget, hvilcket j formeener og angiver at være paa Eders eje til Fiösvigen, da til at opliube den rette Sandhed og for herefter at leve i fred og vide hver sin rette stæd og ejedeeler, varsles Eder bem^{te} Ole Flaskerud og Torchild Fiösvigen ved denne contra stefning at I til bem^{te} tid og stæd möder os eller fuldmægtig at til og forsvare hvad adgang i haver til at formeene og bemægtige Eder det tömmer og braaten som er hugget paa Busterud ejer sampt varsles Eder til samme tid at medhave hvad Rigtighed I haver for at bruge og tilholde Eder den lille pladz Dahlen Kaldet, der for nogle faae aar siden var oprödet af Engebret Busterud og noget af Fiösvig besiddere, dog med Engebret Busterudz tilladelße saa og hvis adkomster I haver for at Eje den pladz Finderud ved Samsöen östen for aaßen tillige hvad udveigs Breve og Documenter I haver imellem forn^{te} Fiösvigen og Busterud, der I udj Eders Stefning beraaber Eder paa da mand formeener sig at niude den Rette deele og skielne i fra Hagle Kind steenen og til förste aæn ved Samsiöen, der er lige strechning over aaßen, hvorefter mand efter mand paa begge Pladßerne har holdt sig efterrettelig til samme Ejedeler at beviiße Stefnes Eder begge at anhöre efterskrefne Prov og vidnisbiurder, nemlig Joen Rödnings sand, Anders Lösting, Anders Tordßen Marte Busterud Ole Pederßen Lia og Guri Olsvigen /: med fleere som

denne Stefning vorder forelæst til bem^{te} tid og stæd at möde, og der at frasige Eders Sandhed hvad I Kand være vidende, og for Retten Kand blive tilspurt om rette skielne og deele imellem bem^{te} Pladßer, og det saaleedis sandferdig i alle maader, som I med Eders Saligheds æd agter at gestændige, hvorefter man da vil formode I icke alleene af Retten bliver tilfunden at entvige fornefnte 2de smaa huusmandz Pladßer, der efter rigtig streckning af gammel tid har og er liggende paa Busterud Ejedeeler, sampt at svare og erstatte os hvis skade er tilföjet baade paa Braaterne og tömmeret, der er hugget og af Eder arresteret, mens end og denne Processes omkostning at erstatte, Een hver lader ingen udeblivelße skee under lovens biudende straf. Actum Busterud j Aadalen den 6 Junij 1707.

Paa Hr: Patron Velædle og Welbiurdige AdmiralitetsRaad Treschows vegne og ordre af hannem

T: *Peder Christiansen* tillige af opsidderen og hans Broder, Ole og Povel
Engebretsöänner Busterud

Citanten Ole Flaskerud indgaf dernest een arrestseddél udstæd af Kongl: Maj^{ts} foget den 4 Octobr: 1706 paa hvis tömmer som j omtvistede ejedeeler af Busterud besiddere er hugget, hvilcken med sin paaskrift befattes fölgende -

(fol. 45b) Böigde Lensmand Gundvold Strande!

Efter Ole Flaskerudz andragende og begiering befales Eder hermed at I straxßen forkynder Lovlig Arrest og beslag paa det tömmer som Ole Busterud u:lovlig har udvircket over Fiösvig-deelet, saaleedis at det paa Aastæden hvor det nu findes u:rört til Sagens uddrag forbliver, Iligemaader forholdes dend 3^{die} delen av den afgröde som findis paa den braatte ved Hagle-Kindz Oßet, som Povel Busterud skal have stedet og Ole Flaskerud formeener som forbemelt strecker sig ind paa Fiösvig ejedeler, hvilket alt saaleedis som forberört forbliver under virkelig beslag paa Ole Flaskerudz egen til og forsvar, hvorved hannem forelegges Sagen straxsen med stefnemaal til beleilig tid /: som Kd. berammes :/ at föfölgge. Ellers som foregives at det udvirckede tömmer 22 tölter mesten skal befindes at være voxter skoug, som Sal: höiloflig Christiani Qvinti skoug ordinance af 6te Septembr 1688 under 50 Rd Straf bröde förbiuder ei maa udhugges, foruden hvad straffeldighed Loven formelder om den som u:lovlig hugger i anden mands skoug, Saa haver I Eder derom nöje at informere og tömmeret maale og palme, saa vel stæden forfare, og saa fremt det som forbemelt skulle befindis haver I og paa mine vegne at give Ole Busterud varßel til den berammede tid at være Rettens Kiendelße undergivent for de Prætensioner ieg som ovenmelt mod hannem i Retten aarsages at giöre. Hvad herom i alt forrettes, giver I og medhavende vidne herpaa under hænder og Zigneter rigtig beskrevet til Rettens opliusing og Lovlig fölgge. Steen den 4 October A^o 1706

Lars Tönder

Anno 1706 den 6te October haver ieg underskrefne Gunvold Strande tillige Hans Tossevig efter denne anordning först tilsagt Ole og Povel Busterud om de ved denne forretning ville være tilstæde men ej fremkom, derefter begav vi os til aastæden og tömmeret efterseet, hvoraf befandtis toe tylter som holte maal og tiuge tylter undermaal, i længden 10 foed tilsammen 22 tylter, som var hugget over deelet som adskiller Busterud skoven fra Fiösvig ejedeeler, ligeleedis befindis og den 3^{die} deel af Rug braaten som forbem^t hugget ind paa Fiösvig ejedeeler, paa hvilcket aavircke i alt vi liuste lovlig og virckelig beslag paa aastæden u:rört til Sagens uddrag at forblive, som og ligeleedis blev forkyndt for de Sagskyldiges boepæl paa Busterud: hvorforuden vi paa Kongl. Maj^{ts} Fogets vegne varslet dennem til den tid Retten paa Aastæden er berammet nemlig 17 Junij 1707 de forefaldende pretentioner bem^{te} aavircke an-

gaaende at tilsvare og dom efter Sagens beskaffenhed at være undergivet. Saaleedis forrettet som forskrevet staar, bekræfter vi med egne hænder og Zigneter. Flascherud ut supra.

Gundvold Nubben
Egen haand   L S

Hans Bersvendbens
boemercke

Fogdens tiener Find Larßen tilspurte derpaa Ole Busterud om hand icke gestændiger af hans principal at være lovlig stefnt formedelst (fol. 46a) det tömmer hand har nedfeldt af voxter skoven, hvortil hand svarede ja, paastoed saa at hand derfor med 50 Rd. straf bör ansees -

Derefter fremlagde Ole Flaskerud et gammelt pergaments brev andgaaende Fiösvigs ejedeeler dat: 1460 som liuder saaleedis

Det skal alle mand kundigt være det vi Erich Pederßen, Thore Aslandßen Steffen Ogmundßen, Thomas Erichßen og Anders Halvorßen Laugrættismænd paa Ringerige at tisdagen nest efter Korsmiße om hösten vare vi paa Fiösvigen öfre Aadalen Anno Domini 1460, hvor da Kongens ombudzmand Harald Sigvardßen tilkrafde at skiönne og Randsage deele og endemercke imellem Sanden og atternefnte Fiösvigen ejer, hörde vi da vidne der Ingul Torgerßen lod gange og som Soer paa boeg med fuld æd stave som saa heder Asbiörn Redulffßen Torfind Evindßen og Asle Iverßen at de viste for gud sandt at være atternefnte skielne paa Fiösvig Lunder liggendes ved HagleKienne steenen derfra og i Moeberget fra berget og atter i aaben siden derfra adt i aen, deden og at Rundaaßen og Ret at Otter hellen ginge vi da alle maals eigner, og fantes der steene og marckeskielne som för voris vidende været diße Lunder at fölge Fiösvigen töchtes vi skiönnsomlig være, for Sanningen skyld Setter vi voris indsegle for dette brev som giort var dag og aar som foresiger.

LS   LS   LS   LS

Veret i Rette paa Tandberg tingstue den 23 Junj 1679. test.

Jens Tygeßen

Fremlagt udj Commissions Retten paa Aastæden Samsiö den 10de Junj A° 91

Test: *David Gorisen*

Anviist i Commissions Retten paa Samsiö aastæd den 7 Julj A° 92

Test. *David Goresen*

Dernest paastoed Petter Christiansen at Ole Flaskerud bör fremlegge den ergangne Laugmandzdom hand i hænde haver mellem Hadeland og Odals ejer, hvori findis indfört et gl: udvigs brev mellem Fiösvig og dette, eftersom originalen er gl: og slidt at den ei vel Kand læbes, at deraf Kand sees og opgaaes deelestederne derudj er nefnt, samt den seeniste dom som siges er gaaet imellem Busterud og Fiösvigen -

Ole Flaskerud svarede at hand haver produceret deele brevet in originali som hd. formeener at være nock til Sagens opliusning og veed icke af nogen Laugmandz Dom som Busterudz ejer vedkommer -

Derefter vedtog begge parterne at deele skulle opgaaes efter det udj Retten indgifne gl: brev fra stæd til stæd -

Og som ingen disput faldt imellem parterne ved Haglekiendet etter Hagle Kiend steenen, som os blev anviist, begav vi os der fra til (fol. 46b) Moeberget, hvilket contra Citanernes fuldmægtig ville disputere ei at være det rette Moeberg -

Derefter fremstillede Citanten sine indstefnte vidnisbiurd, hvilcke efter at de blev foreholdt at udsige den rette sandhed, proved som følger.

Tosten Myre siger sig over 60 aar gammel, proved at hans fader i hans unge dage sögte process imod Find Semmen som da brugte Busterud, og da blev det af Retten forefunden at deele i mellem Busterud og Fiösvigen skulle gaa fra Haglekiendet til Moeberget, men hvor deele gaaer j aaben ved hand icke, saasom samme dom med andet meere som laae udj et skrin, blev hans fader frastaaen, og tilstaaer hand at hans fader stedße fra hans ungdom brugte norden for Moeberget indtil hand solte Fiösvigen til Mons^f Jörgen Larsen Hönen, item at han aldrig har hört tale om andet Moeberg end dett hand os nu foreviste og at dette er det rette Moeberg -

Willom Egge som er 56 aar gl. tilstoed at hans fader sagde til ham at rette deele imellem Busterud og Fiösvig var fra Haglekiendet til Moeberget og at hans fader stedße brugte norden for samme deele til Fiösvigen blev solt, og veed icke andet berg end dette berg som kaldis Moeberget -

Johannes Graflie siger sig ved 70 aar gl. tilstoed at have hört udj ald sin tid at imellem Busterud og Fiösvig var rette deele fra Haglekiend oußet til Moeberget, veed intet andet deele eller Moeberg end det hand os anviiste -

Ole Hval over 70 aar gl. vant at hand for omtrent 60 aar siden var j skydzferd med Lensmanden Rasmus Löcken til Fiösvig, hvor fogden og Sorenskriveren Poul Snel med mænd var paa een Rettergang imellem Fiösvig og Busterud, som mændene kom hiem fra Rettegangen om aftenen, sagde de at deele blev sat fra Haglekiendet til Moeberget, og da var Busterud Kongens godz -

Jöran Larsdaatter tilstoed at hun hört hendis fader for 40 aar siden fortelle at ingen skulle troe hvor vred Find Semmen var paa Gulbrand Hof for deele som var giort fra Haglekiend til Moeberg, hand tog ham slog ham i kuld og sagde hd. skulle sneje hovedet af ham -

Inger Torgiersdaatter ved 80 aar gl. vedgich at hun for nogle og 40 aar siden tiente Find Semmen og laae i Seter paa Busterud, og da gietede de fra Busterud ei lenger end til besagde deele, og naar (fol. 47a) fæet kom over deele forbi Moeberget, som hun tilstaae er det rette Moeberg, saa gi---te de paa Fiösvig det tilbage, og naar Fiösvig fæe kom der forbj, gjorde de ligesaa, thi den eene ville icke at den anden skulle hafne paa hans ejedeeler -

Jon Rödningsand 50 aar gl. tilstoed altid at have hört at deele imellem Fiösvig og Busterud var fra Hagle Kiend oußet til Moeberget -

Gurj Olsdaatter vandt at for omtrent 20 aar siden tiente hun hos Svend Fiösvig, og da holt hand sig efter forberörte deele fra Hagle kiend til Moeberg og brugte til Moeberg og viste icke af andet Moeberg at sige end det hun nu har anviist -

Ole Jacobßen Lycke vedstoed at hd for 16 aar siden tiente paa Fiösvig, og nu ved 40 aar gammel, og da holt Knud Fiösvig sig til ejendom paa den nordre side atterm^{te} Moeberg og de paa Busterud Kom icke derover med nogen hugst, og som Gunder Fiösvig forhen hafde röd en brote norden for Moeberg fich hand den med bevilling og biugde der og boede der j 7 aar, imidlertid rödede de paa Busterud icke noget paa de stæder -

Guri Olsdaatter tilstoed videre at forskrefne braate, som nu kaldis Dalen blev opröd mens hun tiende paa Fiösvig og saaed för hun kom derfra, hörte icke at de paa Busterud anckede noget derpaa -

Asle Carlßen tilstoed at for 2 aar siden kom hd fra Kircke ind paa Busterud, da sagde Poul ieg hörer Ole Flaskerud vil tage braaten fra mig ved Haglekiendet, tager hand den skal hand tage den med blodige fingre -

Peder Christiansen begierte indfört at eftersom Ole Flaskerudz indstefnte prov icke lenger er bekiendt om dette omtvistede deele end de siger efter andres ord at det skal være fra Haglekiendsteenen til Moeberget j öster, men som der befindes 2de berg, er det at forstaae det nordeste som ligger i streckningen fra Haglekind steenen med de andre deeler som i det gl. pergament brev er indfört -

Ole Flaskerud svarede hertil at Peder Christiansens beretning er icke af nogen verdi eller tiellig til nogen efterretning, saasom provene om deeleet gör een langt anderleedis forklaring, at det er det Moeberg som i dag er bleven begrundsket, hvilket denne (fol. 47b) selv er vitterligt baade om hugst og brug langt over hæfdz tid -

Derefter blev af Peder Christians. fremstillet et prov nemlig Anders Thorßen som siger sig ved 63 aar gl. hvilcken vandt at for 50 aar siden tiende hand hos Find Semmen og da viste hand at Find hug over deeleet thi hand kiörte tömmeret, hvor langt det var ind paa Moen viste hand icke, men naar de mötte hin anden saa skiendtis de og slogis om hugsten nemlig Gulbrand Hof og Find Semmen -

Ole Jacobßen og Hans Anderßen provede de selvsamme ord som Asle Carlßen -

Og som de indstefnte vidne hafde intet videre at prove om forberörte deele stæder, har de samptlig aflagd deris æed at hvad de tilforn har vedstaaed og indfört er, er i alle maade sandferdig -

ÅSTEDSSAK 18. JUNI 1707 VED FJØSVIKA OG BUSTERUD I ÅDALEN

(fol. 47b) Den 18 Junij haver vi efter parternes begiering forföjet os til aaßen og der begrundsket de omtvistede stæder, og forefunden at deeleet bör gaae fra Moeberget og igiennem aaßen imellem Busterud Berget og Dybedalen, og som vi kom paa höieste aaßen strax sönden for et Kiend, hvoraf Steenbecken har sit löb, der oplagde vi een stoer steen rös til skielne imellem Busterudz og Fiösvigs ejedeeler -

Paa hvilcken aastæd Citanten fremstillede efterskrefne prov videre at vidne om hvis dem er vitterligt om ejedeelerne som bær imod Samsiön -

Og tilstoed da Johannes Graflië at for over 20 aar siden gich hand at fiske i Samsiön, og da saae hand at Svend Fiösvigen hug og kiörte Saugtömmere i Langtangen til Svendzvelten, og hörte ingen kiere derpaa, tilstoed at hand saae ham nogle gange Kiöre der i 2 aar hand brugte om hösten fiskeriet der i vandet, item at hand sagde til hannem at hd hug paa sine egne ejedeeler -

Joen Rödningsand vandt at for 32 eller 34 aar siden begierte Svend Fiösvigen hand skulle fölge med ham til Langtangen at mercke det tömmer paa Sal. hr: Assistance Raad Jörgen Phillipßens vegne hand hafde i Langtangen, hvilket hand og gjorde, og merckede hand ved stubene 30 tytter, hvilcke blev udkiört og leveret i Svendzvelten -

(fol. 48a) Guri Olsdaatter tilstoed at hun ved 20 aar siden tiende hos Svend Fiösvig, og da Kiörte hun tömmer med hannem som var hugget et stöcke ovenfor Langtangen, nedj Svendzvigen -

Peder Christianßen tilspurte vidnene om Fiösvig opsiddere siden den tid de omproved haver har brugt nogen aavercke i Langtangen? dertil svarede Joen Rödningsand og Johannes Graf-lie at baade Knud og Torchild Fiösvigen har hugget Saugtömmen for Fiösvig i Langtangen tid efter anden og veed icke at nogen anden har hugget der -

Derefter begierte Peder Christianßen efterskrefne vidners tilstand at indföris -

Anders Lösting vandt at Embret Busterud lejede ham for 16 a 17 aar siden at hugge tömmer for sig og da hug hd ved 4 a 5 tölter for ham sönden for Steenbecken, og sydvest fra Langtangen 10 tyl: tömmer for 17 a 18 aar siden -

Gudbrand Bersund tilstoed at have hugget den paastefnte nye braate tillige med Busterudz opsiddere for at niude med dennem halffparten af afgröden -

Derefter paastoed Citantanten dom med omkostnings erstatning -

Peder Christiansen begierte indfördt at Retten ville i agt tage at alle gaarders ejedeeler fra Heen og til den överste gaard i Odalen paa den östre side Elven gaar i nordöst og paa den vestre side Elven de gaarders ejedeeler i nordvest, saa gaar det og rigtig fra HagleKiend steenen eller Moeberget over aaßen og til aasen som rinder af lille Samsiö og i stoere Samsiöe, og icke befindes nogen anden Elv at accordere imod Rundaaßen som er det yderste deele fra Fiösvigen, hvilcket alle tider har været efterretlig, som det gl: i Rette lagde udvegsbrev for Fiösvig rigtig udviißer, og som fornemmes at Ole Flaskerudz Prov icke videre Kd. sig om deele end til Moeberget, og icke videre i eller over aaßen om deele er vitterligt, samt fornemmes at Citanten skulle have domen i hænder hvoraf denne Sag maa skee haver sin opliusing, hvilcke hs fuldmægtig Sr Jörgen Larßen icke ville hand skulle fremviiße, af deßen omständighed og at icke maa fölgis det rette skielne og deele efter forn^{te} udvegs breve, begierer hand paa sin Patron Seig^r Treschous vegne at Sagen maatte optagis til mand kand faa fört de vidne frem som i Contra stefningen er indfört og udebleven tillige med fleere der skal være de ældste og beste personer som om samme omtvistende ejedeeler er vitterligt -

(fol. 48b) Citantens fuldmægtig Find Larßen svarede til denne Contrapartens höitrvende protest at det var u:nödvendig dertil at giöre nogen besvarelße, thi hand siuntes ligesom Contraparten vilde forskrive Retten een streckning med ingen beviislighed, refererede sig derfor til de forrige i acten indföorte beviisligheder, men det at hand som fuldmægtig sist i sin protest beraaber sig paa opsettelse og angiver een deel prov som hand ei i sit stefnemaal har indfört, enddog hand dertil har haft respit noch, saa siunes saadan hans paastand ei andet til end at forhale tiden og i före Cit: som een fattig skatte bonde u:nöttige bekostninger, formoder derfor hand i den post ei vorder bifaldet -

Derefter blev forberörte prov fremkaldet, og paa deris forrige Provning aflagde deris corporlig æed -

Som dagen er forlöben og hellig aften forhaanden, forflöttes Sagen til Tandberg tingstue til anstundende 1 Augustj, til hvilcken tid Sagen til dombs er optagen, hvorföre parterne sig betidz til samme tid, for at afhöre dom, ville indfinde -

GRENSEDELESÅK 1. AUGUST 1707 PÅ TANBERG TINGSTUE I NORDERHOV

(fol. 48b) Den 1 Augustj 1707 blev Retten betient paa Tandberg tingstue udj forindførte laugrettes mændz overværelße -

Hvorda Ole Flaskerud begierte indført det hand formeente at niude deele efter det gl. adkomst brev og efter prov og vidnisbiurd, og hvis de Busterudz besiddere over samme deele streckning u:lovligen har aavercket, være sig tömmer eller braate hugst, hannem med landnam og skadegield at være hiemfalden, item derforuden at indstaae hannem denne vitlöftige og kostbare proces, hvorpaa hand uden ophold var een forsvarlig dom begierende.

Imod denne haarde og strenge protestation svarede Peder Christianßen at hand seer icke noget nödigt der til at svare, men refererer sig til det i Rette lagde udvegsbrev at fölge, de deelestæder for Busterud som samme inneholder, samt til sine forrige i acten indførte protestationer, saavel som at de nu af hannem indstefnte prov maatte tagis til forhör, og vidne om paastefnte ejedeeler, hvorefter hand da ville ervarte en Kiendelße,

Derefter producerede hand een stefning under Poul og Ole Busteruds hænder, hvorved indkaldest een deel Prov at möde til i dag paa dette stæd, at vidne om ejedeelerne j mellem Busterud (fol. 49a) og Fiösvigen med videre des indhold som efterlæßes:

Hilßen med Gud!

Til den processes ydermeere opliusing imellem Fiösvig og Busterud ejedeeler i Odalen forarsages man at indstefne ved diße 2de vidner efterskrefne Prov nemlig Knud Jacobßen Qvien, hans hustrue og stefsöner, som i forrige tider beboede og brugte Fiösvig pladßen, samt Johannes Grönvold, Mons Hunsdalen, Ole Pederßen Lia, og Guri Olsvig med fleere som denne stefning vorder forelæst, at I möder paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige förstkommende den 1 Augustj til hvilcken tid Sagen er opsat fra aastæden, og der at frasige og prove ved Eders Salighedz æd alt hvad Eder om forbem^{te} ejedeeler Kand være vitterligt og for Retten derom bliver tilspurt, samme prov at anhöre varsles Eder Ole Torchelßen Flaskerud og Torchild Fiösvig at möde til ovenmelte tid og stæd, ladende ingen udeblivelße skee under Lovens faldzmaal, Actum Busterud den 9 Julj Anno 1707.

Ole og Poul Engebretsöner
Busterud

Citanten Ole Flaskerud formeente at denne stefning er lovstridig, saasom Peder Christianßen vel vitterligt at Loven ej tillader at vidnisbiurd kand föris paa andre stæder end paa aastæderne hvorom tvistigheden falder, og siunes ham at samme stefning er meere anbeet til udflugt end nogen retledning i Sagen, saasom de Busterudz besiddere har haft tid noch fra stefningens forkyndelße den 17 Martj til den 17 Junij at före deris vidnisbiurd om de nogen hafde haft, hvad sig angaaer at Petter Christianßen refererer sig til det gamle Brev, da er af aastædens granskning vel at fornemme at hand u:retteligen det vil fortolcke om deele streckningen i sig sielv, i öfrige refererede sig til sin forrige paastand -

Peder Christiansen begierte derefter indfördt at efterdj deele stæderne er af Retten begrandsket og beseet, og formedelst een del af de beste og ældste prov udeblev, hvorpaa hand begierte Sagen opsat til hand kunde faae den fört, saa begierer hand nu at den maatte tagis til examen -

For at forkomme videre ophold i Sagen consenterede endeligen Ole Flaskerud at contraparternis indstefnte vidnisbiurd maatte föris, mens Peder Christianßen svarede at dersom de Kunde opliuisse Sagen noget var hand dermed tilfredz - Derefter blef vidnene fremkaldede.

(fol. 49b) Knud Jacobßen Qvien tilstoed at hand for 20 aar siden kom til Fiösvigen og boede der i 12 aar, imidlertid brugte hand fra Haglekind til Moeberget, der i fra til Steenbecken i höieste aaßen, og derifra til den nordre ende af den braate Johannes Grönvold brugte i Buste-rud Lien, siden sagde Jörgen Larßen til ham, som da var Landherre til Fiösvig, at hand skulle bruge til Bueholmen og til Sæter Elv munden ved Finde pladßen, tilstoed at for 4 a 5 aar efter hand var kommen til gaarden Fiösvig, gav Jörgen Larßen ham denne underretning, item i mens hand boede der, hug hand tömmer paa Langtangen og ellers i Fiösvig marcken hvor hand vilde og kiörte det ned i SvendzKastet, og naar hand hug Sör paa Bueholmen sagde Busterud besiddere til ham du hugger for langt Sör, videre talte hand intet til ham, saa sagde Knud til ham, saa Kand du hugge saa langt nord igien -

Ole Flaskerud sagde at hand gjorde ingen præntion paa den braate af Johannes Grönvold for 25 aar siden opröd,

Ole Lie tilstoed at for omtrent 34 aar siden tiende hand Svend Fiösvigen Et aar, da holte hand sig til ejedeelerne fra vandet til Moeberget derifra höjst i aaßen til Steenbecken, videre om deris ejedeelers adskillelße viste hand icke -

Knud Semmens tilstand var at hd for 30 aar siden gick og fiskede i Samsiöe, da Kiörte Embret Busterud tömmer paa den Söre Side udi SvendzKastet og sönden for becken, og paa den nordre side becken der hug Svend Fiösvigen og kiörte sit tömmer til SvendzKastet, og hörte icke nogen tvistede med ham derom, imedens hand i Sommedal boede paa en 16 aars tid, tilstoed at hand fiskede 4 a 5 uger i rad naar hand om hösten drog paa fiskerie -

Halvor Nöcklebye vandt at hand for 12 a 13 aar siden hug for Knud Fiösvig 30 tylder tömmer med Carl Nöcklebye til hælning, med dito Knud oven og fra omtvistede braate, og kiörte det ned Sönden becken ved Busterud Kastet, dette var og Carl Nöcklebyes tilstand, tilstoed at de laae i hytte med Busterud folckene og anckede icke derpaa, men Busterud folckene hug Sönden for becken og de norden for samme beck -

Derefter begierte begge parterne provene at tages ved æed, som (fol. 50a) og paa deris forindföerte tilstand aflagde deris corporlig æed -

Peder Christianßen refererede sig til sit forrige nemlig at föolge det gl: i Rette lagde brev som og provene forklarer de tre deele steder derudj men om deelet Östen for aaßen Kand icke noget prov udsige noget om, alleene har været der og hugget nogle tölter tömmer om hin anden i skielnet og der ud med, hvorföre hand paastaaer at Cit. bör giöre beviisligt om nogen anden aae findes östen for aaßen end den som render af den lille og i den stoere Samsiöe, som accorderer i streckningen lige til Rundaachsen, begierer dom i Sagen og i omkostning 16 Rd^f -

Ole Flaskerud lod indföre at denne proposition accorderer tvært imod Sandhed, som af granskning og hans egne prov langt anderleedis er at fornemme, hvorföre hand endnu som forhen paastaaer at deelet bör fölgis saaleedis som de Fiösvigs besiddere forhen brugt haver, prentenderer i processens omkostning 30 Rixdaler -

Widere hafde parterne ei udj denne Sag at indgive, eller paastaae

hvorföre herudinden er saaleedis dömbt og afsagt:

Det udj Retten producerede gamle, gyldige og baade i under og over Retterne fremlagde pergaments brev forklarer Rette skielne imellem Fiösvigen og Busterud, hvilcket og for opsidderne over hæfds tid til efterretlighed har været dennem som een rettesnor, parterne og har antaget de der udj mentionerede deele stæder for rigtige, efter at de udj denne act indföerte vidne hafde aflagt deris tilstand, om ejedeelerne fra Haglekiend steenen indtil Steenbecken i höjeste aaßen.

Videre prover vidnene at Fiösvigs opsiddere baade under og over hæfdstid har haft deris ubehindrede hugst og drift i omtvistede skove, efter saadan beskaffenhed har vi eragtet for Ret at deelet imellem Busterud og Fiösvig bör være som af gammelt fra Haglekind steenen lige til Moeberget, hvad af den paastefnte og indhöstede braate ved dito Haglekind falder paa den nordre side streckningen, henhörer herefter til Fiösvig, saasom det fra Fiösvigs ejendom (fol. 50b) til Busterudz er indhægnet, fra Moeberget bör skielnet siden at gaae i højeste aaben og i Steenbecken efter provene Knud Qvien og Ole Lia deris ædlig beretning, hvor hos mand strax oven for det Kiend, hvoraf Steenbecken har sit Löb har sammen Kast een stoer steen hob til skielne imellem diße stridige parters ejedeeler, og som man da af de ædfæstede prov ei har Kundet erlange videre underretning om ejedeelernes Separation, har vi for billigt forefunden, at deelet bör gaae fra forberörte steenröb lige i SvendzKastet, og derfra over Langtangen, beent mod oußet i SæterElven, og som ejedeelerne saaleedis ere adskildte, følger dette derpaa at den paastefnte Rugbraate af Gulbrand Bersund i Samsiöe Lien oprödet, bör henhöre under Fiösvig og de optelte og arresterede 22 tylter Saugtömmen Ole og Poul Busterud at være hiemfalden, hermed processens Omkostning paa begge sider ophævis -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med voris hænder og Zigneter. Actum Anno, diebus et Loco ut supra -

besk: 10 Arck in duplo

TING 27. JULI 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 52b) CM etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 27 Julij blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue j Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Mai^{ts} Foget höiagtbar og velfornemme Md. Seig^f Laurs Tönder, Böjgde Lensmanden Tosten Bye, samt efterskrefne Laugrettismænd af dito Hoele gield nemlig: Claus Hunstad, Embret Leene, Gunder Rud, Johan Field, Christopher og Johan Gombnæs, Arne ibid. og Knud Piocka -

Mons^f Laurs Hansen presenterede sig for Retten og paa Bent Skamarckens veigne fordrede Sagen igien i Rette contra Peder Piockerud og Hendrich Hove -

Hvilcken Sag först udj Retten er gjort anhengig til det almindelig Sageting Nestforleden 27 November nestafvigte aar, til hvilcken tid Bendt Skamarcken hafde ladet indstefne bem^{te} Peder Piockerud og Hendrich Hove for de ilde skal have slaget hannem - pretenderede restitution for sin skade.

Og foregav Citanten at være forligt med Contraparterne om slagsmaalet for 20 Rd. hvorpaa hand har bekommet 2½ t^{de} Korn og ploug arbeide 1 Rd -

Som Peder Piockerud og Hendrich Hove ei möder, aflagde stefnevidnene Gulbrand Field og Tosten Bye æd at de til denne tid er lovligen stefnte.

Derefter blev Bendt Skamarcken forelagt til neste ting at beviiße sin Ret, og at producere bevisligheder om hvorleedis Sagen med forberörte Soldater for den (fol. 53a) over dem holdende Krix Ret er udfalden, om hand agter at vil niude noget for sin fordring -

Hvorefter Sagen til den 17 Martij 1707 blev forflöt og optagen.

Og fordrede da Citantens Qvinde Sagen igien udj Rette med begiering at den videre til neste ting maatte blive opsat, forpligtende sig da at forskaffe alt hvis udj KrixRetten er passeret og denne Sag vedkommende, saasom hun det ei hidindtil har kundet bekomme -

Peder Piockerudz Kone mötte for Retten og producerede een Supplique med Velbaarne hr: Obriste Holstes attest paaskreven om hvis som tilforn udj denne Sag er passeret, hvilcken er af følgende indhold:

HöyEdle og Welbaarne hr: Obrister Holst
Gunstige herre.

Formedelst een saare ringe bagatelle som tree aar siden den Huusmand Bendt Skamarcken og os er imellem löben, efter dito Bent Skamarckens angivende, har vi fattige Soldater der efter med fængßel paa Bragernes over et halv aars tid, udstanden een stoer straf, hvilcket aarsagede os ved hs K^l M: Reiß her igiennem Landet, samme deris höi græflige Excellence hr: General feltmarschal Wedel Supplicando, som saaleedis paa Tojen Engen ved Christiania skeede underdanigst at foredrage hvilken tid deris höigrævlig Excellence udj velbaarne hr: Obrister og hr: Major Sibberns nerværelße og paahör mundtlig svarede mig Hendrich Hovind at vi for videre straf derefter skulle være forskaanede og huusmanden pligtig at give os voris skades opreisning etc. Da som berörte huusmand Bendt Skamarcken fremdeelis ydermeere Mollesterer os med udgifter til omkostninger, hvilcket vi som fattige folch icke taaler at udgive; Ansöger vi underdanigst Velbaarne hr. Obrister herpaa teignet gunstligst ville meddeele os til voris Rettis behielpning deris höigræflig Excellences mundtlig resolution paa voris foredragende udj hr. Obrister og Majorens præsent udsagt ligeleedis om vi fattige folch torde bemöde strenge hr. Obrister om nogle faae linier angaaende voris travalie og udstandne fængßel paa Bragnes. Saadan naade Gud belöner hvormed vi ville forblive

(fol. 53b) höyEdle og Velbaarne hr Obristers Underdanigste tiener

Schierdahlen paa
Ringerige den 4 Decembr. 1706

*Peder Pederßen
Piockerud*

*Hendrich Johanßen
Hovind*

Dette som diße 2de Soldater af hr. Capitain Erasmus Olsens Compagnie nafnlig Peder Peder- sen Piockerud og Hendrich Johanßen Hovind her andrager er sandferdigt, thi den tid deris Kongl: Maj^t reiste her igiennem landet, og deris dom skulle samme tid exeqveris, bleve de af deris höigræflig Excellence hr. General feltmarschal Vedel for den over dennem feldte Krix Rets dom dat. 8 feb. 1704 saaleedis pardonerede at de for Spitzroden skulle aldelis være forskaanede, formedelst deris langvarig udstanden Fængßel, og at de ellers jmidlertid paa nöjeste og billigste maade skulle forlige sig med deris contrapart, Bendt Skamarcken, for hans udstandene Smerte og badskerlön /: til hvilcken ringe bekomne og tilföjede skade hand dog selv har været aarsage og giort dertil anledning, som vel og u:passioneerlig af acterne er at erfare. Og som fornemmis at bem^{te} Bendt Skamarcken endnu paahænger og Mollesterer bemelte Soldater med udgifter og bekostninger, i hvor vel hand af dennem forlængst har bekommen baade vahre og arbeide for hans ringe bekostede Badskerlön, og det j efterskrefne maade, nembliq Soldat Hendrich Hovind har leveret til Bendt Skamarcken 2 t^r Korn a 2 Rd^r er 4 Rixd: Soldat Peder Piockerud plöjet for Bendt Skamk^{en} med 2 hæster og een dreng, udj 3 dager a 2 ort er 1 Rd 2 ort. Noch een dag med 2 hæster Kiört huustömmen og taghoen for 1 ort 8 ß iligemaader levered hannem ½ bpd. flesk for 2 ort. Noch ¼ t^{de} strit biug for 2 ort 12 ß, hvilcke vahre og arbeide belöber sig til Sex Rixdaler 3 ort 20 ß, saa siunes vel icke billigt at Bendt Skamarcken herefter noget meere skulle plage forbemelte fattige Soldater, eftersom de forhen har udstanden langvarig fængßel og ellers allerede har giort og fornöiet Bendt Skamarcken de forbemelte Sex Rixdr. 3 ort 20 ß verdj, for badskerlön og deslige, Icke desmindre er bem^{te} Soldater befalede at fornöje og betale Bendt Skamarcken med 3 Rd. 4 ß, som gör den Summa med det forrige Tie Rixd. og det alt efter deris höigræflig Excellence hr. General feltmarschal Wedels naadigste villie og befaling, hvorfore ieg recommenderer denne billige og forhen afgiorde Sag udj Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Lars Tönders gode eftertancke og skiönsomhed at

Soldaterne med lige saa god Ret som Bendt Skamarcken vorder handthævet. J öfrigt forbliver Kongl: Mai^{ts} foget tjenstberedvilligste

Kaabbervig gaard den 8 december 1706.

P. Bertel Holst

(fol. 54a) Derefter blev Sagen forflöt og til denne tid ut supra meldt optagen -

Og paastoed fuldmægtigen Sr Lars Hanßen at som obriste Holst ved döden er afgangen og mand til dato ej har kundet naae hvis i Krix Retten om denne Sag er passeret, alt saa begierer hand at Sagen videre maatte forflöttes til boed obnes og saadant Kand bekommes -

Contraparten refererede sig til hr: Oberste Holstes resolution og begierte dom i Sagen uden videre opsettelse -

Herudinden er saaleedis dömbt og afsagt

Saasom indstefnte Peder Piockerud og Hendrich Hove efter den udj Retten producerede Sal. Velbaarne hr. Obriste Holstes resolution har ved langvarig arrest i bolt og jern udstaaed stoer straf er af deris höigræflig Excellence hr: General Feltmarschal Wedel frigiven for deris forseelße, item at det imellem parterne er een afgjort Sag efter bem^{te} resolution, og at Citanten har opbaaret til 10 Rd. hvilket hand nu ej nægtede, men beklaget at Kornet var hannem 1 Rd. for höit anskreven, og ei fremlegger den ringeste beviis om Sagens beskaffenhed efter forelæg, Da som Sagen efter lovens foresigende ei taaler videre prolongation er saaleedis herudinden kiendt at mand for forberörte aarsager skyld ei billigens kand tilfinde de indstefnte til Citanten noget videre at udgive end hvad allereede er udleveret, i Serdelished efterdj Sal: hr. Obriste Holst som Præses i KrixRetten har forelagt sine Soldater hvad de til Bendt Skamarcken er pligtig at udlegge -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum, Annis, diebus et Loco ut supra -

Efter velbaarne Hr: Amtmands Gunstige befaling insinueris (?) dette paa slet papir af deris ydmygste tienere

besk: 3 arck slet papier

TING 28. JULI 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 57a) CM etc: Sampt eftersk: Lougrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige Neml: Ole Waagaard Christopher Hielle, Johannis Sörum, Siver Tandberg, Jens Ourdal, Ole Egge, Niels Hval og Haagen Modalen gör vitterligt at Anno 1707 den 28 Julij blev Retten til allmindel: Sageting betient paa Tandberg Tingstue i dito Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige overværende Kongl: Maj^t Foged T: S: Seig^f Laurs Tönder Böygde Lensmanden Peder Rasmus: Raae med tingsögende Almue fleere

For Retten presenterede sig Monsr Anders Christens: Som ved Skriftl: Warßel haver ladet Stevne Elj Niels daatter for at anhöre de vidnisbiurd som er indkaldet at vidne de ord de af hende har hört om hvis Kierstj Olsdaatter for hende skal have berettet og udsagt

Producered saa sin derover Skriftl^e forfattede Stevneseddel af denne formeld -

Som ieg efter Stevnemaal og opsettelse ej har været god for at faae Eli Nielsdaatter paa Kitzelsbye tienende i Rette for at prove de ord hun af Kierstj Olsdaatter Stövren hört haver, hvor om til forn er vundet af Birgite Gulbrandsdaatter, giver det mig aarsage at före 2de vidne paa hvis ord og tale hun derom haver ladet falde Nembl: for Hans Christens: og Birgite Söfrens-

daatter, saasom ieg Noch fornemmer Elj Nielsdaatter iche Skal være til Sandheds Frasingende at formaae, Thi stevnis Hans Christens: og Birgitte Sövrendaatter herom at möde næste almindel: Sageting in Julij Maaned paa Tandberg Tingstue (fol. 57b) at vidne Elj Nielsdaatters tale med Eder den 15 Nartj Nest afvigt, da hun og Birgite Gulbrandzdaatter kom til Eder fra tinget reiðende, Ligeleedes Stevnis Birgite Gulbrandzdatter at vidne hvad Elj Nielsdaatter haver sagt for Eder, hvilke vidners tilstand Elj Nielsdaatter hermed varslis at anhøre, saavels: og Ole Stövren dend gamle, Ole Ols: Kios, Peder Ols: paa Stöfren, Engebret Höghoug og Torbiörn Syverslöcke, Een hver vilde möde uden nogen udeblivelße. Fröshoug d: 26 Majj 1707 -

Anders Christensen

Anno 1707 dend 27 Majj er denne Stevning mig forelæst saavels: for min hustrue. Testerer

Hans Christens:

Anno 1707 den 28 og 30 Majj er denne Stevning Lovl: forkyndt for Elj Nielsdaatter og Birgit Gulbrandzdaatter samt for Ole Stöfren den gamle, Peder Ols: paa Stövren, Engebret Höghoug, Ole Kios og Torbiörn Syverslöcke for een hver deris boepæl. Saa sant hielpe os gud og hans Hellige ord. Testerer

Haagen Mikels: Moedalen

Hans Christenßen

Af de indstevnte var ingen tilstæde uden bem^{te} Kierstj Olsdaatters fader Ole Stöfren den gamle -

Paa Ole Ols: Kioßes vegne Svarede Tosten Moedalen og sagde at hand havde skikket bud til ham at hand vilde liuße hans forfald neml: at hand var svag og Kunde iche komme til tinget.

Derefter fremkom Elj Nielsdaatter og aflagde sin ædlig tilstand at Kierstj Olsdaatter forleeden Pintzehellig et aar siden spurte hende hvor Thor Garhammer var, svarede hand løb ud paa böygden, Kandskee sagde Kiersti hd løb til Anders Christens:, hand torde iche haft det behov, de skulle holde alle et og drive een -

Citanten Mons^f Anders Chrs: tilspurde hende hvorfor hun iche blev tilstæde sist afvigte ting da hun var her paa tingstuen, svarede, Ole Kios sagde til hende at gode her hosbond gaf Eder lov til at gaae hiem igien, end om ieg kand komme til at lide noget der for sagde proved, da svarede Ole Kios, ieg skal svare til ald den skade du skal lide derfor.

(fol. 58a) Ole Stöfren tilspurde proved, om hun har hört noget Sligt tale af hans mund hvor til hun svarede, Nej aldeelis intet noget ~~hvilket hand af Retten begierde beskrevet~~

Derefter Var citanten af Retten og under dens Seigl et fuldstændigt tingsvidne begierende paa alt hvis herudinden er forlöben -

Saaledes for Retten passered Testeris med voris hænder og Zigneter Actum Anno die et loco et supra beskⁿ 1 Ark

ÅSTEDSSAK 20. AUGUST 1707 VED BRÅTEN I HERADSBYGDA

(fol. 79a) CM etc: samt efterskrefne Laugrettis mænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringelige nemlig Jörgen Biercke, Ole Drolshammer, Christopher Gielde, Ole Egge, Hans Helgerud

og Iver Halsteensrud, gör vitterligt at Anno 1707: den 20 Augustij blev Retten betient paa tilstefnte aasted Broten i Herridz Böjgden i dito Nördrehougs giæld, var overværende Kongl: Maj^{ts} foget höiagtbar og velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönders fuldmægtig Sr Lars Hanßen og Böjgde Lensmanden Peder Rasmußen Raae -

For Retten paa bem^{te} aastæd Broten presenterede sig Monsr Anders Christenßen og paa den Dannemand Ole Heie af Flaae Annex i Hallingdalen hans vegne producerede en skriftlig forfattede stefne seddel hvorved Sr Peder Christiansen indkaldes for hand skal have nedfelt een brote udj Citantens Gaard Sörums ejedeeler og flöt een Riisgaard ind paa bem^{te} Sörums grund etc: Stefningen er af følgende indhold.

Som ieg Kommer udj erfaring det Monsr Peder Christianßen ved Hönefoßen residerende og er ejermand for den pladz Broten udj denne afvigte Sommer har nederfeldt en brote ind paa min grd Sörums ejedeeler derimod angrænßende, ligeleedis skal bem^{te} Monsr Peder Christianßen og have opbrödt en riisgaard som tilforn var om hans platz Broten og i stæden saaed Korn Sæd, mens siden for wid gaarden længer ud og opsat ind paa Sörums eje udj alt mig til fornermelße, hvilket ieg saaleedis til min skade ej u:paatalt Kand lade passere, hvorfor hermed Lovligen stefnis og Kaldis Eder Monsr Peder Christianßen herom at möde mig eller fuldmægtig anstundende 20 Augustj for Kongl: Maj^{ts} Sorenskriver og behörige Laugret paa omtvistede stæder i Rette, dom og Rettens kiendelße udinden paastefnt efter loven at være undergivent, Til samme forbem^{te} tid og stæder indvarsles og efterm^{te} vidnisbyrd udi Sagen nemlig Anun Semen, Peder Houg og Gubiör Hendrichsdaatter og Tolleu Houg at vidne hvad Eder om ejedeelernis beskaffenhed er bekiendt og derom paa aastæden tilspurt vorder, Eder sandhed at frasige, som I med æd Kand bekræfte, hvilcke provs tilstand besagde Monsr Peder (fol. 79b) Christianßen vilde behage at anhöre og tilsvare, en hver möder uden udeblivelße forfaldelöst efter Lovens bydende og værer Gud befalet.

Actum Sörum den 30 Julij A^o 1707.

Ole Heje Egen haand

1707 den 4 aug. ved Hönefoßen er denne stefning anvist mig

Peder Christianßen

Den 4 augustj er denne stefning forkyndt for indbemelte vedkommende, til vidne med mig Peder Jacobßen Nesjern

testerer *Ole Pederßen*

Derefter fremstillede Monsr Anders Christenßen ved den paa urgerede Riisgaard efterskrefne prov som udj Contraparten Peder Christianßens nærværelße og paahör vandt som følger:

Peder Hov siger sig 88 aar gammel tilstoed at hand for 49 aar siden boede paa Sörum i nogle aar og da rödede hand en brote under Sörum hvor den omtvistede brote er oprödet, saede og höstede den uden nogen modsigelße eller paa:ancke -

Gubiör Hendrichsdaatter mod 70 aar gl: vandt at hindis fader som boede paa Sörum for 40 aar siden rödede broteland hvor den omtvistede brote af Peder Christianßen nu er hugget -

Tholleu Hov siger sig 83 aar tilstoed at hand i den tid Sal: Jacob Luth var foget, var beden i dovning paa Sörum af Hendrich Sörum, da skar hand paa det stæd hvor omtvistede brote er huggen -

Contraparten Peder Christianßen indgav dernest en Contra stefning i Sagen af efterskrefne bemeld -

Hilßen med Gud!

Eftersom velagte mand Ole Heie boende i Hallingdal der er ejende den gaard Sörum i Herredzböjgden paa Ringerige, har ladet Citere mig til förstkommende 20 aug: paa aastæden imellem bem^{te} Sörum og min ejende pladz Broten, formedelst ieg lod röde en liden brote strax under min Gierdesgaard om forn^{te} pladz Broten, der ieg formeener er udj samme pladßer tiliggende Marck heller fellis eje, sampt fra et stöcke gierdesgaard der skulle være opßet til fornemselße som dog icke er; Hvorfore ved denne Contra stefning Warsles Landherren heller opsidderne paa Sörum til forbemelte tid og stæd at möde mig eller fuldmægtig og medhave hvis udveigs breve og vidne til Sagens opliusning, sampt at anhöre efterskrefne prov og vidnisbiurder nemlig Michel Vexal, Thomes Hougen, Ole Engebretßen (**fol. 80a**) Ole Wejen, Anders Biercke, Erich Olßen, Biörn Oudeßen, Inger Anfindzdaatter og Berte Tollevsdaatter med fleere som denne stefning vorder forelæst, at de möder til forbem^{te} tid og stæd at vidne og fraßige hvad Eder om ovenm^{te} ejer Kand være vitterligt, hvorefter ieg vil afvarste af den höitærede Ret at niude en Retmessig Kiendelße til min ringe ejendoms befrielße samt en tilstreckelig omkostnings erstatning for denne u:nödvendige process. En hver lader ingen udeblivelße skee under Lovens biudende, Actum Hönefossen den 15 aug: 1707.

Peder Christianßen

Anno 1707 den 15 Augustj læst og forkyndt denne stefning for alt indbem^{te} og fleere efter stefningens indhold, Saa sandt hielpe os gud og hans Hellige ord - testerer vi

Christopher bildthugger   Halvor Olsvigen

Fremförte saa sine indstefnte prov som vandt saaleedis

Michel Vexal tilstoed at hand hafde intet j denne Sag at prove untagen at hand for 24 aar siden var med at slucke en brote som Embret Broten hafde huggen og nu til pladzen Broten er indhægnet -

Thomas ~~Broten~~ Haugens tilstand var den selv samme som Michel Vexals, og tilstoed begge provene at Brotens beboere har haft græsgang i Sörums Marcken saa lenge de kand mindis, enten de har betalt derfor eller ej veed de icke -

Ole Embretßen vandt at hand for 28 aar siden da hand boede paa Broten hug en brote neden for udgaarden til platzen Broten og at de paa Sörum sagde hand burde icke hugge der, og de hialp ham at kiöre afgröden hiem, og som skougen var voxen igien, hug Sörums Bönder en brote paa samme stæd, tilstoed videre at imeden hd. boede her paa Broten j fem aar, gick Creaturene om hin anden og hörte ick nogen ancket derpaa -

Ole Wejen tilstoed at hand mindis at Ole Embretßen hug bem^{te} brote og at Brotens og Sörums fæe löb om hin anden i marcken i de tider, veed ei enten det var Brotens ejedeeler eller icke, men hand har hört at hans fader for over 20 aar siden sagde at det var Brotens ejedeeler hvor dito brote er rödet -

Biörn Oudeßen vandt at hans fader for 17 aar siden sagde at Ole Torchilds: (**fol. 80b**) hug i Brote skaugen langt udj Marcken og tömmeret ligger endnu i Marcken, men hvem Marcken tilhörer veed hand icke -

Birgite Tollefsdaatter tilstoed at hændis fader sagde for 20 aar siden at hand hug Saugtømmer for Ole Torchildßen, som den tid brugte broten, ende ud for Finde broten -

Derefter aflagde samtlig provene deris Corporlige æed paa deris forhen giorte tilstand -

Hvorefter Sagen med begge parters samtöcke til den 18 October blev optagen -

ÅSTEDSSAK 18. OKTOBER 1707 VED BRÅTEN I HERADSBYGDA

(fol. 80b) Og da fremlagde Citanten udj forindförte Laugrettis overværelße paa aastæden imellem Sörum og Broten end en stefning datered 26 Sept. nest afviget saaledis forfattet

Hilßen med Gud!

Eftersom ieg underskrefne höieligen er foraarsaget at indstefne Mons^f Peder Christianßen residerende ved Höneføben til aastæden Broten 1^t for hand haver opbrændt en Riisgaard og udj Stæden opsat en skiegaard længer ind paa Sörums ejer, aldeelis imod mit Lov og Minde, hvorudj ieg formeener hand har gjort mig Jordran. 2^{det} for hand har tiltaget sig og hugget en brote ind paa Sörums ejedeeler, thj Stefnis Eder bem^{te} Mons^f Peder Christianßen at möde mig udj Rette paa Aastæden Broten den 18 octobr: förstkommende med Eders tilsvaret til ovenskrefne poster, saa og at producere Eders og Eders formænds adkomster til forn^{te} pladz Broten paa det mand deraf kunde udfinde hvorleedis I til det stöcke jord sönden for almand vejen som ligger oven Eders jorde Sönden for huußene som nu kaldis Broten, er tilkommen, Til samme tid og stæd indstefnis Eder Amund Semmen, Peder og Tollev Houg, Gubiör Hendrichsdaatter, Peder Ickornrud at prove hvad Eder udj denne Sag er vitterligt og at fremviße hvor skielne og deele er som af gammelt været haver imellem Öde Wee som nu kaldis Broten og Sörums ejer, item indstefnis Ingri Broten paa forn^{te} tid og stæd at möde og da at giöre bekiendt hvor vit hun brugte da hun beboede dito pladz Broten, hvor ieg da efter prov og vidnisbiurd vil paastaae og formode en Rettmessig Dom og Rettens Kiendelße, og at I mons^f Peder Christianßen bör tilbage legge alt hvis I i saa maade af min gaardz Grund Eder tiltaget haver, saa og at erstatte mig denne forvoldende processis omkostning, lader samptlig ingen udeblivelße schee under lovens foreligende bröde. Heje i Flaae den 26 September 1707

Ole Heje Egen haand

Er læst den 4 Octobr.
af Peder Christianßen

Mig anviist den 30 Septembris

Amund Siverßen Egen haand

(fol. 81a) Og da tilstoed Peder Hov at mens hd brugte Sörum, da stoed der een gierdesgaard oven for vejen som gaar forbi Broten til Sörum, og neden for vejen hafde hand hugget en brote som nu er over 50 aar siden -

Tollef Hov vedgich at oven for vejen som bær til Sörum forbi Broten stoed et gierde og hörte ei andet end det var Sörums ejer neden for dito gierde, og det for 50 aar siden -

Amund Semmen 63 aar gammel vandt at Broten i gl: tid har ligget under Wee og Kaldis Öde Wee som han har hört af gl. folck, som boede paa Wee, og som hand med Elev Sörum for 30 aar siden gich forbi Broten til Hönefossen, da saae hand at der stoed een Riisgaard oven for vejen og Ellev sagde til ham her neden for gierdet er Sörums ejer, og i den tid laae Broten ej under Wee -

Mons^f Laurs Hanßen paa sin principals vegne Lod indføre at som dette vidne i sin provning forklarer at den pladz Broten Peder Christianßen tilegner sig skal i formaals tider være kaldet Ödevee, da i hvorvel samme pladz nu Kaldis Broten og skylder 2 skind, qvæstionerer at vil have ejendom og udmarcker i Sörums marcken, saa formeener hand at den herefter bör følge Wee til brug og besiddelße, efterdj den skal være opröd i samme gaardz ejendom, og som hans principal fogden interesserer i gaarden Wee, paastaaer hand at hand bör være nermere til des indlösning end nogen anden -

Gubiör Hendrichsdaatter vedgich at hendis forældre for 50 aar siden og derover rödede en brote neden for vejen der Brotens opsiddere nu har Eng, oven for vejen j de tider stoed en Riis-gaard og da tilegnede hendis forældre sig, som da boede paa Sörum, samme ejedeeler, tilstoed at de som boede paa Broten hafde icke nogen hafn i Sörums marcken uden de bad Sörums folckene derom -

Inger Andfindsdaatter over 80 aar gammel tilstoed at hun i 22 aar boede paa Broten og er over 30 aar siden hun kom derfra, og da brugte hun icke videre end inden gierdz, og da stoed ud-gaarden som den nu staaer, og imidlertid hun brugte Broten lod hun giete hendis fæe j Sörums Marcken u:paakiert, hug beed og bar i Sörumsmk:en (fol. 81b) hvor hun vilde, og i de tider ejede Hans Hanßen Riber den platz Broten -

Derefter fremstillede Peder Christianßen efterskrefne prov at vidne udj Sagen -

Sigri Christophersdaatter vandt at hun har boed og været paa Broten j 27 aar og da hun kom til gaarden stoed gierdesgaarden omkring broten der den endnu staaer, undtagen at hun med Sörums besidderis bevilling for 12 a 13 aar siden flötte Sörums grinen et lidet stöcke formedelst et stort leer pudz som var mit j grinen, tilstoed videre at hun icke bad Sörums folckene i den tid om hafn til 3 a 4 stöcker fæe hun ejede og at hendis hæst gick i Marcken hvor den vilde, dog mest i Marcken til Vejen -

Ole Embretßen som boede i 5 aar paa Broten og er 27 aar siden hand kom der ifra tilstoed at gierdesgaarden i de tider hand brugte bem^{te} brote stoed der som den nu staaer -

Citanten Ole Heie producerede dernest sin adkomst til Sörum dat: 29 April 1702, som liuder saaleedis:

Giord Andersen Kong May^{ts} Commerce Raad, Kiendis og hermed for alle vitterligt giör at have solt, skiödt og afhændt, saasom ieg hermed selger skiöder og afhænder fra mig og mine arvinger til den ærlig og velagte Mand Ole Östenßen Heje hans hustrue Rangde Olsdaatter og deris arvinger en af mine ejende gaarder Kaldet Sörum som Halvor og Johannes nu beboer udj Nördrehougs Præstegield paa Ringerige beliggende og skylder aarligen med böxel og hærlighed over ald gaarden 2 Skippund tunge foruden anden^u smaa Rettigheder som foering og arbeidz penge, hvilcken gaard er mig af skifteforvalteren i S^f Niels Pettersens boe bleven j betaling udlagt for fire hundrede og halftredsindz tiuge Rixdalers Capital, Hvilcken gaard Sörum med alle deßen tilliggende Lutter og Lunder, ager og Eng, skoug og Marck, fiskevand og fæegang, vaat og tört som nu tilligger, og af arildz tid tilligget haver bem^{te} Ole Heje, hans hustrue og arvinger herefter skal have, nyde og beholde til et ævindeligt varende ejedom eftersom hand mig derfor fornøjelig efter voris forening haver Contenteret og betalt,

(fol. 82a) Thi Kiendis ieg ydermeere ingen Lod, deel, Ret eller Rettighed til samme gaarder herefter at have men den som melt er at tilhöre oftbem^{te} Ole Heje og arvinger, og dersom saa skeede, hvilcket dog icke er at befrögte, at den for min vandhiemmels bröst skyld kunde blive hannem fravunden, da det af mig og mine arvinger schal svaris og vederleggis med lige got godz inden Sex ugers forlöb. Til dets bedre bekræftelße haver ieg dette med Egen haand

Kart fra 1827.

underskrevet og forseiglet og venlig ombedet Sr Niels Petterßen som ieg godbet i betaling har bekommet af, hand dette paa egne og sine arvingers vegne som det nu ej meere vedkommer med mig til vitterlighed at underskrive og forseigle. Datum Christiania den 29de April A^o 1702.

Giord Andersen
L S

Niels Petterßen L S

Læst og tingliust til almindelig Sage og Skatte ting i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 4 Julij 1702. Herimod protesterer Sörums Leilendinger nemlig Johannes og Halvor Sörum med formeening at saasom de i langsommelig tid har beboet den forberörte gaard Sörum, vilde de formeene, som de og vil have sig reserveret til andragelße paa sine stæder, at være nærmere den at indlöße end en fremmed, saasom samme Kiöb gerader dennem til störste fortrængbel -

Testerer *Christian Muller*

Contraparten Peder Christiansen indgav ligeleedis sin adkomst til Broten dat: 22 Martij 1706 af fölgende medför:

Underskrefne Söfren Hanssen Lemmich og Andreas Jensön begge Borgere og Indvaanere j Bragnes gör vitterligt at vj af Egen fri villie og velberaad hue haver soldt skiödt og afhændt saasom vi hermed selger skiöder og afhænder fra os, vore hustruer, börn og arvinger til Monsr Peder Christiansen hans hustrue börn og arvinger den pladz Broten paa Ringerige udj Nördrehougs Præstegield, beliggende imellem Weien og Sörum, schyldende aarlig Toe schind, hvilcken pladz med ald desen tilliggende pertinentier som nu tilligger og af arildz tid tilligget haver være sig af hvad navn det være Kand ligesom den voris forfædre og os fuldt haver, vj hermed ved dette voris brev transporterer og afstaaer fra os og arvinger til hannem og hans arvinger, eftersom Welbem^{te} Monsr Peder Christiansen os derfor oprigteligen haver betalt mindste skilling med meste som j voris (fol. 82b) Kiöb Kommen er, Saa hiembler og forsickrer vj hannem nu hermed samme pladz at niude og beholde for it fast og u:ryggelig Kiöb til ejendom for sig og sine, Og dersom imod formodning samme pladz schulde med nogen Domb blive hannem eller hans formedelst voris vandhiemmels bröst schyld fravunden, da bepligter

vj os enten de udlagde penge at igien levere eller og at schaffe lige saa got og beleiligt godz igien paa een anden stæd, hvilcket Kiøb vj med voris Egne hænder og Zigneter til bekræftelße underskrevet og forseiglet, samt venlig ombedet Monsr Anders Simonsen og Jacob Pedersen med os til vitterlighed at underskrive og forseigle. Bragenes den 22 Martij A^o 1706.

Söfren Hansen Lemmich

L S

Andreas Jensen Hofgd.

L S

Til vitterlighed efter begier
testerer

A. Simensen Holst L S

Til vitterlighed efter begier
test.

Jacob Pederßen

L S

Liudeligen læst og tingliust til almindelig Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 14 Julij 1706.

Testerer

Christian Muller

Citantens fuldmægtig Monsr Anders Christenßen refererede sig til de förte vidnisbiurd j Sagen nemlig Peder Hov, Tollev Hov og Gubiör Hendrichsdaatters aflagde provninger som forklarer den omtvistede ejendom sönden for vejen for 50 aar og der omtrent at have ligget til Sörum, formeener det efterdags saaledis bör forblive, alt endskiöndt de huus folck paa Broten Kand have for kort tid siden ved en eller anden leilighed med indhægnelße og gierder bemægtiget sig samme stöcke jord, derimod hand paastoed de nu af Peder Christianßen u:indstefnte vidnisbiurd, som og de der selv har brugt og beboet, ja endnu bruger Broten, ei at bör være hinderlig, den Gierdesgaard som af Contraparten er indflöttet paa Sörums ejedeeler paastoed hand med restitution at bringis i sit forrige stæd igien og den paastefnte Brote at komme Sörums Besiddere til haande, samt og Citanten Ole Heje for denne process at skee gebörlig vederlag med en tilstreckelig omkostning, og derpaa var Dom begierende -

Derefter fremlagde Peder Christianßen sit indlæg som befatter efterskrefne

(fol. 83a)

Höytærede Rettens Administratorer!

Som velagte Mand Ole Heje af Hallingdal der er ejende den gd: Sörum har udstæd et stefnemaal imod mig udj denne opsette Sag angaaende ejedeelerne imellem Sörum og Broten, og derudj igientaget sit forrige stefnemaal med skarpe og temmelig haarde ord tillige med en post derudj tilfört meere end j forrige stefnemaal, alligevel samme stefning burde være u:anbeet, vil ieg dog ved dette mit ringe Indlæg give Retten den sande og Rette opliusning i Sagen, nemlig: först som hd: stefner for ieg har opbrændt en Riisgd: og set en hoenggaard istæden, dog det stöcke gaard er ickun nogle fafner langt, og siger at den er indsat paa hs gaardz ejer, der dog icke er i sandhed, og kd. endnu beßees at den er icke anderledis flöt end den er gierdet lige, da mand icke kand gierde en skiegaard fra Kroget som en Riisgaard der er feldet og hvert aar leggis paa, samme Riisgaard lod ieg nedrive indpaa min pladz og sette varme i det baade for at blive af med den og tillige med Kossen som ieg lod brende paa pladßen saæt en haandzfuld Korn heller toe i de stæder som tangel og Riisgaarden blev brendt, og icke som ieg med min æed kand bekræfte, har ladet sette et fodmaal ind paa Sörums ejer mig til nogen fordel, og samme tid ieg lod gierde tilböd ieg Johannes Sörum den ældre at laane hannem hoen til at gierde sit stöcke derimod, som icke skeede, og lod hannem see hvorleedis gaard ieg sette, og saa kunde hand og giöre, for at leve i fred, at icke Creatureerne skulde komme ind og opæde den lille afgröde mand har, som i ald sommer skeede, da det stöcke Johannes skulle gierde laa oppe til nu i höst Kornet kom i huus, og derved leed ieg skade: Paa den anden post at ieg har

röd en liden brote under min skiegaard om min pladz Broten, svaris kortelig det ieg formeener og passtaaer Ole Heie bör fremlegge sine udveigs breve som ieg og har stefnt hannem for i min Contra stefning til den 20 Aug: nestleden, som da blev j Retten indgiven, da ieg har rödet broten udj min egen eller sameje mk: og til ydermeere opliusning er det vel de gotfolck bekiendt at til samme min pladz har været god tömmerskoug, da den for lang tid siden som vel en deel samme tilstædeværende gl: prov er vitterligt var icke god for ½ t^{de} eller 1½ q^{tr} Sæd og laae dog i Landtal og gav skat og skyld, og det var da mest for skougen skyld, og imidlertid kiöbte Hans Eigerßen samme pladz af Kongen, og siden er skougen udhuggen af Ole Torchildßen Hönen som paa bem^{te} Hans Egerßens vegne hug Saugtömmen i Marcken, hvilket med prov forhen er gotgiort og endnu findes tömmerstocker i Marcken ligger raadnet, ved samme tider og noget derefter at skougen var udhuggen fich Finde Karj som den tid boede paa Sörum forlov af en Mand ved Hönefoßen hede Niels Rasmusen som var bem^{te} Borgmester Hans Eigerßens Saugfoget i de dage, at röde ned det som igien stoed, til Broten og indlagde det siden, /: dog det er nu udMarck og der var ingen paa pladßen Broten som hafde den i böxel, mens var kun som et Saugmester være, imidlertid kom en fra og en anden til (fol. 83b) sampt döde en Landherre og en anden kom til, omsider kom det til umöndige börn og formöndere som viste lidet derom heller kierte sig derefter, og saa vrgeret bem^{te} Sl: Karj Sörum med marcken og hug broter og lagde dem ind og derefter sig ald marcken siden vilde tilholde, for der var ingen af Brotens ejere heller beßiddere kierte sig videre derom, og det var vel hendis smaa börn i de tider, saa velsom de der siden brugte gaarden u:bevist, som nu er indstefnte til Prov, og vil sige ald Marcken hörer Sörum til, dog har Brote beßiddere for saa vit de behövet i Marcken betient sig med bed, bar, brendeved og gierdefang sampt fæhafn, saa og rödet i Marcken som deris leilighed kunde falde med videre, hvilket med prov nestleden 20 Augustj da Sagen var fore ved deris Corporlig æed bekræftet, hvorefter ieg vil formode og paastaae Höitærede hr. Dommer og medhavende Laugret mig icke alleene tilfinder at nyde min ejendom og andeel i Marcken som mine formænd har haft til bem^{te} min ejende pladz Braaten, mens end og Ole Heje for denne u:nödvendige process at blive tilfunden at betale mig udj omkostning udj ringeste 20 Rd^r.

Andgaaende den 3^{die} post som er den sidste hand paastefner at udgaarden har staaet over min pladz för, og vil det stöcke jord skulde udlæggis igien, det siunis mig icke nödigt at besvare, da man icke skulle troe at nogen skulle have den tancke at vil forandre det som af arildz tid været haver, og dog til overflod har nogle prov tilstæde det angestændige at icke ungefehr udj 50 aar har staaen nogen gaard til udgaard paa de stæder over bem^{te} min pladz, udj öfrige forbliver de höitærede Rettens betienters ydmyg og ringe tiener, Hönefoss den 18 Octobr. 1707.

Peder Christiansen

Sigri Christophersdaatter lagde dette til sin provning at hendis fæe gich samme tider i Sörum og samme tider i Vejen Marcken u:formeent, og at hendis Sal: Mand u:paaancket hug bed og bar i bem^{te} Marcker til fornödenhed -

Saa tilstoed og Ole Embretßen at hand u:paatalt hug bed og bar til Broten men hand boede der i omtvistede marcker -

Derefter aflagde samtlig vidnisbiurdene paa deris gjorde tilstand som for dem af protocollen blev oplæst deris Corporlig æed -

Hvorefter Sagen til i morgen 19 Octobr: blev til dombs optagen -

ÅSTEDSSAK 19. OKTOBER 1707 VED BRÅTEN I HERADSBYGDA

(fol. 83b) Og som ingen af parterne hafde noget videre at indgive eller paastaae blev herudinden saalunde dömbt og Afsagt:

(fol. 84a) Som vj befinder af de for Retten förde vidnisbiurd at Peder Christianßen og hans formænd har haft det seeniste paastefnte Engeland neden for den pladz Broten udj 30 aar, saa Kand ingen Lov Kiende samme Engestöcke fra den pladz hvorunder det j saa lang tid har ligget og været brugt; Men hvad angaaer den paastefnte brote neden for pladßen Brotens udgaard, da som Peder Christianßen ej beviißer at hand eller formænd der, hvor broten hugget er, har haft nogen ejedeeler, alt saa bör berörte nye oprödede og u:brændte braate under Brotens Engeland aavircket at være Ole Heje, som proprietair til Sörum, hiemfalden. Den udsatte gierdesgaard som efter Peder Christianßens befahling er udflöt paa Sörums ejer bör med begge parters bekostning igien indflöttis til mit j det stæd hvor den opbrændte riisgaard tilforn staaet haver; Og som vederparten ved saadan adfærd har forvoldet Citanten Ole Heje denne bekostelige process, alt saa er det billigt at hand restituerer hannem processens omkostning med 12 Rd som 15 dage efter denne Doms forkyndelse bör svaris under foresigende af Loven. Belangende fæebede da Kand attermelte Peder Christianßen ej hindris at hand jo bör niude fellis hafn med Sörums Opsiddere for saa mange Creature som Kand holdis paa den pladz Broten og af gammelt har været vedtageligt. Har Kongl. Mai^{ts} foget Sr Tönder noget efter fuldmægtigens protest, betreffende Broten, til paatale, da söger hand det Lovligt -

Saaleedis for Retten paa Aastæden passered bekræftis med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, diebus et Loco ut supra.

beskreven 6 arck

ÅSTEDSSAK 20. OKTOBER 1707 VED GUNDERSRUD I ÅSA

(fol. 84b) C M etc: sampt Jesper Gregerßen Skiörvold, Embret Wegsteen, Embret Biörnstad, Knud Olßen Wager, Gulbrand Olßen Wager og Niels Nordbye Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige giör vitterligt at Anno 1707 den 20 October blev Retten betient paa tilstefnte aastæd Gundersrud i Aaßene j dito Nördrehougs gield, overværende Kongl: Mai^{ts} Foget Seigr. Tönders fuldmægtig Sr Lars Hanßen og udj Böjgde lensmandens stæd Peder Sundbye -

Paa Aastæden bem^{te} Gundersrud presenterede sig for Retten Monsr Christian Thomæßen og paa den Dannemand Claus Anderßen Gundersrudz Vegne fremlagde en skriftlig forfattede stefneseddel af 4 October nestafvigt, hvorved Ole Pederßen Raae indkaldes formedelst hand skal have oprödret en brote i Citantens gaardzskoug og opbiugt en lade paa hans ejedeeler med videre stefningens indhold som efterlæßis.

Med nærværende Kaldzmænd varsles Peder Rasmußen Raae at möde mig med Eders udveigs breve for de pladßer GunderEngen og Svarverud til förstkommende 20 October for Dommeren og Dannemænd paa aastæden Gundersrud j Aaßene, hvor ieg agter at giöre een lovlig separation imellem mine og Eders ejedeeler, saasom Eders Sön Ole Pederßen som iligemaade til samme tid for Retten citeris, har rödet ind paa mine ejedeeler, opbrændt min Risgaard og biugt paa den jord mig er tilhörende, saa har og Eders huusmand Carl Svarverud rödt et brotestöcke paa mine tilberettigede Grunde, hvilcken og ved dette stefnemaal varslis til ansvar, saasom ieg uden saadan adfærd ej Kand see mig eller mine Odels skove conserverede, til samme tid og stæd ville I samptl: som forbemelt anhöre mine i Sagen förende vidnisbiurd nemlig Torger Fleskerud, Ole LangEngen, Christopher Piocken, Embret Vadbecken, Thor Delj og Joen

Slore som hermed indkaldis for Retten paa dito aastæd og andre anviißende stæder under æedz aflæg at frasige Eders Sandhed om deelet imellem mine og bem^{te} Peder Rasmusens ejedeeler, hvor ieg agter at paastaae at I bör erstatte mig den paa denne process anvendende foraarsagede omkostning, Lader samptlig ingen udeblivelße skee under lovens foreßigende af Gundersrud den 4 October 1707

Claus Anderßen Gundersrud

Anno 1707 den 5 Octobris er denne stefneseddel Lovlig Læst og forkyndt (fol. 85a) For efterskrefne nemlig for Peder Rasmusens boepæl og Ole Pederßen Raae i lensmandens piges paahör, og Copie leverit, for Carl Svarverud j egen paahör, Torger Fleskerud i Qvindis paahör, Ole LangEngen i Egen paahör Christopher Piocken, Embret Wadbecken og Joen Slore i Qvinders paahör, sampt for Thord Delj i egen paahör bevidner vi underteignede

Iver Biörn   Erich Elvigen

Widere fremlagde fuldmægtigen Monsr Thomæsen et mageskiftebrev af 16 Martj 1640 som forklarer hvor vit Gundersrudz ejedeeler sig strecker, hvis indhold er fölgende

Kiendis ieg mig Gulbrand Steenerßen boendis paa Sörum i Hoele Præstegield paa Ringerige og for alle i dette mit obne brev giör vitterligt det og med min K: hustrue Anne Svendzdaatters villie og velberaad hue, ja og samtöcke haver giort og indgaaet et venlig Mageskifte og jordebytte med ærlige og Velforstandige Mand Anders Jenßen boendis Paa Hverven her paa bem^{te} Ringerige udj saa maader, det ieg forbem^{te} Gulbrd: Steeners: og min hustrue Anne Svendzdaatter samt begge voris börn og arvinger haver afhændt fra os og til forbem^{te} Anders Jenßen hans kiere hustrue ærlig og Gudfrögtige Qvinde Ellen Frodersdaatter deris börn og Sande arvinger Et Röested kaldis Gundersrud, liggendis i Aabene Synden for Jonsrud i forbem^{te} Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, som skylder aarligen Et Lispund korn, hvilcke ieg af min broder Engebret Steenerßen og min Söster Siri Steenersdaatter samt Truls Dißen paa Modum boende, som ieg mig af dennem tilforhandlet haver, som er voris egne fri, frelßelig og arvelig tilfaldne Odel og eje, og strecker samme forberörte Rödstöe Gundersrud sig fra Piogens ejer og til mitströms i becken neder i fiorden og Sör i Kirckeberg som forbem^{te} Anders Joenßen og hans kiere hustrue Elen Frodersdaatter börn og begge deris arvinger fri frelßeligen til evindelig Odel og eje skal nyde, följe, bruge og beholde for os og bem^{te} voris börn og arvinger föde og u:föde med des liggelße og hærlighed i skoug og Marck, med qvernestöe og qvernefoß, fiskevand og fægeng, vaat og tört til fieldz og fiære, som nu tilligger og af arildztid tilligget haver som forskrevet staaer, efter derom gode gamle brevers videre udviisning og formelding, og ville vj dertil være forbem^{te} Anders Jenßen og hs arvingers fulde og faste hiemmelsmænd saa hand sig forberörte (fol. 85b) Röestæd med des tilliggende Lutter og Lunder saa nöttig og gafnligt at giöre som de best giöre kand i alle maader, og dersom det sig saaledis Kunde hende eller schee det vj ei formodende er :/ at noget af forskrefne Et Lispund Korn i forbem^{te} Röstæd Gundersrud eller des tilliggelße i land eller vand og qvernestöe som forberört er, blev forbem^{te} Anders Jenßen eller hans arvinger ved nogen lovlig process, dom eller Rettergang i fravunden formedelst voris vandhiemmelst bröst schyld, da bepligtendis vj os paa voris gode troe og love at schal inden Sex ugers dag nestefter at saadant er os tilkiendegivet, forskaffe og vederlegge forbem^{te} Anders Jenßen hans hustrue og arvinger jefne got godz i stæden igien og saa velbeleiligt paa Rettighed og hærlighed som forbem^t er, og herudinden at holde forberörte Anders Jenßen og hans arvinger af os og voris arvinger aldeelis foruden skade og skadeslös i alle maader. Hvorimod til vederlag haver forbem^{te} Anders Jenßen med sin hustrue Elen Frodersdaatter med samt begge deris börn og arvingers bevilling ia og samtöcke haver forundt og bevilget os igien En fierdings Korn rente i ÖdeVeckeren, liggendis i Hoele Præstegield paa

forbem^{te} Ringerige med böxel og landskyld samt Lutter og Lunder i skoug og Marck, fiskevand og fægang, vaat og tört og ald anden hærlichhed fra fieldz og til fiære som nu tilligger og af arildz tid tilligget haver, intet undertagendis i nogen maader, som forbem^{te} Anders Jenßen og hans arvinger iligemaader er voris fulde og faste hiemmelmand til, som vi og voris arvinger til ævindelig Odel eje skal nyde følge bruge og beholde som forberört er, og dersom det sig saa Kunde hænde, som vi dog nest gudz hielp ei formodende er, at schee skal :/ det noget af forskrefne En fierdings rente med forbem^{te} hærlichhed i bem^{te} Öde Væckren, blev forbem^{te} Gulbrand Steenerßen hans hustrue eller arvinger ved nogen lovlig process dom eller Rettergang i frakiendt formedelst voris vanhiemmel bröst schyld, da bepligtendis ieg mig iligemaader forbem^{te} Anders Jenßen og mine arvinger at vederlegge og forskaffe forskrefne Gulbrand Steenerßen eller hans arvinger jefne got godz i stæden igien og saa velbeleiligt inden Sex ugers dag nest efter at sligt vorder os forstændiget, og i alle maader skadeslös holdet, og ere vj dermed nu saaleedis om forbem^{te} Mageskiftis forhandling i jordegodz venlig og vel Contrahered og forligte, saa vi tacker hver andre got udj alle maader. Des til ydermeere (fol. 86a) Widnisbiurd da haver ieg forberörte Gulbrand Steenerßen trögt mit Zignete her nedden fore, samt venlig ombedet ærlig og velforstandige Mænd Svend Jenßen boendes paa Field Kongl. Mai^{ts} bonde Lensmand i bem^{te} Hoele Præstegield og Ole Jonßen boendis paa Sörum ibidm: samt Jens Nielßen Soren tingskriver her sammestedz dette forbem^{te} Mageskiftis forhandling med mig til des tryggere stadfestelße og forseckring at forseigle og underskrive. Actum Sörumb den 16 Martij Anno 1640.

L S

L S

L S

L S

Svend Jenßen
Egen hand

Jens Nielßen Egen haand

Derefter fremstillede Citanten efterskrefne vidnisbiurd at prove udj Sagen -

Torger Flescherud over 60 aar gammel tilstoed at have hört af Even Aaßene for omtrent 14 aar siden at deelet imellem GunderEngen og Gundersrud gaaer i fra Blindskieret til Kirckeberget op efter vejen i Skaaberget, mod HogMyren og ovenfor HogMyren berettede hand for hannem at der var deele steene som viißer i Svarfe becken,

Christopher Piocka 50 aar gl: proved at hand for omtrent 13 aar siden hörte af Even Aaßene at Gundersrudz ejer gaaer fra Blindskieret til Kirckeberget derifra i Hogmyren, og fra Hogmyr til Svarte becken -

Embret Vadbecken vedgick at hans fader for 20 aar siden sagde til ham som de roede ind under berget paa fiorden, dette er Kirckeberget -

Thor Deli siger sig over 60 aar gammel vandt at hand har hört for 40 aar siden af Simen Östbye at deelet gick fra Blindskieret ved fiorden til Kirckeberget og derifra i HogMyr Broen, det samme hörte hand og af Even Aaßene, item at deelet gick fra Hogmyr broen til Svartebecken -

Derefter har vi begrundsket de omprovede Marcker og stæder, og har vidnerne anvist os Blindskieret, Kirckeberget, vejen til Skaaberget, derfra til broen i HogMyr, siden gick vj fra Mit Myrs lige ned over Svarte becken til Kastet hvor vi paa den (fol. 86b) vestre side af streckningen har befunden af Carl Svarverud at være hugget et stöcke brote Land ind paa Citantens ejedeele, saa og at Ole Raae strax op i backen oven for Gundersrud har Brugt en Lade paa samme side streckningen -

Peder Rasmußen og Ole Raae som tilstæde for Retten begierte opsettelße i Sagen saasom de ei har haft tid til at indstefne sine prov nemlig Anders Tharaldßen Hurum, Rasmus Aaßene og

Ole Simenßen, hvilket dennem ei kunde veigris - hvorfor Sagen til den 2^{den} December förstkommende blef forflöt og da sagen her igien paa aastæden at foretagis -

ÅSTEDSSAK 2. DESEMBER 1707 VED GUNDERSRUD I ÅSA

(fol. 86b) Derefter blev Peder Rasmußen og Ole Raa paa den ene med Citanten Claus Anderßen anden side saaleedis venligen og vel foreenede at deelet imellem Gundersrud og GunderEng med Svarverudz ejedeeler, skal begyndis fra Blindskieret neden ved fiorden derifra lige til Kirckeberget hvor een blincket furu er bestaaende videre lige i öster til Skaaberget ved vejen, siden lige frem efter vejen mit i Hog myr, derifra nordelig lige j Svartebecken og saa fremdeelis i Kastet oven for Gundersrud, og som een Lade af Ole Raae er opbiugget paa Claus Anderßens Rem efter den af os giorde gang, saa har Citanten beloved at hielpe Ole Raae at af-flötte samme Lade ind paa sine egne ejedeeler, hvor paa de gav hin anden hænderne Og begierte parterne 4 a 5 steene at opreißis i Morgen til skielne imellem deris ejedeeler, hvilket dem ej Kunde veigris, hvorfor 4te Mænd af Laugrettet er til næfnt saadant j parternis nærværelße at forrette -

Saal: for Retten paa Aastæden passeret, testeris med vore hænder og Zigneter Actum Anno die et Loco ut supra - besk^f 4 arck

TING 18. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 90a) C M etc: giör vitterligt at Anno 1707 den 18 Augustij blev Retten til opsettelse ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: May^{ts} Foget höiagtbare og velfornemme Mand Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig S^f Lars Hanßen, Bøjgde Lensmanden Peder Rasmußen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Ole Waagaard, Christopher Gielde, Johannes Sörum, Siver Tandberg, Joen Ourdal, Ole Egge, Niels Hval og Hogen Moedalen -

Hendrich Grasc fremstillede sig for Retten og fordrede Sagen igien udj Rette contra Tron Söfrenßen som hand udj Retten til det almindelig Sageting den 29 Julij nest afviget hafde giort anhängig -

Til hvilcken tid bem^{te} Hendrich Grasc hafde ladet indstefne Dito Tron Söfrenßen for hand imod nogen fremviiste bevilling tiltager sig at bruge den af hannem beboende pladz som Citanten er bevilget at bruge efter j Rette lagde bevillingsseddel af 23 feb. 1707 som saal: (fol. 90b) Er meldende:

Kiendes ieg underskrefne at ieg haver undt og bevilget Hendrich Hanßen den pladz som Tron huusmand paaboer udj Stranden paa Ringerige og skal Hendrich holde huusene ved hæfd og magt samt tagene paa huußene og yde mig min afgift som ieg er forliget med Anne Phillipsdaatter, og skal give aarlig 2 Rd 2 ort af pladßen og yde penge til Juul, til vitterlighed min haand underskreven. Egeberg den 23 februarij 1707.

Anne Phillipsdaatter Sal: Jens Madßens

Liudelig læst og tingliust til almindelig Sageting paa Tandberg tingstue j Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 28de Julij A^o 1707. testerer

Christian Muller

Derefter fremstillede Citanten efterskrefne vidnesbiurd at prove udj sagen -

Anders Andersen tilstoed ved æed at 6 uger för Paasche var Landherren for Froeg, hendes fuldmægtig Joen Egeberg paa Ringerige, da sagde hand til Tron Söfrenßen Kand du og Hendrich forliges til grønne græbet Kommer at deris Creature Kand blive overföd saa er det vel, hvis icke Kand ieg icke giöre noget derved, ieg Kand icke giöre imod bestemoders haand, meere hörte hand icke tale om den Post - Og som hand var i beskikkelßes viis tillige med Peder Busund hos Tron paa hvad maade hand tiltog sig at bruge jorden, som hand var icke hiemme. Svarede hans Qvinde hun hafde saaed paa en Ret -

Peder Busundz æedlig tilstand var at Joen Egeberg sagde til Tron dersom du setter dig op og aarsager mig at Komme her op igien, saa har du 2 Kiör de skal ieg spille med dig om for Reißen, Tron sagde hd. skulle icke være opsetzig imod nogen tilstoed ellers det samme om beskjkkelßen som forrige prov -

Mons^f Laurs Hanßen paa Contraparten Tron Söfrens^s (fol. 91a) vegne begierte opsettelße i Sagen, saa skulle hand beviibe sin Ret til hans brugende pladz, saasom hand saa hastig ei Kunde opfinde samme document -

Mons^f Hans Bredal paa Citantens vegne begierte indfördt at som Höstetiden er for haanden og Sagen des aarsage icke taaler nogen ophold, Contraparten af Retten maatte forelæggis i morgen at producere de paaraabende documenter, da hand efter nermere propositioner vil paa-staae en endelig dom, og var over hvis I Sagen passeret er, tingsvidne begierende om Sagen denne gang ei skulle komme til ende -

Hvorefter Sagen til denne tid ut supra meldt blev optagen, saasom Contraparten ei hafde sine beviisligheder tilstæde -

Og da blev af Citanten fremlagt en Suppliqve til Welbaarne hr. Amptmd. Glud med hans Gunstige paaskrift samt Et indlæg begge af fölgende indhold -

Höiædle og Welbaarne Hr. Amptmand
Naadige herre!

Det skeer ei uden störste aarsage at ieg fattige Mand med dette mit underdanige ansögende be-möjer min Naadige herre, thj mit underd^{le} forebringende er som fölger: Nest afvigte vaar böx-lede ieg af Anne Phillipsdaatter en pladz udj Nördrehougs Præstegield under Froegs ejer be-liggende, samme pladz er tilforn beboet og brugt af en Mand ved nafn Tron Söfrenßen, som uden ringeste Landherrens minde og villie til sin Egen nytte nogen tid brugt pladßen, saa hand ei derpaa haft ringeste böxel eller beviislig bevilling af nogen vedkommende; Da ieg nu min tilböxlede jord mig til nytte vilde bruge og ladet den med stoer bekostning efter min fattige leilighed ahle og til Sæd gandske ferdig giöre, lader bem^{te} Tron Söfrenßen samme min tilböx-lede og til Sæden fulddrevne jord, Saae og harve, af des aarsage ieg benödiget hannem paa lovlig maade til (fol. 91b) Nestafvigte Nördrehougs almindelige Sageting lod tiltale at hand efter lovlig medfart maatte vorde tilkiendt efter Lovens medför at lade baade Sæd og arbeide være mig hiemfalden, hvilcket ei nöd sin fremgang men blev opsat til anstundende 16 Augustj. Thi flyer ieg til höigunstige hr. Amptmand, som de fattiges og nödlidendis milde og Gunstige for-svar, at de herudj vilde recke mig deris hielperige haand, at mig gunstigst maatte tillades sam-me Sædz afröde med vidnisbiurd at lade opskiære og indhöste, eftersom ieg paa jorden har erholdet Landherrens fuldkomne böxel seddel, og hand nemlig Tron Sörenßen aldrig haft rin-geste bevilling paa pladßen, eller betalt ringeste afgift deraf, herudj formoder ieg Welbaarne hr. Amptmandz höigunstige Assistance saasom höstetiden er paa haanden og ieg fattige Mand derved ellers udj ynckelige maade maatte vorde ruinered.

Wel Kunde ieg af fogden have begiert forbud, at Tron sig ej dermed skulle befatte, men som fogden Sr Tönders fuldmægtig forbem^{te} Tron Söfrenßen paa nestafvigte Nördrehougs ting har procederit, venter ieg mig ickun störe modstand omkostningers og tidz spilde; Af saadanne Motiver nödes ieg allerydmygeligst at holde mig til deris Welbaarenhed, at de mig herudj gunstigst vilde hielpe til Rette; For min stoere fattigdoms skyld formoder ieg allerydmygst dette mit underdanige ansögende paa slet papier gunstigst vorder antaget. Den barmhiertige Gud vil selv saadan Mischundheds Gierning rigelig belönne, derom sucker og beder ieg som lever og döer

Höjädle og Welbaarne hr. Amptmandz
Min Naadige herres allerydmygste tiener

Henrich Hanßen Grasch

Kongl. Mai^{ts} Sorenskriver finder vel anledning af Lovens 6^{tte} bogs 15de Capitels 11 articul at beskicke Supplicanten Ret i fald dette hans andragende befindes Sandferdig. Oustad den 9de Augustij 1707.

P: Glud

Gud Styrcke Retten!

Jeg tvifler ingenlunde paa at jo min Retferdige Sags (fol. 92a) beskaffenhed efter forhenförte prov og Vidnesbiurd er denne respective Ret bekiendt, des aarsage ieg ei med nogen vitlöftighed Retten vil opholde. Thj er min Lovmessige i Rettesettelse og paastand at Tron Söfrenßen bliver tilfunden at staae fra pladßen og lade baade sæd og arbeide være mig hiemfalden efter Lovens 6te Bogs 15 Cap: 11te Articul. Og paa det Tron Söfrenßen sig ei over mig for noget Samvittighedz værck skal besværge, da lover ieg at give hannem til fröe Korn igien og den fierde part af halmen, det ieg dog ei pligtig er, heldst som ieg har böxlet pladßen af sin Rette ejermand, og hand derimod aldrig med tilstreckelig beviis Kand gotgiöre hand den nogen sinde haft og brugt i minde og villie af dessen ejermand, langt mindre ringeste deraf betalt. Vel veed ieg at Tron Söfrenßen skal giöre sig nytte af at hand ei for Juul blev opsagt, hvilket Retten vel paaskiönner, thi der bör necessario være forskiel paa den som jord har böxlet og den som det af egen möndighed sig tilEgner. Jeg venter ydmygst een Lovmessig Kiendelse med tilstreckelig omkostning og forbliver

Tandberg d: 10de Aug: 1707:

Edle hr. Dommers
ydmygste tiener

Hendrich Grask

Dernest lod Contraparten Tron Söfrenßen ved sin hustrue fremlegge sit indlæg, samt een attest af Sergiant Michel Polstrup og Embret Froeg udstæd om at Anne Phillipsdaatter hafde tilsagt hannem pladßen, og en Reigning paa hvis bem^{te} Anne Phillipsdaatter hannem er skyldig, som udj alt liuder saaleedes:

Gud Störcke Retten

Den selsom adferd Henrich Grask bruger imod mig Kd. en hver Retsindig noch fornemme, först overfalder hand mig i mit fattige hiem med hug og slag, dernest indkaserer sit godz i mit huus og omsider vil kiöre mig af pladßen der ieg i ingen tilfelde veed at have forvircket mit Leje jord, som Mad: Anne Philljpsdaatter haver bevilget mig efter hosfölgende Attest, og endskiöndt ieg skal (fol. 92b) qvitere pladßen, burde ieg med andre fattige huusfolch lovligen opsiges, at ieg kunde berge mig paa Et andet stæd, men icke paa förefaldet og strax plougtiden var; Paastaaer derfor at Loven mig i saa fald u:vegerlig dette aar til fardag dito pladz be-

vilger med auvl og afgrøde, og naar den tid er expireret, at ieg endelig skal qvitere, da ieg at niude vederlag for min rödning og huuße biugning efter dommer og Dannemændz lovlig Taxering, saavelsom for hos følgende reining paa 9¼ Rd^f Jeg og min hustrue med voris Sved og arbeide hos Mad: Anne Phillipsdaatter haver fortient, som paastaaer Henrich Grask, der dito Pladz haver fæstet og herefter bemægtiger sig, bör refundere mig, som alt til Rettens skiön ydmygeligst indstilles

FrogsEjer den 17 Aug:
A° 1707

Af Deris allerydmygste tienere

Tron Söfrenßen

Efter Tron Söfrenßens Begiering til os, at vj ville være de ord gestændig som vi haver hört ud-af Anne Phillispaatter, da kand vj icke negte med en god Samvittighed at vj jo hörte nogle gange at hun lovede Tron pladßen at bruge, som hand nu boer paa, og da besynderlig naar hun hafde ham og hans Kone fornöden til at skiære og at höste for sig, det bekræfter vj med voris hænder her neden under tegnet, og naar vj ved Lovlig Kald og varbel gives skal det ved æd blive aflagt. Frogs Eje den 17 Julij A° 1707.

*Michel Jenßen
Poelstrup*

*Engebret Haraldßen
Froeg*

Fortegnelse paa hvis ieg og min Kone haver arbeidet paa Anne Phillipsdaatters pladz i hendes fraværelße paa vor egen Kost,

2½ t ^{de} Sæd som er 10 maal ager at skiære paa egen Kost	2 Rd 2 ort	(fol. 93a) Noch 6 maal Rug Sæd samme Brote at grave paa min egen Kost	1 Rd 2 ort
4 Maal Rug og haver udj Broten paa min Egen Kost	1 Rd	Een dags slot	1 ort
Peders broten at Röde	2 Rd	Stocket mög en dag	1
samme brote at brandröde j 4 dage paa min egen Kost	1 Rd	1 dag paa vejarbeide for pladßen	12 s
		Gierdet i 3 dage Paa min Egen Kost	1 - 12
		Kiört og lad Korn En dag	1

Hvad sig angaaer treskningen da leverte Engebret Frog mig En tönde udaf det allerletteste Korn, det var ringe noch til betaling paa min Egen Kost, saa faar det dog at blive derved -

Derforuden haver jeg stillet hendes Creature ligesaa vel som mine egne, hvad de got folck vil unde mig derfor, Kand staae i deris eget gode behag, men skulde hun hafve lejet andre dertil saa hafde hun vel faat vis hvad det vilde Koste -

Alt overbemelte arbeide er giort det aar 1706, det arbeide ieg har giort de andre tvende aar, haver Anne Phillipsdaatter qvitet mig i min huusleje, og givet mig til paa mit arbeide som hun vilde selve

Summa - 9 Rd^f 1 ort

Stuen lagde ieg nyt tag paa j fior, Sval og Svalekover haver ieg biugt störhuußet haver ieg og biugt, det kand dannemænd skiönne paa hvad det Kand være værd -

Bußund Elven den 25 Junij 1707

Tron Söfrenßen

Fremstillede saa et prov ved nafn Marie Pedersdaatter som tilstoed at hun hörte for 6 aar siden at Anne Phillipsdaatter sagde til Tron I skal faae Eders Löcke igien naar ieg har haft den dette aar, streb med mig det beste I Kand -

Efter tilspörgelße tilstoed Ingier Trons at Hendrich Grash har bröt og aled Jorden, ligeleedis vedgick og Citanten at Tron har saaed og harved Ageren -

Widere hafde ingen af parterne at indgive eller paastaae undtagen de begge var een u:opholdelig dom i Sagen begierende.

(fol. 93b) Hvorfore herudinden er saaleedes dömbt og Afsagt.

Efterdj det befindes at den eene af disse stridige parter haver ladet bryde og vende den paa-stefnte AgerLand og den anden har saaed jorden til og Sæden nedharved, da efterdj Loven befaler at den som plöyer og Saaer, naar Kornet hannem for Midsommer ej bliver fravunden, maa höste; Saa har man for Ret forefunden at saasom Henrich Grask har plöjet og Tron Sörenßen har saaet, saa bör de begge være lige i afgröden som de sig paa ageren i 2de lige deele mellem bytter. Og som Tron Söfrenßen ei i Rette tide er udsagt, forbliver hand i huu-Benes besiddende til vaaren, og da bör hand uden modsigelße derfra at flötte, saa bör hand og for indeværende aar at svare sin andeel udj Lejen af den af hannem paaboende pladz. Hvor-med omkostningen ophæves -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et Loco ut supra -

TING 16. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 108b) CM etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 16 decembris blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl. Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönders tiener Find Larßen, Böigde lensmanden Peder Rasmusen Raee samt eftersk^{ne} Laugrettismænd af dito Nördrehougs gield nemlig Malte Kittelsbye, Hogen Modalen, Johannes Sörum, Peder Ekornrud, Ole Egge, Niels Hval, Ole Waagaard og Siver Tandberg -

Mons^f Anders Christensen indfandt sig for Retten og paa Seig^f Jens Tygesens vegne fordrede Sagen igien udj Rette mod hans debitorer her i Sognet, hvilchen hand först udi Retten har gjort anhängig til det almindelig Sageting den 29 Julij nest afviget, Og da blev fremlagt efter følgende stefnesedel -

Herved lader ieg underskrefne Kald og varbel give at möde mig eller min fuldmægtig udi Rette til förste almindelig Sageting, som i Nördrehougs Præstegield holdendes vorder, efter denne stefnings lovlig forkyndelße, disse efterskrefne til at lide vurderings dom for hvis de mig skyldig, nemlig Svend Wernßen, Niels Findsand, Laurs Mogenßen Hunsdalen, item Ole Christopherßen Nöcklebye, Christen Trögstad, Peder Buesund, Tore Sundets arvinger, samt Rasmus Aasene og hans daatter /: som bruger gaarden og des Qvern med (fol. 109a) hannem :/ laden-des samtlig ingen udeblivelße under lougens foresigende. Actum Bönsnes den 5 Julij A^o 1707.

Jens Tygeßen

Den 7 Julij er denne stefning lovlig læst og forkyndt for Svend Vernßön, Niels Findsand, og Lars Hounsalden, til vidne er Halvor Olsvigen og Siver Flaskerud -

Siver Torcheldßen og Ole Torcheldßen

Derefter producerede fuldmægtigen bem^{te} Mons^f Anders Christenßen 2de Nams dommer den 1te af 13 decembris 1694 og den anden af 15 November 1699 hvis endelige slutninger saaleedes ere forfattede -

Da efter foranførte debitorers egen tilstand ved dennem sielv og deris fuldmægtiger eller fremskickedede er de billigens tilkiendt at svare til Citanten den ovenanførte giæld med samt af Daleren Sex skilling i omkostning, og det inden 15 dage under execution i deris midler efter loven etc.

Christian Muller L S

Efter saadan beskaffenhed er forindførte debitorer nemlig Jesper Skiörvold, Ole Nöcklebye, Torgrim Gunbiörrud, Hans Tossevig, Gulbrand Hougerud, Anun Rognerud, Christopher Haldum, Ole Ringerud, Niels Findsand og Svend Vernßön tilfunden til Citanten Monsr Jens Tygesen at svare og betale hvis de hannem som oven indført skyldig ere, med sampt i Omkostning Sex skilling af hver Rixdaler, som inden 15 dage bör udredes under execution efter loven - De övrige udeblivende nemlig Laurs Mogenßen, Ole Strömmen, Halvor Olsvig, Ole Gröterud og Thord Qværnberg Sund samt og Mogens Hunsdalen er forelagt sig for Retten til den 14 decembris förstkommende at indstille etc.

Christian Muller L S

Widere fremlagde fuldmægtigen en udtog af Citantens hoved bog hvilcken indeholder fölgende

Paa fol: 80.

1695: in octobri annammet Mogens Hounsdalens Sön Lars (**fol. 109b**) Af

Gretick til tömmer Kiöb penge 2 -

den 14 nov: paa Trögstad leveret ieg hannem penge 1 -

den 25 Nov. annammet af mig penge 2 -

den 20 decembr. atter annammet af mig penge 4 -

Er 9 Rd^r

Paa fol: 68.

1702: den 8 april indlöste Rasmus Veigsteen og hans daatter fra mig den pladz under Jonsrud, untagen Qværnhuübet og Qvernene, som de skal give mig aarlig i leie af En Rixdaler, dog dette aar 1702 at niude det uden leie, og naar de det vil indlöße haver ieg efter deris begiering undt dem det for 12 tioug tylter bordz udförbel fra Hönefoss -

Paa fol: 60.

1687: den 10 November bekom Froder Aaßene en Seddel til Peder Söfrenßen

paa 1 q^r Salt, 1 q^r fisch, 1 pd. tobach og 1 mark forings penge, er 2 rd 3 ort

1688 d. 13 februarij bekom Froder penge 2 ort 16 s

tilsammen 3 rd 1 ort 16 s

1699 den 25 Sept: bekom Peder Pederßen Buesund en ung brun hæst, hvorføre hand efter accort skal udföre fra Hönefos til Wasbunden fiorten troug tylter bord, reignis imod med penger

9 Rd 1 ort 8 ß

fol: 36.

1700 om Sommeren bekom Christen Willadßen Trögstad af mig en brun hæst, hvorføre hand skulle kiöre over Mehlum skougen til Höelen 12 tioug tylter bord a 1 Rd er

12 Rd -

Mens siden formedelst hans Broders Monsr Erich Willadßens intercession eftergivet paa 8 tioug Kiörbel eller penge

8 Rd -

1704 den 3 Decembr: med videre eftergivet paa 4 Rdr og derpaa gav

Hr. Erich Willadßen min Seddel, er 4 Rd^r

Forskrefne at være rigtig udtog af min bog, testerer Bönsnes den 22 Julij 1707

Jens Tygeßen

Efter forindførte Domme befindes Svend Vernßen at være skyldig 9 Rd 2 ort 14 β, Niels (fol. 110a) Findsand 10 Rd 1 ort 10 β, Ole Christopherßen Heggen 23 Rd 3 ort 20 β, Thor Sundets arvinger 7 Rd 3 ort 16 β, Ole Strömmens Encke efter Bogen 4 Rd^f 1 ort 16 β, hvilcken mötte og sagde at hun hafde intet at betale med og at hun viste intet noget om gielden, Lars Hunsdalen efter den udj Retten producerede udtog af Citantens Bog er skyldig 9 Rd, Christen Trögstad efter dito udtog ligeleedes pligtig 4 Rd^f, Peder Buesund tilstoed 9 Rd 1 ort 8 β, Rasmus Aaßen og hans daatter Kari 13 Rd^f, Frode Aaßene sögis for 3 Rd 1 ort 18 β, hvilket hand aldeelis negted -

Som störste deelen af indstefnte debitorer udebliver fra Retten, aflagde stefnevidnene Ole Flaskerud, Christopher bildthugger og Halvor Olsvigen deris æd at alle ovenskrefne debitorer ere til denne tid lovlig indstefnte.

Dernest paastoed fuldmægtigen at de debitor som ei har efterlevet de over dennem erverbede og nu udj Retten producerede domme, saavelsom og de som efter fremlagde udtog af hans principals bog er i hans debet, bör give rente af hvis de til bem^{te} hans principal er skyldig, og derforuden erstatte hannem denne processes omkostning -

Derefter blev Sagen med fuldmægtigen Mons^f Anders Christensens samtöcke til den nestpaafölgende 17de Augustj optagen og de udeblivende laugdag forelagt.

Af de indstefnte mötte da for Retten Niels Findsand og begierte opsettelße i Sagen til hand kand faae beviislighed fra Knud Qvien hvor meget hand paa gielden med tömmer har betalt - Ole Nöcklebye comparerede ligeleedes for Retten og indgav en bordseddel paa 8 tioug bord som hand for Citanten har udfört fra Hönefossen til Svang, af denne medför.

Ole Christopherßen haver udfört og leveret til mig underskrevne af Engebret Pederßen Nærstadz bord nemlig 8 tioug siger 8 tioug som ieg ved rigtig tal haver at tilsvare, Svang Stranden den 10 November 1702:

Anders Christopherßen Eghd

(fol. 110b) Paastoed at hannem samme vorder gotgiort i hans debet nemlig 1 Rd^f for tiouget, og fremviiste dernest een Contrareigning hvilcken hand strax til sig annammede igien for at giöre afreigning med Citanten om deris mellem værende -

Citantens fuldmægtig accepterede ovenindførte Bordseddel for gyldig, mens gestændigede ham ei meere at niude end 1 Rd for hver tioug bord at udföre, som sædvanlig har været -

Frode Aaßene negtede gielden og erböd sig til at giöre æd at hand jntet var skyldig, men fuldmægtigen efter sin principals ordre gav ham Gielden efter og vilde icke at hand, som een gammel mand der mueligens kunde feile paa huekommelßen, skulle giöre sin æd, men heller vilde lide den skade. - Rasmus Aaßene og hans daatter Kari tilstoed at være skyldig 12 tiöv bordz förbel for 9 Rd, og berettet fuldmægtigen at de med hans principal saaleedes vare forligte - Andgaaende Thor Sundets arvinger da foregav hand at hans principal har eftergivet dem den halve sögning, bliver da resten 3 Rd 3 ort 20 β - Den Sal. Mands Svoger Werner Olßen svarede hertil at som hand intet har arvet efter hans værfader, saa Kand hand icke heller svare noget til hans giæld -

Hvorefter Sagen blev opsat til denne tid som oven er melt efter Mons^f Anders Christens: begiering -

Og da fremlagde Ole Strömmens Encke en seddel under Citantens haand, hvormed hun vil beviibe at hende er eftergivet af Monsr Tygesen hvis hun hannem pligtig, hvilcken indeholder dette:

Sr Christian Müller, Salutem!

Som nerverende Ole Strömmens Encke beklager sin stoere fattigdom, haver ieg efterladt min fordring hos hende og kand derfor af dommen udelades, vale in Chr:

Hönen den 29 Julij 1707 ./.

Hans tjenestv: tiener

Jens Tygeßen

(fol. 111a) Rasmus Aaßene er, efter fuldmægtigens tilstaaelse forligt med Sr Tygesen om hvis hand hannem skyldig. Frode Aaßene har Citanten efter givet hvis hand hos hannem hafde at forde. Thore Sundets arvinger som siger at deris fader for længst i stoer armod er hendöd, fra-gaer gielden -

Widere blev ei indgivet eller paastaet, untagen Monsr Anders Christensen paastoed en u:op-holdelig dom i Sagen,

Hvorfore her udinden er saalunde for Ret dömt og
Afsagt.

Svend Vernerßen er tilkiendt efter den udj Retten producerede beviislighed at svare til Sr Jens Tygeßen 9 Rd 2 ort 14 ß, Niels Findsand 10 Rd 1 ort 10 ß, Lars Hunsdalen 9 Rd, Christen Trögstad 4 Rd og Peder Buesund 9 Rd 1 ort 8 ß som inden halv maanedz forlöp efter denne doms forkyndelße bör betales efter lovens foresigende. Belangende Ole Christopherßen da som hand jmod Sr Tygeßens fordring har contra reigning, saa bör samme ved 2de Dannemænd inden neste ting at komme til liquidation, hvor af en hver udnæfner en paa sin side, hvorefter begge parter til neste ting Kand ervarte dom. Saa bör og en hver af nestovenanföerte debitorer svare i processen omkostning 6 skilling af hver Rixdaler inden tid og under straf som forskrevet staar -

TING 13. APRIL 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 111a) Den 13 April 1708 blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue udj Welbaarne hr: Amptmand Gludz fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^r Tönders fuldmægtig Monsr Lars Hanßen, BöjgdeLensmanden Ole Raae samt Laugrettes mænd Tryg Bölgen, Embret Smedzböl, Embret Skiörvold, Rasmus Amunrud, Joen Soelhov, Siver Tandberg, Embret Garhammer, og Niels Opsal deris overværelße -

Hvorda Monsr Anders Christens: fordrede paa Seig^r Tygesens vegne den Sag igien udj Rette mod Ole Christopherßen, som (fol. 111b) nu ei mötte for Retten eller efter seeniste forelæg af Retten indfundet sig hos Citanten Seig^r Jens Tygesen til afreigning, hvorfore fuldmægtigen paastoed Dom med omkostnings erstatning -

Herudinden er saaledes afsagt

Saasom Ole Christopherßen Heggen befindes efter den udi Retten producerede seddel af 10 Nov: 1702 at have udfört 8 tiouv bord som belöber sig til penge 5 Rd 1 ort 8 ß saa bör de hannem at decortaris i den Sum hand efter i Rette lagde dom bliver og er skyldig, og som hand da naar dette decortaris bliver Sr Tygeßen pligtig - 18 Rd 2 ort 19 ß, saa bör hand samme

15 dage efter denne doms forkyndelſe med 8 β af hver Rixdaler i omkostning at svare og betale under nam i hans midler efter loven -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Annis diebus et Loco ut supra -

besk: 4 arck

TING 25. NOVEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 113a) CM etc: sampt Ole Waagaard, Johannes Sörum, Amund Hoenerud, Christopher Gielde, Siver Tandberg, Ole Egge, Niels Hval og Hogen Moedalen Laugrettismænd af dito Nördrehougs Præstegield paa Ringerige gör vitterligt at Anno 1707 den 25 November blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i dito Nördrehougs Præstegield, overværende Welbaarne hr. Amptmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen Kongl. Mai^{ts} Foget höiagtbar og velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönder Böigde Lensmanden Peder Rasmuſen Raæ med tingsögende almue Fleere -

Samtlig Sal. Ole Pederßens efterladte Börns formöndere saas: Willum Egge, Hans Anderßen Paus, Poul Pedersen etcaeteris fremstillede sig for Retten og producerede et skriftlig opbud hvorved de lader opbiude bem^{te} Sal. Ole Pederßens forhen iboende gaard ved Hönefoßen om nogen findes som sig samme ville tilforhandle etc hvilchen er af denne indhold

Som vi underteignede værger og formyndere for afgangne Ole Pederßens børn ved Hönefos nemlig Willum Egge, og Hans Anderßen Paus, Curatores for Karen Olsdaatters Mödrene og fædrene arv, Gulbrand Sætrang for Peder Olbens fædrene arv, Torger Löcken ligeleedes for Niels Olßen, Christopher Sköyen for Chathrine Olsdaatter og Poul Pederßen for Bodil Olsdaatter u: gierne befinder hvorleedes den Sal: Mand bem^{te} Ole Pederßens huus og vaaning her ibm paa Sr Jörgen Larßen Hönens Grund bestaaende, hvorudj samtlig vore Myndtlinger ere udlagde 85 Rd^r 19½ β , foruden en deel andre fornemme og gotfolck som og i samme gaard for störe Summa er lodtagne, aar efter andet jo meer og meer nedraadner og daglig forringes, i det ingen hvercken vil Leie ej heller Kiöbe samme huuße, hvilchet om saaleedes Lenger maatte continuere aarsager, at grunden med de vedhörende Löcker og Jordestykker af velbem^{te} Sr Jörgen Larßen til andre, efter derom hans til os ofte gjorde advarbeler, vorder bortlejet, hvilchet naar saa skeer, drager den concequens efter sig, mand icke Kand erholde nogen Kiöbmand til samme forbemelte Waaning; hvorfore vi u: omgiengelig (fol. 113b) Ere foraarsagede at lade ermelte huuße for den lod og anpart vore möndtlinger derudj ere tilkommende, efter Lovens 3de bog 19 Capitels 21 Articul i dag den 24 November 1707: byde op inden tinge paa Tandberg tingstue, saaleedes: Om der maatte findes nogen, som forommelte huuße og vaaning Kiöbe og sig tilforhandle ville, det da at angive, og derefter hos vedkommende LodsEjer sig indfinde; hvis icke, ere vi derom et Tingsvidne af Retten for voris angerlöshed efter allegerede Lovens bydende, tienstligst begierende, Actum Hönefos forbemelte 24 November Anno 1707.

*Willum
Egge*

*Hans Anders:
Paus*

*Povel Peders:
Eghd.*

*Gulbrand
Sætrang*

*Torger
Löcken*

Christopher Sköyen

Niels Jenßen Sörefoß mötte for Retten og paa sin Principal Sr Jörgen Larßens vegne hertil svarede at hand herefter som hidindtil ei vil tilstæde at grunden og löcken saaleedes henstaaer under afgifts svarelſe, mens for den resterende Leje pretenderer Satisfaction hos Ole Fridrich-

Ben, hvorføre hand formeente at være prioritered i den anpart i gaarden dito Ole Fridrichßens hustrue efter hendes forrige mand Sal. Ole Pederßen er udlagt -

Som gaarden Saaleedes var opböden, böd Sr Jörgen Larßen som grunden er ejende, derfor 100 Rd contant, og indfandt sig ei fleere som noget dertil ville svare -

Hvorefter forindförte Dannemænd af Retten var begierende et Lovdannet Tingsvidne beskreven om hvis som herudinden er forlöben -

Saaleedes for Retten passered bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno die et Loco ut supra -

beskreven 2 arck

TING 13. APRIL 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 115b) CM etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 13 April blev Retten til opsettelse ting be-tient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige Var overværende udj Velbaarne H^r Amptmand og Assistance Raad Poul Gluds Stæd hans beskichede fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl. Maj^{ts} Foged Höyagtbar og velfornemme Md Seig^r Lars Tönders fuldmægtig Sr Laurs Hansen, Böygde Lensmanden Ole Pederßen Raae Sampt efter-skrevne Laugrettismænd af dito Nördrehougs Psteg: Neml: Tryg Bölgen, Engebret Smedzböl, Engebret Skiörvold Rasmus Amundrud, Joen Soelhoug Siver Tandberg, Engebret Garham-mer og Niels Opsal.

For Retten presenterede sig Ole Pederßen Raae og paa den Dannemand Lars Askildzruds vegne fordrede Erich Jacobs: Knæstang i Rette som hand til afvigte Sageting den 9 Martij havde Ladet indstevne for 12 Rd^r hand hannem efter hans pure forskrivelse af 5te Decembris 1703 Skyldig hvorfra Sagen Med Citantens consens blev forflöt og til denne tid optagen.

(fol. 116a) Dernest producerede Fuldmegtigen den af Erich Knæstang ovenmelte udstedde for-skrivelse paa forseiglet papier transporteret som saaleedes i sig selv Ord fra ord er meldende

Kiendes Jeg underskrevne at være skyldig til den velfornemme Dannemand Lauridz Askesrud reede penge Tolv Rixdaler ieg siger 12 Rd som ieg hannem imod denne min haands udstædel-ße oprigtigen og til ald tack nöyagtig med reede contant igien betale, at saaleedes i Sandhed er bekræftes med Egen haand. Actum Knæstang den 5 december Anno 1703.

Testerer *Erich Jacobs*: Eghd.

Indstevnte Erich Jacobsßens hustrue mötte for Retten og begierte til Neste ting opsettelse i Sagen som citantens fuldmægtig ingenlunde ville tillade men var Dom med rente og omkost-ning begierende -

Herudinden er saaleedes Dömbt og afsagt

Saasom det med i Rettelagde Erich Knæstangs pure forskrivelse er beviist at hand til Lars As-kildzrud er skyldig Tolv Rixdaler som hand belover til tache Nöyagtig at svare, Alt saa bör hand samme capital med Fire Rixdaler i rente og omkostning at betale inden Fembtten dage efter denne Dombs forkyndelse under Nam og exsecution i hans midler efter Loven.

Saal: for Retten passered Testeres med egen haand og Segnete Actum Anno diebus et Loco ut supra beskreven 1 Arck

TING 29. NOVEMBER 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 116a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 29 November blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue j Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Mai^{ts} Foged Seig^f Laurs Tönder, Böigde Lensmanden Tosten Bye samt efterskrefne Laugrettis mænd nemlig Claus Hunstad, Johan og Gulbrand Field, Gunder Rud, Knud Piocken, Embret Leene, Johannes Gomnes og Peder Piockerud -

(fol. 116b) Mons^f Anders Christensen presenterede sig for Retten og paa Kongl: Mai^{ts} foged Seig^f Lars Tönders vegne fordrede Embret Svarstad igien udi Rette som hand til det almindelig Sageting den 17 Martij nestafvigst hafde ladet indstefne for 22 Rd 3 ort 5 ß hand hannem skal være skyldig, og da aflagde stefnevidne Tosten Bye og Peder Leene deris Eed at dito Embret Svarstad var lovlig stefnt -

Hvorefter Sagen til den nestpaafølgende 27 Julij med Laugdags forelæg blev opsat.

Hvorda fuldmægtigen Mons^f Anders Christensen fremlagde hans principals reining over den pretenderende gield dat. nestleden 1 Martij item een taxering paa det udi reiningen indførte Skiud og föl af 18 april 1707:

Dernest een Special forklaring over parternes mellem værende som til Velbaarne hr. Amptmand Glud til erklæring paa Embret Svarstads indgivne Supplique er insinueret sub dato 23 decembris 1706: og Endelig een Skattebog for 1706; hvormed hand vil beviiße Embret Svarstad efter afreining den 30 November samme aar at blive skyldig - 22 Rd 4 ß

Mons^f Christian Thomæsen paa Embret Svarstadz vegne som og selv var tilstæde, produce rede een liquidations reining imellem fogden og bonden af 13 decembris 1706 med Welbaarne hr. Amptmandz derpaa teignede resolution.

Derefter foregav bem^{le} fogdens fuldmægtig at det skulle falde hannem forunderligt om Retten vilde acceptere debitoren Engebret Svarstads indkastede u:beviislige gienreining her i Retten angaaende de poster som paastaaes at være leveret til Kongl: Mai^{ts} foget og det uden beviis og qvitering, ligesom og Embret Svarstad samme vil belegge (fol. 117a) Med Corporlig æd her i Retten, stridende imod Lov og billighed saaledes at betiene sig udj sin egen Sag, hvorfor hand paastoed Embret Svarstad som debitor vorder tilfunden at betale til Kongl: May^{ts} foged alt hvis hand af den paastefnte reining ei lovligen beviißer at have afbetalt saasom Retten vel selv af den nu igiennem löbende reining har udfunden det Skyldneren Embret Svarstad udi een del af de opførte poster ei alleene vil beskiere fogden sin billige og Retmæssige fordring, mens end og med skarnagtige beretninger vederlegge de mod hannem beviiste velgierninger, ventede fordi Dom til skadeslös betaling med denne processis omkostning -

Contraparten Embret Svarstad erböd sig paa de poster udi den indgivne reining som fogden hannem Disputerer, efterdi de i sig selv ere rigtige, at aflegge derpaa sin corporlig æd, og om det ham ei skulle tillades, da fogden at göre sin benægtelses æd, i öfrige ventede hand Rettens frikiendelße conform med Kongens Lov og forordninger -

Mons^f Anders Christensen svarede at hand icke ville incommodere Retten med nogen videre replication herimod, men alleene refererede sig til sin forrige paastand -

Derefter blev Sagen til den 10 Augusti optagen -

Og da fremlagde contrapartens fuldmægtig Sr Christian Thomæsen et vitlöftig indlæg dateret den 9 aug:

tilspurt om denne handel; Den forurettede Peder Biercke indstefnis og at möde til sin Sags nermere forklaring og pretensioners paastand, hvor efter mand vil vente Dommerens lovmessige Kiendelße, formoder enhver ærer Kongens Ret og sig betidz indfinder. Steen den 6 Julij A^o 1708.

L: Tönder

Derefter fremstillede fuldmægtigen efterskrefne vidnesbiurd som efter aflagde æd med op-
ragte fingre udj Contraparten Thor Breens nerværelße proved følgende:

Anders Biörnstad gestændigede ved æd at som hand sat til bords kom Peder Biercke til ham og bad at hand vilde Kiende paa hans hoved, hvilchet hand og gjorde, men saae icke noget Saar paa ham, alleene det lugtede brendt af hans haar -

Eli Biörnstad tilstoed ved æd at hun icke hörte at der var noget Clamerie mellem Peder Biercke og Thore Breen, mens saae da hendes fader med andre sad og spißede ved bordet at Peder Sad i skorsteenen og Thor stod fremmen for ham, som Thor böjede sig ned til Peder bar det baglændz over ende med dennem saa Peder Kom med hovedet i varmen og Thor laa oven paa hannem, som de kom op igien faldt de over ende paa gulved, dermed skilte Ole Börger dennem ad, og tilstoed proved at de var begge drukne -

Svend Giesvold vandt ved æd at Peder Biercke og Thor Breen brugte munden med hin anden ved Skorsteenen, enten det var deris Skiemt eller Alvor veed hand icke, thi de vare begge drukne, för provet blev det var stubte Thor oven paa Peder, som sad i Skorsteenen saa hand kom baglændz i jlden, dermed tog proved i Thor og drog ham ud paa Gulved fra ham, som Peder Kom op af Skorsteenen saae hand at huden var af hans hoved oven j og haaret var brent paa hannem, enten saaret var brendt eller hand hafde stødt sig viste hand icke. Tilstoed videre at hand icke hörte at de hafde nogen trette siden med hin anden, men de blev sidende og drack tilsammen siden som för indtil proved gick bort -

Ole Börger provede ligeleedes ved æd at Peder Biercke sad i skorsteenen og Thor Breen i een stoel fremmen for hannem og vare begge drukne, da hörte hand ei at der var nogen trette imellem dem, men s: Thor kaldte Peder, Peder Storvegrer (?), stoed de begge op og Peder hyttede ad han: med næven, Thor sagde skamme dig, du slaar mig icke, saa tog Thor Peder i Bringen og dermed faldt de begge i Skorsteenen, saa tog Svend Giesvold Thor af Peder og Proved tog Peder af varmen, som de kom op (**fol. 122b**) hafde de hin anden j haaret, hvilchen som först begyndte viste hand icke, dermed bar det over ende med dem, saa raabte Thor og bad de skulle skille dem ad thi Peder dræbte ham, derefter skilte proved dem ad, som de begge var gaaet ud paa gaarden ville hand see efter dem, som hand kom i Svalen mötte Thor Breen ham og skyndede sig ind og Peder Biercke löb efter ham, som Thor Kom ind i stuen snode hand sig imod Peder og sagde kom nu din Skielm, videre hörte hand icke af dem som hand erindrer, derefter gick proved hjem. Tilstoed ellers at hand saae at der var et stöke hud af hovedet paa Peder og haaret var noget sveen paa den eene side -

Contraparten Thor Brejen formeente at hand i denne Sag icke kunde være brödfeldig saasom hand icke har förövet noget som hand er pligtig at böde for -

Fuldmægtigen Sr Lars Hanßen paastoed at Thor Breen bör böde for haargreb, jordskuv og 2de blod vid: hand har tilföiet Peder Biercke i hovedet og æskede dom i Sagen -

Herudinden er saaleedes for Ret Kiendt og Afsagt:

Saasom de i denne Sag førte vidne, naar de imod hin anden vorder confererede, jcke overbeviißer indstefnte Thor Breen med villie og vid skal at have angrebet, slaget eller draget Peder Biercke, men vel at de ved een god ruus har fört hin anden over ende, og det i den tid at de hafde ingen trette sammen, da som dette ei kan hentydes eller forstaais paa anden maade end som de personer som forlöster sig at fafndrages, thi faar de paa nogen side skade af hin anden er icke stor omkostning derfor at forvente; Efter saadan raison frikiendes Thor Breen udj denne Sag at udgive de paa urgerede Böder, Peder Biercke sin Sag dog forbeholden om hand noget hos Thor Breen for badskerlön haver at pretendere eller paastaae.

Saleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra - besk: 2 arck

TING 15. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 123a) CM etc: giör vitterligt at Anno 1707: den 15 december blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Mai^{ts} foget höiagtbare og velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönder, Böigde Lensmanden Peder Rasmusen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd Nemlig: Malte Kittelsbye, Hogen Moedalen, Johannes Sörum, Peder Ekornrud, Ole Egge, Niels Hval, Siver Tandberg og Ole Vaagaard -

Velbemelte Kongl. Mai^{ts} foget Seig^r Tönder fordrede igien udj Rette Ole Vaagaard som hand til nestafvigte Sageting den 26 Novembr. hafde ladet indstefne for resterende Kongl. Skatter, hvorom hand indgav en skriftlig stefning saaleedes liudende. **vide intr. fol: 127. Lit: A:**

Derefter fremlagde Monsr Anders Christenßen paa fogdens vegne een Arrest paa dito Ole Vaagaards midler samt een Reigning, begge saal: forfattet. **vid: lit: B et C:**

Indstefnte Ole Waagaard mötte for Retten og begierte Opsettelße i Sagen saasom hand ei hafde sine documenter og beviisligheder tilstede, og tilstoed at hand har beloved at betale til fogden paa det af hannem besovede qvindfolck Marte Torckilsdaatters vegne 4 Rd^f, berettede videre at hand paa de pretenderende arbeidzpenge har betalt 2½ ort -

Hvorefter Sagen med Seig^r Tönders Consens til denne tid som oven melt blev optagen -

Og fremlagde nu Sr Christian Thomæßen paa Ole Vaagaardz vegne fogdens Reigning til bemelte Ole Vaagaard af 5te Nov. 1707: saalunde liudende **vid: 129** item een seddel paa Knud Riber paa 2½ Rd at broe pengene er betalt, af 21 Nov: 1707 -

Fogden Seig^r Tönder begierte efterdi Ole Vaagd. beviiste med en qvitering til 1705 aars udgang for Skatterne af Velsvandet at have betalt 2 ort 15 s at (fol. 123b) Med den post maatte be-roe, intil med samtlig interessenterne i Velsvandet Kand vorde liqvideret.

Contraparten Ole Vaagaard begierte dernest indfört at hand ei anderleedes har lovet fogden malt for hand skulle dilatere ham Skatterne, end hand for execution skulle være fri, men som fogden ei har holt sit löfte, formeener hd. Contracten ophæver sig selv, og hand saaleedes ej pligtig at svare hannem for det opskrefne malt, og belovede at ville svare de forhen ommelte fire Rixdaler i böder for det qvindfolck hand har besoved, naar hand faar sin udgivene haand tilbage igien, hvilchen Citanten lovede at levere hannem -

Derefter lod fogden Sr Tönder falde ald sin pretension til Ole Vaagaard efter den udj Retten indgivene Reigning af 24 Nov. sistafvigt untagen nestovenmelte 4 Rd Contraparten har beloved at svare ~~for det af hannem beliggede Qvindfolek~~, hvorpaa hand var dom begierende -

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt:

Saasom Ole Vaagaard ei alleene seeniste ting men end og nu for Retten har anslaaet til Kongl: Mai^{ts} foget at vil svare i Lejermaals böder 4 Rd for Marte Torchildzdaatter som af hannem er bleven besoved, saa er hand og pligtig samme sit löfte inden half maanedz forlöb at efterkomme under execution i hans midler efter Loven, hvorimod Seig^r Tönder er forbunden at levere hannem sin udgivne revers paa samme penge tilbage eller og saadan qvitering hvormed hand for berörte 4 Rd. Kand være fornöiet. Skulle Ole Vaagaard til forberörte tid ei indfinde sig med betalingen og derover forarsager fogden bekostning ved Dommens indlösning saa bör hand erstatte processens Omkostning med Sex Rixort -

Saaleedes for Retten passeret, bevidnes med Egen haand og Zignete. Actum Anno diebus et loco ut supra - beskⁿ 4 arck -

TING 28. JULI 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 126b) CM etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 28 Julij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Berg tingstue i Hoele Præsteg: paa Ringerige overværende udj Velbaarne H^f Amptmand og Assistance Raad Poul Gluds Stæd hans beskickedede (fol. 127a) Fuldmegtig Mons^f Christian Thomesen, Kongl: May^{ts} foged Höyagtbar og velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönders fuldmegtig Sr Lars Hanßen, Böygde Lensmanden Tosten Johans: Bye samt eftersk: Laugrettismænd Neml: Ole Opsal, Hans Skougmk:en, Hendrich Ulleren, Niels og Tharald Hurum Ole og Troen Gomnæs samt Jens ibidm -

For Retten presenterede sig den Dannemand Arne Gomnæs og æskede den Sag igien udj Rette contra Peder Fröoug for hand forleeden aars Vaarting af hannem med hug og slag blev overfaldet, Hvilken Sag hand udj Retten har gjort anhengig til det almindelig Sageting den 13 Martj sistafvigt, og da paastoed citanten for sin svie og brech at uinde restitution.

Stevnevidnene Johan Field og Tosten Bye aflagde æed at Peder Fröoug er Lovl: Stevnt.

Derefter fremkalde citanten eftersk: Prov at vidne udj denne Sag.

Jens Moe Vandt ved æed at Peder Fröoug og Arne Gomnæs i forleeden vaar om aftenen, da tinget var sluttet, Kom op til hannem, saa begynte de at ordkastes og som Arne havde Kaldet Peder en fiißer, slog Peder ham under öred, dermed bar det overende med dem Og Arne slog iche Peder noget, men sagde at hand vel Kunde giöre det om hd vilde, dermed blev de adskildte, siden gik Arne ud og Peder gik efter, en liden Stund derefter blev Arne slaget i Hovedet, saa hand var blodig og de maatte drage ham ind i Stuen igien, hvor han lae en Stiv time at de iche viste om der var Liv i ham - Det samme var og Gunder Rudz æedlig tilstand -

Johannes Nöstred proved ved æed at s: Arne stoed ved veggen og Kaste sit vand fra sig, Kom Peder ti----- og slog Arne over hovedet med et stöcke træ, saa hd sej ned, siden drog de ham ind i Stuen.

Derefter blev sagen Med Laugdags foreleg til denne tid ut supra meldt optagen -

Citanten Arne Gomnæs prætenderede og paastoed at Peder Fröoug bliver tilfunden at erstatte ham vederlag for sin Skadeslidelße tidsspilde og omkostning -

(fol. 127b) Mons^f Anders Christens: paa indstevnte Peder Fröougs vegne svarede at hand var Siug og Sengeliggende, forklarede ellers derhos at hand aldeelis ingen skade veed at have tilföyed Arne Gommæs, men dersom hand i sin drukenskab og Raserj skulle have faaed hug, saa har hand sig selv at tilskrive skaden, saas: hand i samme tid var meget urolig og befridede alle fredferdige.

Viidere blev ej af enten Parterne paastaaed hvorforfore herudinden er saaleedes Kiendt og afsagt. Saasom der er intet vissere end at Arne Gommæs u:forskyldt er overfaldet og slaged af indstevnte Peder Fröoug, alt saa bör hand for skaden Badskerlön og deslige meere som Loven for Clarer, foruden 1 rd i Processens omkostning, at give hannem 6 rd^f, som 15 dage efter denne Doms forkyndelße bör betalis under adfærd efter Loven -

Saal: for Retten passered Testeris med egen haand og Zigneter Actum A^o diebus et Loco ut supra -

besk: 1 ark

TING 15. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV - tillegg

(fol. 127b) vid. Supr. fol. 123 lit. A

Herved gives Ole Vaagd. Lovl: Kald og Varbel at möde mig eller fuldmægtig for Retten paa Tandberg tingstue den 24 Novembr: förstkommende at være Dommerens lovmæssig Kiendelße undergiven for di resterende Kongl. Skatter samt interesse og foraarsagede Omkostninger med videre, som i alt i Retten skal forklares. Steen den 7 November A^o 1707.

Lars Tönder

A^o 1707 den 8 Novembr: er denne stefning lovlig læst og forkyndt for Ole Vaagaard ved hans boepæl og egen paahör, bekræfter vi med voris æed saa Sandt hielpe os Gud og hans hellige ord, Waagd. ut Supra.

Peder Rasmus:
Eghd.

Hans Halvorßen
H H S
Marigaard

Lit: B: et C. vide Sup. fol. 123.

Böigde lensmand Peder Rasmußen!

Saasom Ole Vaagaard er mig en deel skyldig paa Skatter og videre som hand ei i mindelighed har villet Clarere, ei heller efter ofte erindringer indfundet sig til afreigning og rigtighed i nogen maader, saa haver I tillige den Dannemand Hans Marigaard beskickelße viis at tilspörge hannem om hd. nu strax og i mindelighed vil fornöje mig det hand paa hosfölgende reining rester som er 7 Rd^f 3 ort og 4 s. saa vel de forlængst forfaldne tvende terminer indeværende aars Skatter, som er 6 Rd 3 ort, tilsammen 14 Rd^f 52 s, med videre, men i fald det ej (fol. 128a) Skeer, haver I at protestere for alle de pretensioner her af kand falde, enten ved foraarsagende processer, reißer, tidsspilde og andre bekostninger, samt interesse og videre, som ieg til endelig slutning da aarsages at udsöge, og paa det hand imidlertid ei skal forröcke noget af hans gods, haver I rigtig at registere saa meget af hans boe og midler som til bemelte min fordring fornödiges og samme lovlig vurdere og Seqvestrere til videre lovmæssig paafölge, derpaa I da efter hosfölgende stefnemaal indciterer hannem til nestholdende Sageting paa Tandberg den 24 Novembr: for Retten at möde Dommerens Retmessige Kiendelße for alle mine pretensio-

Nock Ole Vaagaard

Debet

A° 1707.

Til forbemelte A° 1706 aars udgang bliver hand skyldig	8 - . - 22
De 2 ^{de} terminers Skat for nærværende aar	6 - 3 -
Foruden hvad mig tilkommer paa det arbeide ieg efter Kongens Lov bör nyde -	
I öfrige pretenderis for aarsagede Omkostninger med beskickelße og videre, samt denne Rettens sögning	<u>4 -</u>
Summa	18 - 3 - 22

hvorpaa formoder Dommerens Retmessig Kiendelße til min Skadeslös betaling

Tandberg den 24 Novembr: A° 1707.

L. Tönder

vid: Supra fol. 123.

Ole Waagaard

Debet			Credit
Skatterne for A° 1706	9 - 3 - 16	1705 d. 27 Octobr: betalt imod min seddel	4 - 3 - 22
(fol. 129a) Item for 1705	9 - 3 - 4	1706 den 24 februarij	4 - 3 - 6
Svarer for sin anpart Skatter av Velsvandet		den 16 Junij	2 -
11 aar til 1706 aars udgang	2 - 1 - 4	til Lieutenant Post	3 - 1 -
For Hönefos broe efter Commissarial dom	2 - 2 -	1707 den 1 februarij	6 - 2 - 16
Nock vedtaget at svare for sin besovede	4 -	den 4 Septembr	<u>5 -</u>
Derforuden tilsagt at svare mig for Skat- ternes forskud pro 1703, 1704 og 1705. som ieg for hannem har udlagt og be- daget til langt paa andet aar aarlig		Kommer mig saa til gode	26 - 2 - 20
1 t ^{de} Malt er 3 t ^{der} a 2 Rd	6 -	Summa	<u>7 - 3 - 4</u>
Foruden min arbeidspenge siden A° 1697 til 1707 er 12 aar som ieg ei noget har nödt og mig dog efter Kongens Lov bör tilkomme -			34 - 2 -
Summa	34 - 2 -		

Steen den 5 November A° 1707.

L. Tönder

TING 10. OKTOBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 136a) CM: etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 10 Octobr blev Retten betient til opsettelße ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönders tjener Sr Find Larsen, udj böigde lensmanden Peder Rasmusens stæd hans Sön Lars Pederßen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Embret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Solhov og Embret Smedzböl -

(fol. 136b) For Retten fremstillede sig den Dannemand Torgier Skov og fordrede Svend Trulßen Hval i Rette som hand til det almindelige Sageting den 23 Julij nestleden hafde ladet indstefnt for 2 Rd^f. Item Poul Hval for 2 Rd^f de hannem skal være skyldige, Stefnevidnene Ole Raae og Hans Jenßen aflagde deris æed at forberörte debitorer til afvigte ting vare lovligen stefnte og at de tilstoed for dennem at gielden var rigtig, hvorfor de ere tilfundene inden 15 dage at svare deris debet med hver 2 ort i omkostning under nam j deris midler efter loven -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra.

(fol. 136b)

Indgangen som forrige -

Lars Pederßen Raae fremkom for Retten og paa Sr Ole Christenßen Moes vegne fordrede Erich Aasterudz Encke igien udj Rette som hand til det almindelig Sageting den 24 Julij nest-afvigst hafde ladet indstefne for 2 Rd 2 ort 22 β hendes Sal: Mand hannem skal have været skyldig, og som hun da udeblev fra Retten aflagde Stefnevidnene Lars Raae og Hans Jenßen deris æed at hun til den tid var lovlig indstefnt at möde og at hun svarede dennem at hun hafde intet at betale med uden nogle nøgne börn, hvorfra Sagen med Laugdags forelæg til denne tid blev forflöt og optagen -

Derefter var fuldmægtigen Dom med omkostnings erstatning begierende -

herudinden er saalunde dömt og afsagt -

Saasom Encken Aasterud, som er forelagt Laugdag fra siste ting, ei lader gotgiöre at Sr Ole Christenßens sögning til hende er betalt, altsaa forpligtes hun 15 dage efter at denne Dom vorder hende forelæst at betale til Citanten forberörte 2 Rd^f 2 ort 22 s og i omkostning 2 ort under execution i hendes forefindende midler -

Saaleedes for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignette. Actum Anno dieb: et loco ut supra - besk: 1 Arck -

---

(fol. 137a)

Indgangen som forrige -

Ole Pederßen Raae presenterede sig for Retten og paa den ærlige og Gudfrögtige Danneqvinde Cathrine Tandbergs vegne begierte den Sag contra hendes debitorer igien at foretagis, hvilchen hun ved efterskrefne varbelseddell först har Giort anhängig udj Retten den 10de Martj nestafvigst, som saaleedes er forfattet.

vid: intr. fol: 139:

Hvorfra Sagen tid efter anden efter Citantindens begiering er bleven optagen og til denne tid forflöt i forhaabning at debitorerne imidlertid skulle indfinde sig og svare til hvis de efter afreigning i Sterfboet efter hendes Sal: Mand Erich Tandberg, som i Skiftebrevet siden er indfört, er bleven skyldig -

Af de indstefnte mötte ingen at Svare til Sagen, hvorföre fuldmægtigen paastoed Dom med restitution for processens Omkostning -

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt -

Efterdi det befindes at Citantjnden Cathrine Tandbergs debitorer ved afreigning udj Sterboed efter hindis Sl: Mand er bleven hende skyldig som følger nemlig Anders Olßen Biercke 4 Rd 9 s. Ole Sætrang 19 Rd 1 s, Peder Gilov 1 Rd 3 ort, Laurs Giermundboe 13 Rd 3 ort 10 s. Halsteen Bölgen 18 Rd^f 3 ort 21 β, Jens Buesund 2 Rd 3 ort 8 s. Hans Pederßen Berg 10 Rd 3 ort 1 s. Anders Berg 9 Rd 2 ort 14 s. Hans Flecksouv 1 Rd 12 s, Rolf Lie 1 Rd 5 s. Erich Elvigen 4 Rd^f 1 ort 14 s. Ole Sköjen 2 Rd^f 2 ort 4 s: Rasmus Kyttes Encke 2 Rd 3 ort 14 s. Poul Hval 3 Rd 12 s, Verner i Sundet 3 Rd 20 s. Embret Mölla 9 Rd 2 s. Anders Loe 12 rd. 2 ort 7 s. Halvor Kongelvv 1 Rd, og Siver Nordbye 10 Rd. 2 ort 12 s. Alt saa bör de en hver for sig til citantjnden at svare og betale hvis de saaleedes befindes skyldige og derforuden 4 s. af hver

Rixdaler i processens omkostning halv maanedz dag efter denne doms forkyndelße under Nam og execution i deris midler efter loven -

Saaleedes for Retten passeret bevidnes med Egen haand og hoströgte Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra   besk: 1 arck,

TING 12. OKTOBER 1708 PÅ MO I HOLE

(fol. 137a) CM. etc: gör vitterligt at A^o 1708 den 12 Octobr blev (fol. 137b) Retten til opsettelse ting betient paa Moe tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, var overværende Velbaarne hr. Amtmand Gludz fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen, Kongl. Mai^{ts} foged Seig^r L: T: tiener Find Laurßen, Böigde lensmanden Tosten Johanßen Bye samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Ole Opsal, Hans Skamarcken, Anders Bye, Niels og Tarald Hurum, Ole og Tron Gomnes samt Jens Gomnes -

Peder Torchildßen fremstillede sig for Retten og fordrede den fra siste 28 Julij til denne tid forflötte Sag contra Knud Piocken angaaende it Skiud hand af hannem har bekommet for 4 Rd^r igien udj Rette og da aflagde Stefnevidnene Tosten Bye og Ole Solie æed at hand til den tid var lovlig stefnt at möde, hvorefter Sagen med laugdags foreleg ut supra meldt blev optagen -

Derefter fremstillede Citanten 2de vidne nafnlig Hans Skamk^{en} og Ole Opsal som aflagde deris æed og tilstoed at Knud Piocken fick Skiudet af Citanten i fior ved Juule tider, men om hand derfor har faaet nogen betaling viste de icke -

Som Contraparten ei mötte at svare til Sagen, aflagde Peder Torchelßen sin æed at Knud Piocken lovede ham for Skiudet 4 Rd^r og at hand derpaa ei har betalt ham noget -

Hvorefter Citanten paastoed Dom med Omkostnings erstatning.

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Som Peder Torchelßen, som forindfört, med æed har bekræftet denne sögning at være rigtig, altsaa bör Knud Piocken til hannem at svare de paastefnte 4 Rd^r samt 1 Rd i omkostning af processen 15 dage efter denne Doms forkyndelße under nam og execution i hans midler efter Loven -

Saaleedes for Retten passeret testeris med Egen haand og Zignete. Actum A^o diebus et loco ut supra.

(fol. 137b)

Indgangen som forrige.

Monsr Anders Christensen residerende paa Fröshoug, presenterede sig for Retten og fordrede Joen Christopherßen udj Rette som hand til det almindelig Sageting den 27 Julij nestleden hafde ladet indstefne ved efterskrefne varsel seddel for hvis hand hannem efter afreigning pligtig som saaleedes er forfattet.

Fomedelst at Bönderne af Sognedalen haver Contraheret med (fol. 138a) Med mig om den Sag og tvistighed, hvorfor de til Ober hof Retten udj dette aar efter höj respective Stefnemaal Sub dato 1 decembr 1707 var indstefnt, og Welb: hr. Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflets afsagde Dom den 24 Septembr: 1707. I öfrige henvißer min forrige tiener Joen Christopherßen med sin gierning til under Retten igien er ieg anlediget at stefne Eder Joen

Christopherßen, Saasom I og hermed stefnis at möde mig paa Berg tingstue her i Hoele Præstegield paa Ringerige anstunden 27 Julj förstkommende, Der först at anhöre Sorenskriveren Sr Christian Mullers over Eder afsagte Dom d. 19 Junij 1706, dernest 2de Eders bekien- delßer for Laugmanden udj hr. Laugmands Dom indfört paginis 104 og 105, videre fra pag: 114 til 122, ligervis min for Laugmanden indgivene reigning dat: 17 Janv. 1707 fra pag. 92 til 95. Alt betreffende Eders forhold imeden I var udi min tieniste for Saugtömmer ved Hejren etc. Hvad derpaa af Bönderne efter oprettede Contract betalís, saavelsom hvis tömmer 1707 og i denne Sommer 1708 er og vorden leveret, ved Heiren, schal Eder decorteris, Resten og det overskydende I bliver skyldig, med Ellers Eders tieniste forhold, vil ieg paastaae een udförlig Dom efter lov og Kongl: forordning. Lader ingen udeblivelße skee under Lovens falds- maal. Fröshoug den 22 Martij 1708.

Anders Christensen

Denne stefning er mig anviist og af mig læst den 26 Martij 1708 i Hougén i Pebervigen, hvor- efter ieg skal möde paa Tinget paa Ringerige -

Joén Christopherßen

Denne Sag er opsat til den 12 Octobr. förstkommende, med Laugdags forelæg til Joén Chris- topherßen, under straf efter Loven - Berg tingstue den 28 Julij 1708:

Christian Muller

Mig anviist her j Möllen ved Byén den 3 Augustj 1708

Joén Christopherßen

Paa indstefnte Joén Christophers: vegne mötte Ole Pederßen Raae for Retten og refererede sig til den imellem bem^{te} Joén Christophersen og Citanten sluttede reigning og begierte at Retten ville anße hans fattige vilkaar -

Derefter fremlagde Citanten sit skriftlig forsæt -

Item een Dom af 19 Junij 1706 -

Dernest een respective Laugmands Dom af 20 Januarj 1707: (fol. 138b) hvor af blev oplæst saa vit hans indleg om formelder -

Widere fremviiste Citanten Sr Anders Christensen een Contract passeret imellem hannem og en deel bönder i Sognedalen den 14 Januarj 1708.

Nock 2de qviteringer fra hr. Raadmand Lærskovs tiener Hans Christenßen paa hvis tömmer som hand paa 2de aar 1707 og 1708 har annammet -

Derpaa refererede Sr Anders Christenßen sig til sit forhen indgivne indleg og til 2de afreignin- ger sluttet imellem hannem og Joén Christopherßen den 14de Januarj 1707 og 5 Octobr: 1708 som hand iligemaade producerede -

Hvorefter hand paastoed Dom i Sagen -

Herudinden er saaleedes for Ret Kiendt og Afsagt

Den udj Retten producerede afreigning passeret imellem Citanten Sr Anders Christenßen og indstefnte Joén Christophers: den 5te hujus, overbeviißer meerbem^{te} Joén Christopherßen at blive skyldig 270 tyl: 4 stocker Saugtömmer, hvorfra afgaar efter i Rettelagde hr: Raadmand Lærskougs tiener Hans Christens: annammelße seddeler af 3 Majj og 8 Sept: i dette aar 5 tyl:

2 stocker, bliver igien til svarelße 265 tyl. 2 stocker, hvilchet tömmer bereignet efter det ordinarie tömmer Kiöb i Sognedalen belöber sig til 377 Rd^r 14 s. Hvorfore Joen Christopherßen er pligtig at erlegge og betale til besagde Sr Anders Christenßen hvis hand som forbemelt, er ham skyldig, og som Cit: ved hans u:tilbörlige forhold er tilföiet skade og forträd og for hans skyld indvichlet i vitlöftige og Kostbare processer, saa bör Joen Christopherßen at oprette hannem sin omkostning med 20 Rd^r, som i alt 15 dage efter denne Doms forkyndelße bör svares under execution efter Loven -

Saaleedes for Retten passeret testeris med Egen haand og hoströgte Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra.

TING 10. OKTOBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 138b) vid. Sup. fol. 137.

Wed nærværende kaldzmend gives een deel gotfolck her i Nördrehougs Præstegield, efter hos fölgende restance, lovlig Kald og varbel (fol. 139a) At möde mig eller fuldmægtig i Rette paa Eders anordnede tingstue Tandberg förßholdende Sageting, da at være Dom undergigen for hvis I mig samtlig efter Skiftebrev forfattet efter min Sal: Mand Erich Tandberg, er paalodnet at være skyldige, som ieg vil formode og paasstaae I samtlig vorder tilfunden at betale med Omkostnings erstatning, Een hver lader ingen udeblivelße, her under lovens foresigende. Tandberg den 2 februarij A^o 1708.

*Cathrine Sal: Erich
Tandbergs*

Efter Skiftebrevetz udviisning er mig gjort udlæg hos efterskrefne min Sal. mands debitorer nemlig

Anders Olßen Biercke ved Hönefos	4 Rd 9 s	Rolf Lie	1 - . - 5 s
Ole Sætrang	19 Rd 1 ort	Erich Elvigen	4 - 1 - 14 s
Corporal Peder Giloug	1 - 3 -	Ole Sköjen	2 - 2 - 4 s
Lars Giermundboe	13 - 3 - 10 s	Rasmus Kyttes Encke	2 - 3 - 14 s
Halsteen Bölgen	18 - 3 - 21 s	Poul Hval	3 - . - 12
Jens Pederßen Buesund	2 - 3 - 8 s	Werner Ols: Qvernebergsund	3 - . - 20
Hans Pederßen Berg	10 - 3 - 1 s	Engebret Knudßen Möller	9 - . - 2 s
Anders Berg	9 - 2 - 14 s	Anders Loe	12 - 2 - 7 s
Hans Fleckesouv	1 - . - 12 s	Halvor Kongelv	1 -
		Syver Nordbye	10 - 2 - 12

Tandberg den 2 februarij 1708

Cathrine Sl: Erich Tanbergs

Den 23. 24. og 25. februarij er alle Indbemelte stefnt for deris Boepæl det vidner vi saa sandt hielpe os Gud og hans hellighed

Ole Pederßen

Hans Jenßen

BESIKTELSE 21. OKTOBER 1708 PÅ BURE PÅ TYRISTRAND

(fol. 139a) C.M. etc: samt Arne Gomnes, Erich Deli, Jens Moe, Tron og Ole Gomnes samt Gulbrand Field Laugrettismænd af Hoele Præstegield paa Ringerige gör vitterligt at Anno 1708

den 21 Augustj blev Retten betient paa tilstefnte Aastæd Burud i dito Hoele giæld, overværende Böigde Lensmanden Tosten Johanßen Bye -

For Retten fremkom Monsr Anders Christensen og paa Madame Cathrine Sl. Gabriel Bruns vegne producerede een skriftlig forfattede Stefneseddel derved indkaldende Mads Burud og Torger ibm; samt Jens Kastet og Amund Stixrud for u:tilladelig brotehugst begaaet paa Burud-Ejedeeler med videre stefningens indhold som Saaleedes er forfattet.

Derefter fremlagde fuldmægtigen fogden S^f Lars Tönders arrest (**fol. 139b**) seddel paa afgröden i bemelte brote og Kosser saalunde liudende -

Derpaa fremkaldede fuldmægtigen S^f Anders Christensen Leilendingerne paa Burud og udj Contraparterne Jens Kastet og Amund Stixruds overværelße begierte at efterdi Landherrinden Mad: Bruns ancker paa de paastefnte Rugbroter her i Burudz ejendom hugget, der da som gaardens brugere og beßidere ville forklare maaden paa hvilcken denne paa:anckede hugst forholder sig -

Mads Burud tilstoed at Jens Kastet bad hannem at hand maatte hugge den paastefnte brote til hælning med ham, hvilchet hand og bevilgede hannem paa den maade at Jens Kastet skulle hugge broten og hand nemlig Mads Burud skulle skaffe Rougen til at saae den med, hvorimod hand skule niude halparten af afvexten, item at hand selv saaede broten med 3 q^{tr} Rug og gierdet i 4 dage og Jens i 2 dage om broten, vedgick og at Jens Kastet icke er hans huusmand eller tieniste dreng, ei heller at have sögt tilladelße af hans Landherrinde at hugge og saae med ham til hælning i Lövskougen, Berettede videre at have ladet opröde sin ejendom uden gierds til Engeland -

Torgier Burud efter fuldmægtigens tilspörgelße gestændigede saavels: Mads Burud at de har tilladt Amund Stixrud uden for jordsgierdet at hugge nogle Kosser i haven som tilforn ved skadejld var afbrendt, for hand hafde giort Skoe for dennem, hvilche hand rödede og saaede paa det de med tiden kunde faae Eng deraf, hvilchen afgröde Amund Stixrud selv skal beholde, men græsset tilhörer dennem -

Dernest blev de indstefnte prov fremstilled, hvilcke tilstoed det samme som Mads og Torgier Burud udsagt haver, saavel som Jens Kastet og Amund Stixrud -

Hvorpaa vi begrundskede de Paastefnte Broter og Kosser -

Fuldmægtigen Anders Christensen efter denne Sags beskaffenhed refererede sig til Lovens 3 bogs 14 Capit: 33 og 37 art: og paastoed Dom i Sagen og vederlag for denne process omkostning -

For Reißens bekostning til aastæden og for denne dag Retten er betient paa Aastæden, tilkommer mig efter reglementet 3 Rd 2 ort 16 s.

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Saasom Burud opsiddere som selv efter lov ei har tilladelße at hugge (**fol. 140a**) Noget i deris tilböxlede gaarders Skov end hvad dennem i Lovens 3^{die} bogs 14 Capit: 37 art. er bevilget, og de derimod, efter Egen bekiendelße for Retten, vedgaaer at have tilstæd Amund Stixrud at hugge, röde og uden Landherrejndens tilladelße at saae i gaarden Buruds udmarcker; Altsaa bör Buruds opsiddere Mads og Torgier, som hiemler hannem den paastefnte Broterödning, at svare hende i Skadegiæld og processens omkostning hver 5 Rd inden 15 dage efter denne Doms forkyndelße under Nam efter loven, saa er og den i dito brote tilvoxne afgröde Citantjnden hiemfalden. Belangende den af Madz Burud ved Jens Kastet oprödede Brote som af ham

selv saaed, Kand ei efter fuldmægtigens paastand til hans Principaljnde være forbrudt, efterdi Loven tilholder en hver bonde at röde og forbedre sin gaard, og samme er beliggende uden for hans jordes gierde, og af os anbeet til gaardens forbedrelse i fremtiden, til med af ham selv besaaed, hvorforre afröden bör tilhöre Madz Burud, og hand derimod pligtig at contentere Jens Kastet for hans arbeide, dog saaleedes og med den reservation at foered ej fra gaarden afföres -

Saaleedes for Retten paa Aastæden passeret, bevidnes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, die et loco ut supra.

TING 1. DESEMBER 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 141a) CM. etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 1te Decembr blev Retten betient til almindelig Sageting paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Welbaarne Hr: Amtmand Gludz fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönder, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Hendrich Ulleren, Tarvald, og Niels Hurum, Ole Opsal, Tron, og Ole Gomnes, Hans Skamarcken og Arne Gomnes -

Paa den ærlige og Gudfrögtige Danneqvinde Cathrine Sal. Erich Tandbergs vegne indstillede sig for Retten Ole Pederßen Raae og begierte den Sag contra hendes debitores igen at foretagis, hvilchen hun först har ladet giöre anhängig udj retten til det almindelige Sageting den 28 Julij nestafvigt, til hvilchen tid hun hafde ladet indstefne Peder Biercke for 15 Rd 3 ort 16 s. Jens Guribye 2 Rd 1 ort 17 s. Arne Gomnes 4 Rd 1 ort, og Claus Hunstad for 4 Rd de hende skal være skyldige, hvorfra Sagen til denne tid ut supra melt formedelst Contraparternis udeblivelse blev optagen -

De indstefnte mötte samtlig tilstæde for Retten og Kunde ikke fragaae at den giæld de sögis for jo er rigtig, hvorforre de ere tilfundene inden Paaske förstkommende at svare og betale til Citantjnden Cathrine Tandberg hvis de som ovenmelt er hende skyldig med hver 2 ort i processens omkostning under execution i deris midler efter loven - Saal: for Retten passeret etc: beskreven 1 Arck

TING 28. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 141b) CM etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 28de Nov: blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Velb^r hr. Amtmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen, Kongl. Mai^{ts} foget Sr Laurs Tönder, Böigde Lensmanden Ole Peders: Raae samt efterskrefne LaugRettismænd nemlig: Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Soelhov og Engebret Smedböl -

For Retten fremstillede sig Monsr Anders Christensen og paa Höiagtbar og velfornemme Mand Seig^r Niels Iverßen Tyrholms vegne fordrede Erich Setnes igien udj Rette som til det almindelig Sageting den 23 Julij nestleden var indstefnt for 37 Rd 2 ort 21 s. hand til velbem^{te} Sr Tyrholm skal være skyldig og fremlagde een skriftlig stefning, hvilchen med sine paaskrifter saaleedes er meldende:

Som Erich Sætnes ved Hönefossen ei paa anfordring har villet betale de til mig efter afreigning under dato 18de Augusti 1707 skyldige 37 Rd 2 ort 21 s. aarsagis ieg derover at ervarte een Lovmessig Kiendelse, Thi stefnis I bem^{te} Erich Setnes herom at möde mig eller fuldmæg-

tig Neste almindelig Sageting for Nördrehougs Præstegield, paa Tandberg tingstue udj Rette, hvor ieg da agter at paastaae Sorenskriverens dom til min skadeslöbe betalings erholdelße, med denne forvolte omkostnings erstattelße, Lands Lov og Ret gemes. I udebliver icke under paafölge af lovens bydende. Bragnes den 26 Junij A^o 1708.

Efter min Principal Sr Niels Iverßens ordre og befaling
Petter Joenßen

1708 den 29 Junij er denne stefning Lovlig læst og forkyndt for Erik Sætneses boepæl i hans Eget paahör Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

Anders Olßen   Isach Jacobßen

Erich Setnes Qvinde mötte og foregav at hendes Mand var paa Bragnes og fraværende begier- te derfor dilation til det ordinarie ting in novembri som fuldmægtigen Sr Anders Christensen bevilgede. Tingstuen Tandberg den 10de Octobr. 1708:

Christian Muller

1708 den 12 Novembr: er denne stefnings forelæg forkyndt i Erik Setnes Eget paahör at möde paa Tandberg tingstue forestaaende 26 Nov: Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord -

Anders Olßen   Hans Öfrebye

(fol. 142a) Videre fremlagde fuldmægtigen een afreigning passeret imellem parterne den 18 Aug: 1707 som saaledes er forfattet -

		Erich Setnes			
Debet				Credit	
1705 Novbr 30. paa tiere, penge	Rd 10 -	1706 leveret til Petter Joenßen 14 bpd.			
1706 Januari 15: penge	6 -	faare Kiöd a 1 ort		5 - 1 -	
30: ham betalt efter sin		3 bpd. Nöde Kiöd		3 -	
seddel som skulle leveres		1707: leveret til Petter Joens: efter sin			
Kiöd og Smör for	11 - 1 ort	udsigende penge		4 -	
feb. 23 4 t ^{dr} Malt 2 Rd	8 -	for Een hest til dito		5 d	
50 pd. Krud	10 -	for 7 bpd nöde Kiöd		<u>1 - 3 -</u>	
50 pd. Hagel	3 -			Rd 16 - 3 ort	
2 bpd. 14 mk: Jern	3 - 21				
1 bpd Eng: homle	2 -	Saldo rester mig hos ham hvilche hand			
Interesse i 2 aar af 27 ---	<u>3 - 1 -</u>	mig nu belover her med sin under-			
	Rd 54 - 1 - 21	skrevet haand ved paafordring at be-			
		tale, som er		<u>37 - 2 - 21</u> s	
				54 - 1 - 21 s	

Bragnes d: 18 Aug: A^o 1707.

Disse ovenbemelte 37 Rd 2 ort 21 s. som ieg bliver Sr Niels Iversen Tyrholm skyldig, belover ieg ham redelig ved paafordring at fornöje og betale, det ieg hermed testerer, Bragnes den 18 Aug: 1707.

+ Erich Setnes Boemercke -

Indstefnte Erich Setnes mötte for Retten og indgav 2de sedler paa 13 Rd 1 ort 6 s. hand til Sr Tyrholms tienere Petter Joenßen skal have leveret, hvilche er af fölgende indhold.

Anno 1707 den 20 Augustj annammet ieg af Erick Setnes penge 6 Rd 1 ort 6 s som min Gunstige Hr. Patron Seig^f Niels Ivers: Tyrholm hannem svarer og betaler, hvorfore qviteris. Hejren den 2^{den} Septembr.

Petter Joenßen

Anno 1707 den 20 Septembr. annammet ieg af Erick Setnes penge 7 Rd som min Gunstige Hr. Patron Seig^f Niels Iverßen Tyrholm hannem svarer og betaler, hvorfore qviteris. Hejren den 26 Novembr. 1707.

Petter Joenßen

Derefter beraabte Contraparten sig paa fleere Sedler hvor efter hand foregiver at have betalt een deel penge paa Citantens sögning til hannem -

Som aftenen var paa haanden blev Sagen til den 29 dito optagen.

Og da paastoed fuldmægtigen Sr Anders Christenßen Dom i Sagen med omkostnings erstatning sasom Erich Setnes ei indfinder (**fol. 142b**) sig med videre bevjis efter paraabelße, i öfrige vil hand have sig reserveret de fire Rixdaler som i den producerede afreigning er indfört og af bem^{te} Erich Setnes for hans Principal Sr Tyrholm er angivet at have betalt, enten hand derfor Kand fremviibe særlig qvitering eller og det maatte dependere af de 2de indlagde Peter Joenßens sedler -

Widere blev ei indgivet eller paastaet, hvorfore herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Efter den udj Retten indgivene revers af Erich Setnes udgivet, befindes ham at være anfört til debet 37 Rd 2 ort 21s: hvorfra afgaaer den anförte interesse 3 Rd 1 ort samt for de tvende udj Retten producerede sedler af Seig^f Tyrholms tienere Peter Joenßen underskreven 13 Rd^f 1 ort 6 s bliver da igien 21 Rd^f 15 s: hvilche Erich Setnes 15 dage efter denne Doms forkyndelße til Seig^f Tyrholm med 3 Rd i processens omkostning bör betale under Nam i hans Midler efter Loven -

Saaleedes for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno diebus et loco ut supra -

beskreven 3 arck

(fol. 142b) Indgangen som forrige og d: 27 Nov. 1708 -

Paa Seig^f Niels Ivers: Tyrholms vegne indfandt sig for Retten Sr Anders Christens: og begierte den Sag Contra hans Debitorer igien at foretagis som udj Retten först er giort anhängig nestleden aars almindelig Sageting den 24de Novembr: hvorfra den blev opsat til den paafölgende 16 Decbr. og da blev fremlagt efterskrefne Stefneseddel.

Med nærværende 2de Kaldzmænd og vidne lader ieg under teignede hermed lovligen stefne og i Rette kalde eftermelte personer for giæld, nemlig Mogens Erichßen Sedzrud 24 Rd 1 ort 8 s. Ole Engebretßen Strömsod 21 Rd. 3 ort. Peder Bersvendßen 27 Rd 6 s. Joen Höghoug 34 Rd 3 ort 10 s. Som I til mig efter afreigning er skyldig og ei udi mindelighed til betaling har villet indfunden, derfor en hver for sig at lide dom til vurdering samt erstatte den paagaende omkostning, thi stefnis forbem^{te} Mogens Erichßen Sedzrud, Joen Höghoug, Ole Engebretßen Strömsod og Peder Bersvendßen herom at möde mig eller fuldmægtig paa Tandberg tingstue udj Nördrehougs Præstegield, neste almindelig Sageting, som efter denne stefnings forkyndelße vorder holdendis paa Tandberg for Kongl: Mai^{ts} Sorenskriver og behörige LaugRet udj

Rette Dom og Rettens Kiendelße at være undergiven, En hver möder uden udeblivelße under Lovens bröde. Bragnes den 21 Octobr. (fol. 143a) 1707.

pr. ordre Sr Tyrholm

Petter Joenßen

Den 22 Octobr. er denne stefning læst og forkyndt for ommelte personer, til vidne

Ellef Niels: Rösbye

Joen Knuds: Tangen

Denne Sag optagis til d: 16 Febr. förstkommende. Tandberg den 26 Novembr. 1707.

C. Muller

Opsat til in novembri 1708 med fuldmægtigens concentz, Tandberg den 10 Octobr: 1708.

C. Muller

A^o 1708 den 5te og 6te Novembr: er denne stefning med sine 2de paateignede opsettelßer Lovlig forkyndt for indbemelte, Saa Sandt hielp os Gud og Hans hellige ord - testerer vi underskrefne

Hans Christenßen

Hendrich Davidßen

Af de indstefnte mötte efterskrefne tilstæde for Retten saasom Mogens Sedzrud som tilstoed ei at være skyldig meere end 24 Rd^r, hvorpaa hand foregav at have leveret 3 tylter furu tömmer a 5 ort - resten siger hand Seig^r Tyrholm til Sommeren har bedaget ham. Ole Strömsod tilstoed at være skyldig 21 Rd 3 ort men foregav derpaa at have leveret 5 tölter tömmer og belovede til vaaren at levere meere. Paa Peder Bersvendßens vegne svarede Ole Strömsod at hand hafde Kiört sig forderved, og at hand hafde ombedet hannem at hand ville liuße hans forfald, hvorföre hand icke kunde möde.

Hogen Moedalen mötte for Retten og sagde at hand af Joen Höghoug var ombeden at hand paa hans vegne ville giöre Retten bekiendt at hd var forligt med Sr Tyrholm at hand til Mid-sommers skulle betale ham 20 Rd^r udj beg, tiere og penge og resten hafde Citanten loved at ville bie ham efter -

Derefter blev Sagen optagen til den 13 april indeværende aar. Saasom Retten af den produce-rede stefning ei kunde erfare hvor meget Joen Höghoug til Citanten er skyldig og fuldmægti-gen Sr Anders Christensen ei heller kunde give nogen forklaring derom hvorfra Sagen videre med fuldmægtigens tilladelße til denne tid som oven melt er bleven forflöt -

Af Contraparterne mötte nu ingen tilstæde undtagen Mogens Sedzrud og Joen Höghoug som sagde at de tid efter anden ville gjerne betale hvis de ere skyldige men paa een gang var det dem een u:muelig ting -

Derefter paastoed Monsr Anders Christensen Dom med omkostning

(fol. 143b)

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt

Mogens Sedzrud saasom hand ei kand fragaae gielden er tilfunden at svare sin debet med 24 Rd^r 1 ort 8 s: Ole Strömsod 21 Rd 3 ort. Peder Bersvendßen 27 Rd 6 s. og Joen Höghoug 34 Rd 3 ort 10 s. og det 15 dage efter denne Doms forkyndelße med samt en hver 3 ort i Proecessens Omkostning under execution og Nam i deris Midler efter Loven. Skulle Peder Bersvendßen og Ole Strömsod som icke for Retten med noget tilsvær möder, have leveret

noget paa denne giæld som de kand giøre beviisligt derpaa at være betalt, bör det ved Dom-
mens execution dennem at gotgiöres og observeris.

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Annis, diebus
et loco ut supra - besk: 2 ark

(fol. 143b) Indgangen som nest foregaaende -

Seig^r Niels Iverßen Tyrholm og Madame Anthonette Sal: Hans Pays paa Bragnes samt Jörgen
Laursen residerende paa Hönen i Ulleraal og Niels Jens. Sörgefoß paa sin Principal Welbaarne
Hr: ObristeLieutenant Sibberns vegne lod ved deris fuldmægtig Monsr Anders Christensen i
Retten producere een skriftlig stefning hvorved de til nestleden Sageting den 23de Julij hafde
ladet indstefne een deel af Sognedalens Annexis Almue formedelst af den begangne Bielcke-
hugst afvigte Vinter og vaar, i forhaabning at faae saadan deris Misbrug corrigeret etc. Stef-
ningen er saaleedes liudende.

Som Mand imod ald Skick og sedvane, saavel som Kongl. allernaad^{te} forordnings bydende,
til Saugernis conservation, meget u:gierne erfarer hvorledis fra forleden höst og i dette aar udj
Sognedalens Annex under Nördrehougs Præstegiæld paa Ringerige er af een deel bönder be-
gaaet bielckehugst og langtømmer som til Krören i Krydsherred er overkiört, Ligeleedis Et
partie Sluppen udj Elven til Heiren og Sörgefos henxler udfört, hvilchet om skulle continuere
og videre falde i brug total ruinerer saugbruget paa samme stæder, i Synderlighed öfre og ned-
re Heiren Sauger, der ei fra andre pladßer end Sognedalen og Flaae Annexer samt een deel fra
Krydzherred saa vit som falder til Sognedalens Vasdrag kand faae tömmer ud, hvorfore an-
stunder formedelst Skaugernis udhuggelße er manqvement og befrögtelig i tiden bliver stör,
ia om 2 a 3 aar, saa fremt saadan u:lovlig bielckehugst, under prætext af langtømmer videre
maatte niude fremgang, aldeelis misbruger Saugerne til Ödeleggelße, hans (fol. 144a) Kongl.
Mai^{ts} Told og Tiende merckelig til afgang, samt dessen Ejere og Brugere velferdz forliis og
endelig Bönderne selv i deris næring med Kongl: Skatters udreedelße een u:forstaaelig skade,
i henseende naar de herefter som hidindtil, en hver efter leilighed driver Saugtømmer /: hvor-
udj findes den forskiel, de nu har det samme som af formaals tider at subsistere af, imod een
deel andre angrendßende böigder aldeelis ingen Midel eller redning Kand finde, og fast for saa
megen høyere skyld og skarpe gaarder paa nermeste Crepere :/ conserveris en hver dette stæd
paa alle sider, enskiönt skovene mincker og aftager. Og i hvorvel höiædle og Velbaarne hr.
Amptmand Glud udj Ringeriges district baade med Stefnemaal og forbud paa Lastens udför-
bel, forhen allerede haver incammineret Bielche hugsten under Rettens skiön til paakiendelße,
forestaaende ordinarie Sageting paa Ringerige, skeer dette for ei at besckicke deris Velbaaren-
heds Myndighed udinden sin Sögning og prætension til almuen i almindelighed paa Embedets
vegne med Lastens confiscation og hvad deraf dependerer, men vi i særdeelished efter paa-
giældende fornödenhed betidentlig Söger at forekomme saadant Misbrug, item conservered
vores Saugbrug og afværge den skade Kongl. Told og Tiende derved lide Kand, som vel og
mueligens denne paaskadigede og nu forövede Bielckehugst i Sognedalen hr. Amptmand
icke anderleedis bekient med hvad forrige aaringer udj Hoele og Nördrehougs Præstegielder
er forlöben, hvortil og deris Velbaarenhedz eget Sögemaal hensigter, paa det almuen over
Heiren i denne Sommer og efter höst icke skulle fælde Skoverne over alt til Bielcke Brug end,
som u:tviflagtig /: om deris begyndte verck skulle finde u:hinderlig fremgang :/ vil paafölge.
Thi hermed Lovlig stefnes og Kaldis Poul Olde, Webiörn Narverud, Halvor Joensrud, Syver
Veme, Biörn og Lars Sæter, Carl Nöcklebys Eje, Harald Land, Botolph Örteshue, Even Blix-
rud, Ole Blixrud, Jörgen Oppen, Lars Oppen og Iver Halsteensrud, med ellers saa mange an-
dre Bielcher Kunde have brugt og denne stefning forelæst vorder at möde os eller besckickede

fuldmægtig neste almindelig Sageting for Nördrehougs Præstegield efter öfrighedens berammelse paa Tandberg tingstue for Sorenskriver Sr Christian Muller udj Rette at være Eders u:lovlig begangne bielche brug ansvarlig, saavit fornemmer voris paastand efter lov og Kongl: forordninger og derefter ervarte Dommerens Kiendelse med hvis videre paafølger og denne ibragte processis omkostning at erstatte,

(fol. 144b) Endelig Citeris eftermelte nemlig Peder Rösbye og Niels Rösbye, item Isack Nöcklebye og Ole Heggen med fleere denne stefning vorder forelæst at gestændige udj Retten det en hver af disse indstefnte med fleere udj Rette aar har haft Bielcker at drive, hvis tilstand contraparterne varslis at anhöre. En hver ville möde uden udeblivelse at honorere Loven under dens bydende.

Bragernes den 30 Junij 1708.

Jörgen Lauridsen

Paa Madame Anthonette
Sal. Hans Pais vegne
Hendrich Olefs: Skoug

Niels Iverßen
Tyrholm

Paa min Principal hr. ObristeLieutenant Sibberns vegne

Niels Jenßen

Anno 1708 den 5te 6te og 7de Julij er denne stefning lovlig læst og forkyndt for alle indbemelte personer for en hver deris Boepæl, Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord. Testerer vi underskrefne

Hans Christens:

Hendrich Davidßen

Denne Sag er efter fuldmægtigens begiering opsat, formedelst ingen indstillede sig nerværende tid af de indstefnte, til neste ordinarie Sageting in Novembri, med Laugdags forelæg til samtlig vedkommende. Tandberg tingstue den 10 Octobr: 1708.

Christian Muller

Anno 1708 den 5. 6. og 7. Novembr. er denne stefning med sin derpaa tegnede opsettelse Lovlig forkyndt for alle vedkommende personer, saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

test.

Hans Christens:

Hendrich Davids:

Derefter fremstillede fuldmægtigen efterskrefne prov nemlig Peder og Niels Rösbye, Isach Nöcklebye og Ole Heggen som udj Contraparternis nerværelse, hvilche nesten alle mötte tilstæde, Eenstemmig tilstoed ved æed at di har seet og hört at Contraparterne har kiört lang rund tömmer af 3 og 4 favner, som kunde forarbeides i bielcker, til Sognedals Elven og Krydzherred.

Dernest paastoed Monsr Anders Christensen Dom i Sagen efter fremlagde stefnemaal saaledes at ingen af de indstefnte af almuen efterdags vorder tilladt at hugge eller drive nogen (fol. 145a) saadan slags Last som Kunde være Heiren og Sörgefes Sauger udj tömmerKiöbet til nogen præjudice imod Lov og Kongl: forordninger, men at en hver som paa de stæder Kunde have Skovs brug alleene nu som forhen til Saugernes nötte at drive Saugtömmen -

Harald Land paa Egne og consortes vegne paastoed og formente at det tömmer som allerede er hugget og fremdreven bör være dem fri til udförbel, efterdi det ellers, dem til stoer skade, i Skoven til forraadnelse skulle blive henliggende -

Widere blev ei indgivet eller paastaet,
hvorfore herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Saasom det er Deris Kongl. Mai^{ts} allernaadigste villie og befaling at intet tömmer som kand forarbeides i Bielcker i disse districter under confiscation maa huggis, alt saa bör de indstefnte i dybeste og skyldigste underdanighed saadan aller Höjstbe^{te} deris Kongl. May^{ts} allernaadigste gjorde og publicerede foranstaltning efterretlig leve, og herefter ei aavirke nogen sort af last som er stridende imod Skov ordinancerne af 12 Majj 1683 og 6te Septembr. 1688 saa fremt de ei vil være anseet for deris transgressioner med den straf som höistbemelte allernaadigste edicter indeholder -

Saaleedes for Retten passeret, testeris med Egen haand og hoströgte Zignete. Actum A^o die et loco ut supra -

beskreven 2 arck -

TING 10. MARS 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 145a) CM etc: giör vitterligt at Anno 1708 den 10de Martij blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende udj Welbaarne hr. Amtmand Gluds stæd hans fuldmægtig Monsr Christian Thomæs., Kongl: Mai^{ts} foged Seig^r Laurs Tönders fuldmægtig Sr Laurs Hanßen, BöigdeLensmanden Peder Rasmußen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Tryg Bölgen, Engebret Smedzböl, Engebret Skiörvold, Rasmus Anundrud, Even Blixrud, Siver Tandberg, Engebret Garhammer og Niels Opsal -

For Retten fremkom ærlige og velforstandige ungarl Helge Torbiörnßen Rud og fordrede Asle Krogsrud i Rette (fol. 145b) som hand til denne tid hafde ladet indstefne formedelst hand icke efter afsigelße har villet rödig giöre sin paaboende gaard Krogsrud for hannem som er en boeslidmand og derfor formeener at være nærmeste til at besidde sin egen jord -

Derefter fremviiste Citanten Een Lodsedel hvormed hand vil beviiße at gaarden Kroxrud er Hannem tillagt i arv efter hans Sal: fader Torbiörn Nubßen Rud med böxel -

Contraparten Asle Kroxrud mötte tilstæde for Retten vedstoed at være Lovlig afsagt fra gaarden og indgav een böxel seddel paa bem^{te} Kroxrud hvilchen saaleedes er meldende:

Anno 1693 den 4 Martij hafver ieg underskrefne böxlet Asle Knudßen Kroxrud i Sognedalen paa Ringerige med tilliggende Eng og Marck, fiskevand og fægang, skylder 4 skind med den vilkaar at hd sig i alle maade som een lydige og flittige Leilending holder gaarden ved hæfd og brug, skoven ej u:lovlig hugger, men hvad tömmer hand deraf vircker mig först fremfor nogen anden tilbyder, Kongen sine Skatter og sin aarlig landskyld med 3^{die} aars tage udj rette tid aflegger og i alle maader sig efter Kongens Lov forholder, saa niuder hand forbemelte gaard ald sin Livs tid. Til vitterlighed paa min og kiere broders vegne under min Egen haand og Zignete. Bragnes die et Anno ut Supra.

Böxlen er mig efter Kongens lov betalt.

L S *Anders Larßen
Smit*

Tinglyst til almindelig ting paa Trögstad i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 4 Julij 1693 udj tilstæde værende almues paahör testerer

Christian Muller

Mons^f Christian Thomæsen som fuldmægtig paa Citantens vegne tilbød Contraparten Asle Kroxrud 2½ Rixdaler for Böxlen hvilcke hand negtede at imodtage, formodede efter Retten og den producerede böxelseddels tilhold at niude Gaarden sin livs tid.

Dernest begierte fuldmægtigen at Citanten maatte tagis til Eed at hand er huusvild med videre som loven i deslige tilfelde befaler.

Hvorpaa Helge Torbiörnßen aflagde sin æed at hand er huusvild og vil selv beboe sin gaard Kroxrud -

Derefter paastoed hand Dom over Contraparten til gaardens afvigelse.

(fol. 146a) Indstefnte Asle Kroxrud foregav at Kroxrud er hans qvindes Odelsgodz hvilchet hand sagde til neste ting at ville beviiße og derfor begierte opsettelse i Sagen som Citanten consenterede hannem -

Den 12 April 1708 blev Retten til opsettelse ting betient paa Tandberg tingstue udj forindførte Laugrettismændz overværelse undtagen Even Blixrud i hvis stæd Joen Soelhov betiente Retten. Og da producerede Citanten hans Sl. faders Skiöde paa Kroxrud som saaleedes er liudende:

Kiendis ieg undersk^{ne} Niels Iversen Tyrholm, Borger og Indvaaner paa Bragnes, at have Soldt, Skiödt og afhændt, saasom ieg med dette mit Brevs Kraft Selger, Skiöder og afhænder fra mig og mine arvinger til den ærlig og forstandig Mand Torbiörn Rud boende i Nördrehougs Præstegield i Sognedalens Annex hans hustrue börn og arvinger een min Odels ejende gaard der samme stedz beliggende at Kaldes Krogsrud Skyldende aarlig fire Skind med böxel og herlighed, og som forn^{te} Torbiörn Rud mig forsk^{ne} fire skindz skyld i Krogsrud haver betalt den mindste skilling med den meste som i voris Kiøb Kommen er, thi kiendes ieg mig og mine arvinger ingen ydermeere lod, del Ret eller Rettighed at have til ellers udj forn^{te} Kroxrud, men efterdags bör følge gedagte Torbiörn Rud og hans arvinger til odel og ejendom med ald des tilliggende Lutter og Lunder, fiskevand og fæegang, til fieldz og fiære, intet udj nogen maader undertagendis af alt det som nu tilligger og af arildz tid tilligget haver, eller med rette tilligge bör, dog med de Conditioner at ieg og mine arvinger niuder af Torbiörn Rud og arvinger eller efterkommende Ejere af bem^{te} Krogsrud alt hvis Saugtömmen af forn^{te} Krogsrud Skoug efterdags drives og udvirckes og det for den priis ieg giver andre mine Landbönder udj besagde Sognedalen, og saaleedis bepligter ieg mig og mine arvinger at holde tilmelte Torbiörn Rud og hans arvinger udinden dette kiøb, som een fuld hiemmelmand, uden skade og Skadeslöße i alle optænkelige maader, des til bekræftning under min Egen haand og Signete. Actum Bragnes den 23 Octobr Anno 1702.

N. Ivers. Tyrholm L S

Liudeligen læst og tingliust til almindelig Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 14 Novembr. 1702. testerer

Christian Muller

Fremlagt udj Skifte Retten paa Arve tomten Rud den 28 Octobr. 1707.

testerer

Christian Muller

(fol. 146b) Derefter fremlagde Contraparten Asle Kroxrud een Missive transporteret paa forseiglet papir hvilchen saaleedes er forfattet -

Hilßen med Gud!

Wide maa du Oluf Kroxrud at ieg sender dig her hos böxelseddel paa Kroxrud, og dersom du Mageskifter med Joen Berg eller hans Sön Gunder den gaard Hauge i Suigndal som du paa din hustrues vegne vunden til aasæde, imod at du faar ager igien, saa skal du ej alleene være vis paa at beboe Kroxrud efter böxel seddelen din livs tid, mens naar du dig derefter retter, og din hustrue og børn efter dig, skal en af dine børn niude den for böxel frem for nogen fremmet, og bliver ieg nogen tid til sinds samme pladz for penger at ville afhænde saa skal den tilbudes dig eller din hustrue og børn först etc: mens det er at agte at imod bem^{te} mit löfte skal ei alleene hvis tömmer du eller dine lader hugge for skoug til Kroxerud, mens end og for skoug til Aager, det skal alt tilbydes og Selges til mig eller mine imod billig betaling. Gud befalet

Brag. den 21 Junij -84:

L: Lauridzen

Min Landbunde Oluf Rolfßen Krogsrud i Sognedalen
tilhænde a Krogsrud L S

Derefter blev Citanten Helge Torbiörnßen med sin tilstæde værende Moder Helge Ellingsdaatter Rudz samtöcke saaleedes med indstefnte Asle Kroxrud om denne tvistighed for Retten foreenet at bem^{te} Asle Knudßen for indeværende aar skal bruge gaarden Kroxrud til helnings for Citanten foruden nogen slags Rettighed deraf at give untagen tienden som de svarer hver den halve deel af, hvorimod Asle Kroxrud til vaaren 1709 for Helge Torbiörnßen skal rödig giöre gaarden og sig med dens brug ei videre befatte, saa har og Contraparten tilbem^{te} Asle Kroxrud annammet af besagde Helge Torbiörnßen 2½ Rixdaler i förstetage, og for hans godvillige afstaaelße er hannem bevilget at niude Sæter hafn i Kroxrud Marcken hans livs tid, men efter hans död hans Arvinger at söge det i mindelighed hos Citanten Helge Torbiörnßen om de samme Sæter hafn agter at niude. Andgaaende Aabod paa Kroxrud da giöris derpaa af parterne ingen pretension, men ald tvistighed denne Sag vedkommende skal paa baade sider være op hæved, hvilchen foreening de med tryg haanderbaand stadfæstede.

Saal: for Retten passered bekræftis med Egen haand og hoströgte Zigneter. Actum A: diebus et loco ut supra -

besk: 2 arck

TING 29. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 147a) CM etc: samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Soelhov og Engebret Smedzböl gör vitterligt at Anno 1708 den 29 Novembris blev Retten betient til almindelig Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende udj Velbaarne hr. Amtmand og Assistance Raad Poul Gluds stæd hans beskickedede fuldmægtig Sr Christian Thomæßen, Kongl. Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönder med tingsögende almue fleere -

Ole Pederßen Raae paa sin gl. fader Peder Rasmußen Raaes vegne fremkom for Retten og begierte Almuens attest om den u:löckelige ildebrand som dis værre nestleden alle helgen dag lagde udj Aske hans paaboende gaard Raaes indhuuße med een deel lösöre og afgröde, hvor efter hand i andledning af deris Kongl. Mai^{ts} allernaadigste Skattebrev allerunderdanigst agter at söge höistbem^{te} deris Kongl: Mai^{ts} allernaadigste befrielße for Skatterne paa nogle aars tid som Kand være ham een stoer hielp og redning i hans höie alderdom af 74 aar.

Hvortil Almuen svarede at det er dennem nock i ald sandhed vitterligt at denne skadelige jldbrand er hannem u:formodentlig overkommen, som har opbrændt iche alleene hans iboende vaaninger og de der omkring staaende huuße men end og fortæret een stoer deel af hans Madvare som hd. til vinter föde til sig og sines underholdning hafde indkiöbt samt anden boehave, hvorover, som beklageligt er, den fattige Mand har lid störste schade, hvilchet af Retten og bevidnes -

Derefter begierte Ole Pederßen Raae tingsvidne under Rettens behörige bekræftning -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med vore hænder og Zigneter. Actum Anno die et loco ut Supra -

besk: 1 ark

TING 27. JULI 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 147a) CM: etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 27de Julij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende udj Welbaarne hr: Amtmand Gluds stæd hans fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen, Kongl. Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönders fuldmægtig Sr Lars Hanßen, samt efterskrefne laugrettismænd nemlig: Ole Opsal, Hans Skamk^{en}, (fol. 147b) Hendrich Ulleren, Niels og Tharald Hurrum, Ole og Tron Gomnes samt Jens Gomnes -

Sr Torchild Olsen residerende paa Haugnor, presenterede sig for Retten og fordrede efterskrefne hans debitorer udj Rette som hand til denne tid ved mundtlig varfel hafde ladet indstefne for giæld de hannem skal være skyldig saasom Ole Opsal for 29 Rd 1 ort 5 s.; Knud Piocken 21 Rd 2 ort 7 s, Mads Burud 9 Rd 13 s. Torgier Burud 1 Rd 2 ort 18 s. Halvor og Johannes Broten 5 Rd 1 ort 12 s. Harald Stixrud 3 ort 8 s. Johannes Gomnes 4 Rd 1 ort 3 s: og Encken Stixrud for 1 Rd -

De indstefnte mötte alle tilstæde og vedstoed gielden at være rigtig untagen Johannes Gomnes og Encken Stixrud som var absentes, hvilcke Stefnevidnene Tosten Moen og Mickel Myre bekræftet ved æed at har faaet Lovlig Kald og varfel til denne tid at möde -

Derefter paastoed Citanten Dom i Sagen med een billig omkostning -

Herudinden er saaleedis dömt og afsagt -

Saasom Citantens Debitorer ei har kundet fragaae den giæld jo at være rigtig som de tiltales for, alt saa ere de og pligtige 15 dage efter denne Doms forkyndelße at svare og betale til Sr Torchild Olsen hvis de som forindfördt ere hannem skyldig med 4 s. af hver Rixdaler i processens omkostning, under execution i deris midler efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra - besk: 1 Arck

ÅSTEDSSAK 11. DESEMBER 1708 PÅ KNESTANG I HAUG

(fol. 147b) CM: etc: samt efterskrefne laugrettismænd nemlig: Engebret Hoyerud, Anders Brog, Rasmus Amundrud, Torgier Skoug, Halsteen Bölgen og Trög Bölgen giöre vitterligt at Anno 1708 den 11 decembris blev Retten betient paa tilstefnte Aastæd Knæstang j Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, angaaende een tvistighed imellem Welædle hr. Assistance

Raad og Laugmand Stochflet og Knæstang besiddere om deris ejedeeler, var tilstæde udj Böigdelensmanden Peder Rasmußens stæd hans Sön Ole Pederßen Raae -

(fol. 148a) For Retten paa bemelte aastæd Knæstang fremstillede sig den Dannemand Erich Jacobßen Knæstang og paa Egen og de öfrige Knæstang beßidderes vegne producerede een skriftlig Citation derved indkaldende Welædle og Welbiurdige hr. Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet formedelst hand skal have indfaldet i deris paaboende gaard Knæstangs underliggende ejendom med hugst, biugninger og deslige, med videre stefningens indhold liudende udj alt ord efter andet med paaschrifterne som efterlæßis:

Saasom vi fattige Mænd, beßidende paa Knæstang paa Ringerige, befinder os at være skeed stoer u:Ret af Hr: Assistance Raad Laugmand Hannibal Stochflet i det han trenger sig i voris paaboende gaarders underliggende ejendom, haver der for nogen tid ladet opbygge een sin Saugstue og Stabur, med videre bemægtiget sig löcher og tomter, som hans Saugfolck haver i brug, derforuden ved sin fuldmægtig Ole Christenßen indfalden i gaardernis underliggende ringe skoug, og der nedhugget den meste og beste Skoug til biugnings tömmer, som er affört imod Lovlig gjorde forbud, og endnu afviget den 25 Julij paa bemelte gaarders ejendom der opsat een deelis gaard, og det foruden nogen Lovlig medfart, saa vi ved saadan hr. Laugmands adferd er fraholden gaardernis rette tilliggende ejendom, Skoug og Marck, og vi aarlig maa udreede Sex Skippund tunge, og som samme ovenm^{te} skoughugst og huusbiugninger er ei allene foruden forlov, men end og stridende imod voris allernaadigste lov 6 bogs 15 Capt: 16 og 18 Art: vil derfor icke lade u:paatalt forbiegaae, eftersom da ei alleene agter at optelle og besigtige des skoug Marck og ejendom tillige med Staburene, mens og efter Sagens beskaffenhed giöre videre paastand efter loven, Thi stefnis Eder Hr Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet at I möder os eller beskickedede fuldmægtig paa Aastæden Knæstang förstkommende den 11 decembr. der for den Sorenskriver og Louligt LaugRet at svare til den stoere indfaldning og beskadelse os paa voris beboende gaarder Knæstangs ejendom tilföjet er, item stefnis Eder at fremlegge og Retten betroe hvis adkomster og documenter I Kand have og vide til forsvar, om hr Assistance Raad og Laugmand deraf Kand have nogen Ret til hans Kongl: Mai^{ts} jord og ejendom, saa og at anhöre de vidner som til samme tid vorder indstefnt, og være lov og Dom (fol. 148b) undergiven, tillige indstefnis efterskrefne prov som ved æed haver at frasige og tilstaae enten af Dommeren eller parterne Kand vorde tilspurt om denne Sags Knæstangs rette tilliggende ejedeeler, Peder Olßen, Knud Olßen, Karen Jacobsdaatter, Karen Ludvigsdaatter, Lauridz Asbiörnßen, Anne Sal: Thor Knæstangs, Harald Pederßen, Harald Ören, Anders Ferden, samtlig boende i Nördrehougs Præstegield, Efter hvilchen förhör, giöre paastand og varte dom, med en ventelig og tilstreckelig omkostnings restitution for ibragte Process, Til samme forn^{te} tid indstefnis Velbaarne hr. Amtmand Poul Glud, som Kongens og det beneficerede godßes forsvar, item hans Höiærværdighed Biscop Hans Munch som samme gaarder er landherre for, og saaledis indstille denne process til Dommerens forsvarlig Kiendelse, een hver lader ingen udeblivelße skee under lovens paabiudende faldsmaal. Actum Knestang den 27 Octobr: A^o 1708.

N: O: S: *Erich Jacobßen* Eghd.

Anviist den 29 Octobr. 1708 Udj Welb^f hr. Amtmand Gluds absence

Wendelboe

Anno 1708 den 29 Octobr: er denne stefning Welædle og Welb^f hr: Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet anvist og hans tiener Copie deraf leveret, det bekræftes med voris æed saa Sandt hielpe os Gud og hans hellige ord. Bragnes ut supra.

Claus Knudßen Huus

Halvor Evenßen

Læst og anviist udj Bispegaarden for Christiania den 31 Octobr. 1708.

H: Frisach

Anno 1708 den 20 Novembr, er denne stefning liudelig læst og forkynt for en hvers Boepæl udj deris egen paahör, det vidner vi underskrefne

Jörgen Erichßen   Christopher Christopherßen

Derefter fremlagde Erich Knæstang hans höiærværdighed Biscopen Doctor Hans Munchis indleg af denne indhold.

Gud störcke Retten!

Eftersom Bispestoelens Landbönder paa Knæstang haver været foraarsaget at stefne en deel grander og Naboer som de beklager skal have fornermet dem i een og anden maade paa deris ejedeeler hvilchet skulle være gaarden til stoer sveckelße, saa fremt det icke i tide med lov og Ret blev forekommet, Alt saa tilkommer det mig at recommendere samme bispestoelens leilendinger hos Rettens (fol. 149a) betiente, med venligste bön og begiering de ville hanthæve dennem fra ald u:skæl, og dennem til deris Ret Lovmessig befordre, som Bispegaarden for Christiania d: 4 decembr: 1708.

Hans Munch D.

Widere producerede hand een besigtelße og begrundskning forrettet af Sorenskriveren Povel Snel og 6 Mænd den 23: 24 og 25 April 1651: hvorudj findes indført at paa den östre side Knæstang fossen har Sl: Borgemester Jacob Eggertßen 2de Sauger bestaaende, som hand sig paa 9 aaremaal af Anders Knæstang tilforhandlet etc:

Nock indgav Citanten bem^{te} Erich Knæstang een besigtelße paa hvis tömmer som paa Knæstang Næbet og videre af hr. Assistance Raad Stochflets folck skal være hugget, og aavircket, saalunde forfatted.

Anno 1708: den 7 Majj haver ieg undersk^{ne} Ole Pederßen Raae udj min fader Peder Rasmusens lovlig forfald, tillige med 2de mænd nemlig Jesper Loe og Morten Pederßen Hval, efter Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^r Lauridz Tönders befaling, efterseet hvad Skoughugst som af Henrich Jacobßen, Ole Möller, Gunder Næße, og Alf Gundersbye er begaaet udj Knæstangs skougen, udj opsidderne Niels og Erich Knæstangs biværelße, da som öjensiunlig befantes i Knæstangs backen beliggende ved Stuben Grantömmen 16 træer, foruden mange stuber som træerne hafde været afhugget og nyelig frakiört, som os var u:muelig at telle, eller opreigne, derefter begav vi os paa een anden side lengere udj een skoug Kaldis Knæstangs Næse, og var der öjensiunlig at der nyelig var hugget og fremkiört een deel gran tömmer, foruden 6 stocker eller træer som var igien beliggende ved Roden, mens stuberne Kunde vi icke optelle eftersom det var nedfelt ligesom een brote, baade gammel og nye hugst betægt med Qvister og bar, hvilchen bem^{te} Last, samme forn^{te} personer foregav at de hafde hugget til hr. Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet Saugers reparation, derefter tilspurte vi dennem hvis forlov og tiladelße de hafde til at hugge og nederfelde samme last, udj Knæstangs Skoug og ejendom, hvortil de svarede at Saugtieneren hafde befalet dennem at hugge det til hans Hosbondz brugs fornödenhed, derefter tilspurte vi velbem^{te} hr: laugmandz Saugtiener Ole Christenßen paa hvad maade hand hafde ladet hugge og aavircke denne last paa de stæder som opsidderne paa Knæstang formeente hand paa sin Hosbondz vegne ej vedkom.

(fol. 149b) Da svarede han os at hand icke viste at det var Kongens gods tilhørende, og ei heller haver vist tilforne at disse ejedeeler skulle Komme Knæstangs eje til, fordi hand alle tider tilforne paa bemelte sin hosbondz vegne paa de stæder haver ladet hugge til Saugernis fornødene reparation; At Saaleedis er forefunden og forrettet, bekræfter vi med voris hænder og Boemercker, Viol ut supra -

Ole Peders. Eghd

Jesper I N S Nielßen

Morten M P S Pederßen

Paa Welædle hr. Assistance Raad og Laugmand Hanibal Stochflets vegne fremstillede sig hans fuldmægtig Sr Iver Klot og begierte at det af Erich Knæstang udj Retten indleverede document paa slet papier maatte blive i Rettens giemme til videre, Men som samme document var indlagt, belagde Citanten det med Et arck forseiglet papir af N° 20:

Dernest fremlagde Citanten een vidimeret Copie af Seig^r Jens Tygesens protocol paa Elling Anderßens Skiöde til Welbem^{te} Hr Assistance Raad Stochflet paa Miöndalen etc: hvilchet saaleedis er liudende:

Kiendes ieg Elling Anderßen boendis paa Juelsrud paa Hadeland og hermed for alle vitterligt giör, at eftersom min fader afgangne Anders Olßen, forðum bonde paa Knæstang paa Ringeriget, saavel som min Moder afgangne Karen Alfsdaatter, saa og mine Söskende Ole Anderßen Waagaard, Harald Anderßen Knæstang, paa egen saa velsom paa mine og samtlig mine Söskendes vegne, haver til et frit frelst brugelig pant overdraget og pantsat til Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflets fader afgangene Raadmand Jacob Eggertßen, een deris og voris Oudels Saug og ejendoms stöd med ald des rette tilliggende ejendom udj Land og vand, beliggende udj Miöndalen udj Knæstangs fossen paa Ringerige, nest ved det andet Saugstöe som min fader Anders Olßen til velbemelte Jacob Eggertßen til ævig odel og ejendom Solt haver ved sit Skiöde af den 6 Martij 1645: efter min fader Anders Olßens derpaa udstæde pantebrevs videre formelding, af samme dato nemlig den 6 Martj 1645 og siden derefter videre udsat samme Saug og Ejendoms stöe til et fast underpant til velbemelte Hannibal Stochflets Stiffader Assistance Raad og Laugmand Jörgen Phillipßen for 371 Rd: in specie, som aarligen skulle svares Rente af 6 pro cento, (fol. 150a) hvilchet alt staar u:betalt med 35 aars Rente og Rentes Rente af det sidste Capital, efter samme voris pantebrevs videre formeld, af dato 29 april 1658. End videre haver min Broder Ole Anderßen Knæstang opbaaret af hr: Assistance Raad og Laugmand Jörgen Phillipßen paa samme pantsatte Saug med meere gods 185 Rd 3 ort 10 s. hvoraf og aarlig skulle svares 6 pro Cento som iligemaade u:betalt staar, med 23 aars rente og Rentes Rente, efter samme pantebrevs videre formeld af den 2 decembr. Anno 1671. hvilchet ere alle lovlige Krav og pretensioner, saa hvercken ieg Elling Anderßen eller mine Söskende, Slegt, eller nogen Odelsbaaren til samme pantsatte Saug og ejendoms stöd, Kunde med nogen Ret niude eller komme til Samme Saug og ejendoms stöe, eller nogen des tilliggende i Land eller vand, förend alle overskrefne Capitaler og Renter först til meere velbem^{te} Laugmand Hannibal Stochflet, som Saugen og Ejendommen nu udj possession haver, betalt blev, da som mine Söskende, broderbörn, frender, medEjere, og Odelsberettiget, til samme Saug og ejendoms stöe, haver inden tinge paa Trögstad tingstue for een siddende Ret til ævig ejendom Solt skiödt og afhændt til mig eller deris lod, deel og Odels Ret udj og til bem^{te} Miöndalen paa Ringerige beliggende, med underliggende Qvern og Saugbrug, og ald anden herlighed, intet undertagende, som ieg igien uden nogen foregaaende lovbiudelse maa afhænde, Selge og bortskiöde, naar ieg fra panthaveren det först lovlig haver indfrelst, efter deris skiöders viidere formeld af dato 14 Nov: A^o 1694. Saa haver ieg Elling Anderßen Juelsrud igien med fri villie og velberaad hue samt og med min kiere hustrues Marte Jensdaatters villie og samtöcke, i dag Solt Skiödt og afhændt til nu værende Panthaver Hannibal

Stochflet Kongl: Mai^{ts} Assistance Raad och laugmand over Christianiæ Laugdömmе, hans kiereste börn og arvinger, samme og tilbem^{te} Miöndalen paa Ringerige beliggende, med under tilliggende Qvern og Saugbrug som ieg, mine forældre, Söskende og frender för var odelsberettiget til, hvilchet brug og plads med ald den rette tilliggende ejendom, hvor udj og er indberregnet en plads som för var et Ager og Engeland beliggende ved Saugvelterne til under backen samme stædz, som nu tilligger, af arildz tid tilligget haver, være sig foßer og Sauger, henxler eller henxle stöer, Dam eller damstocke, i Land eller vand, intet i nogen maader undertagende, velbem^{te} Laugmand Hannibal Stochflet, hans hustrue börn og arvinger skal følge, niude bruge og beholde for et frit og u:ryggelig Kiöb til ævindelig Odel og ejendom, med ald dens Odels Ret og pretension ieg og mine, samt min Sal: faders börn og odels linnie og aflæg dertil haver, eller haver haft i alle maader, saa at atter velbem^{te} Laugmand Hannibal Stochflet, hans hustrue börn og arvinger maa giöre sig det (fol. 150b) saa nöttig og Gafnlig enten ved brug, Pant, transporter eller Kiöb, foruden aldels nogen foregaaende Lovbiudning, som hand i alle maader best veed og kand, eftersom hand mig derfor haver betalt alt hvis udj voris Kiöb derom kommer en mindste skilling med meste, enddog dette brug og alt hvis ieg her Selger langt tilforn langt höiere og for störe penge Summa til hans forældre, af mig, mine forældre, Söskende og frender var udsat, end det i sig selv værd er, og ingen af os Kunde indlöbe, hvorfor ieg for mig mine Slegtninger og paarörende, ingen ydermeere lod, deel, Ret eller Rettighed, ved hvad nafn optenckis Kand, kiendis til ellers udj forskrefne Miöndalen, eller noget af des rette tilliggende, at have eller være berettiget i nogen maader, mens skal være og blive meer velbem^{te} Laugmand Hannibal Stochfletis, hans hustrue börn og arvinger deris fulde og faste hiemmel for hver Mands til eller paatale, som derpaa med nogen Ret ville eller Kunde tale i nogen maader, hvorfore og alle de breve og documenter, ved hvad nafn de ere eller næfnis Kand, som udj mine eller nogen mit ætlæg eller afkom, eller paarörendes verge, ere eller Kunde findes, fleere end Velbem^{te} Laugmand Hannibal Stochflet leveret ere, dette afhændte Miöndalen med Sauger og qvern, samt alt hvis dette skiöde omformelder og angaaende, skal aldrig komme meere atterbem^{te} Laugmand Stochflet hans hustrue börn eller arvinger til nogen hinder skade eller præjudice i nogen maader, men være som död og Magtislös og af ingen værd hvor de findes, uden i Laugmand Hannibal Stochflets værge og ejendom, med hans eller hans arvingers minde haver udj hænde; des til bekræftelße, at samme mit Kiöb, som forskrevet staar for föde og u:föde u:rygelig og u:brödelig holdis og efterkommis skal, haver ieg dette med mit Zignete og boemercke forseiglet og bekræftet, samt venligen ombedet min Kiere Broder Alf Anderßen Gundersbye og min Kiere broder Sönnen Anders Olßen Loe og Ole Olßen, iligemaade de vel fornemme Mænd Sr Hieronimus Brochmand, Kongl: Mai^{ts} Bestalter Bergamt skriver ved Sölvercket Kongsberg og nu residerende paa Strömsöen, samt Sr Anders Paij, borger til Christiania og residerende udj Bragnes, som dette voris Kiöb og handling var overværendes da det sluttet og indgaaet blev, dette skiöde med mig til vitterlighed at underskrive og forseigle. Actum Bragnes den 29 decembr: 1694.

E A S. L S   A A S: A: O S: O O: S.

Til vitterlighed efter begier

H: Brochmand   Anders Hans: Paij

Anno 1695 den 25 februarij til almindelig Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige er dette Brevs (fol. 151a) original tingliust og i pantebogen fol. 93 og 94: indfört test:

Jens Tygeßen

Hvorned hand vil beviiße Welbemelte hr. Assistance Raad Stochflets ejedeeler til Miöndalen etc:

Hvornest Citanternis prov blev fremstillet, for hvilche ædens forklaring af Lovbogen blev oplæst og dennem samtlig tilhold og formanet at vidne deris rette sandhed:

Og fremkom da först Knud Olßen Gullerudz Ejer som siger sig 50 aar gammel, og tilstoed at for 30 aar siden hafde hand sit tilhold hos Peder Knæstang i 14 aar, imidlertid hug hand tömmer til huusfornödenhed for ham i Knæstang Marcken hvor hand vilde, og hörte ingen forbud derpaa, af hvilchet tömmer blev opbiugt een stald, som endnu staaer her paa gaarden Knæstang, tilstoed videre at hand hug to tylter tömmer neden for Knæstang backen som hand solte til Torger Löcken og hörte icke nogen talte derpaa -

H^r Assistance Raads Stochflets fuldmægtig Sr Iver Klot tilspurte provet 1te om hand icke veed hvor vit Miöndalens ejedeeler strecker sig? Svarede nej, men tilstod at Sal. Jörgen Phillipßen sagde til ham og andre naar de gik og rullede om vaaren paa Saugveltene at Miöndals ejer gick op i backene, item at hand Kiendte sig fra Svarthölen og langs med de mellemste backer, hvor gierdet staaer, og siden til den beck som render ned Norden for Aæn, viste icke enten ejedeelerne hörer til Knæstang eller Miöndalen. Provet gestændigede videre at hand med een dreng om hösten, men hand var paa Knæstang, laae om natten og fiskede for Peder Knæstang paa Knæstang Nasset, somme tider var Ole Knæstang selv med ham og stundum skickede hand een dreng i sin stæd. 2: Om Laugmand Sal: Jörgen Phillipßen i de tider icke lod hugge i Næbet og Broefladen til velter og anden brugets fornödenhed, og i hvor lang tid hand mindes det! Svarede at hand og andre naar de arbeidede og gick paa rullingen om vaaren og de kunde fattis spirer eller andet træ til veltene, saa gick de hen og hug det i Skoven og reparerede Saugveltene dermed, hvilchet passerede for 20 og 30 aar siden. 3 hvem som har opbiugt det huus i omtvistede ejedeeler som Saugfolckene er udj samt det Smidiehuus der hos staaer, og hvor lenge samme huuse der har været bestaaende? Om deraf til Knæstangs (fol. 151b) Opsiddere er given Grundleje? Provet svarede hertil at huußene har staaet der saa lenge hand har været her paa gaarden, veed ei af hvem de ere opbiugte, har aldrig hört at deraf er given nogen Grundleje til Knæstangs beboere, i huußet hvor Saugfolckene tilholder, vedgick provet at Sl. Assistance Raad Jörgen Phillipßens Saugmester Halvor Thomæßen boede for 30 aar siden, og boer hans Sön, som og er Saugmester, endnu i samme huus, veed Ej hvor lenge hd. boede der, för hand Kom hid. 4: hvor lenge det nye huus med staburet har staaet der? af hvem de ere opbiugte? og om det er skeed med opsiddernis tilladelße paa Knæstang? Svarede at hand var alt her fra da de blev biugt, veed derfor intet deraf, men har hört at folck Kalder dem Laugmandens huuße. 5te Om hr. Assistance Raad Stochflet icke har ladet hugge paa samme stæder hvis hand til velter og anden brugs fornödenhed Kunde behöve, og i hvor lang tid? Proved svarede dertil at hand viste icke noget derom, thi hand efter Sal: Jörgen Phillipßens död ei har været ved bruget. 6te Om der er meere end Et fiskerie paa omtvistede stæder og hvor det ligger? svarede Et er beliggende ytterst paa Nasset, Kaldis Knæstang Nasset. 7de Om hand veed at der har været nogen ager, löcke og vold paa omtvistede stæder og hvor de ligger? svarede at hand viste aldeelis intet derom. 8de Om hand icke veed at der har ligget 1^f jord til Miöndalen, og hvor den ligger? svarede at hand derom viste intet at prove. 9de Om hand veed at Peder Knæstang eller andre som boede paa den öfre Knæstang gaard hafde det udj minde med Anders Knæstang eller hans Qvinde Kari Knæstang, eller deris Börn, naar de fiskede? hug eller brugte noget i Nasset, des vand eller Broefladen? eller og at hand efter Lovens 1te bogs 13 Capit: 9 Art; vil sværge at hand icke veed det, eller har hört eller seet det? og at hand icke veed meere, rettere eller sandere for Gud end det hand nu vidner? Provet svarede her til at hand Kiendte ej Anders Knæstang og derfor kunde intet vidne om den post, men tröstede sig til med en u:skad Samvittighed at giöre sin æed at hand veed intet deraf. Endeligen tilspurte fuldmægtigen provet, hvor lenge disse besiddere har boet paa Knæstang? (fol. 152a) Svarede at hand viste det icke -

2^{det} Prov Karen Jacobsdaatter siger sig 58 aar gammel gestændigede at hun og hendes Mand ovenmelte Knud Olßen holt til i 14 aar paa Knæstang, og er nu 30 aar siden de kom did, imidlertid hun var der hørte hun stedße at de kalte Nettet Knæstang Nettet, tilstoed ellers at være fød her i böigden paa Aschesrud, mindes at Anders Knæstang boede her og hand hafde en Möller ved Elven nafnlig Peder Ibßen som boede i een stue paa backen over Saugvelten, Kaldtis Ibsstuen, hvilchen dito Anders Knæstang hafde ladet biugge til Möllerstue, og at hand brugte den löcke, som Hendrich Jacobßen nu bruger, veed ej hvem der gav ham forlov at bruge Löcken, ei heller til hvem hand svarede Grundlejen, hvem der har brugt Saugstuen hvor Halvor Saugmester boede, derom viste hun icke noget at vidne, har ei hört hvem som har opbiugt Smidehuuβet, men hört sige at det skulle staae paa Knæstangs Grund. De nye huuße ved brugt har hun hört sige at hr: Assistance Raad og Laugmand Stochflet skulle have ladet biugge, men hvor lenge det er siden mindes hun icke; Beretter videre at hun ved intet om skoughugsten, og at der findes Kun et fiskerie gildrast paa Næsset; naar Knæstangs bönder lod male, lod de stundum maale paa hin og stundum paa denne side Elven og betalte Skatten til Anders Knæstangs daatter, tilstoed og at Ole Knæstang, som Kom efter faderen, var Anders Knæstangs Sön, hørte aldrig nogen trette enten om fiskeriet eller skoughugsten i de tider -

3^{die} Prov Karen Ludvigsdaatter 74 aar gammel vandt at hun for omtrent 60 aar siden tiende i 2½ aar for Jens Knæstang, da fiskede begge Knæstangs bönder tilsammen ved Næsset, og hørte icke nogen trette derom, item at hun giedtede omkring Næsset og ellers andre stæder i marcken med Anders Knæstangs gente u:formeent, tilstoed og at Peder Ibßen hafde en löcke ved backen som Knæstangfolckene skal have bevilget ham -

Monsr Klot tilspurte dette prov om Jens Knæstang hafde fiskeriet i minde med Anders Knæstang? Svarede at hun har icke vist andet end det var samejer for begge gaardene, enten hand hafde det med minde eller ei viste hun icke, men de fiskede stedße tilsammen om hösten -

(fol. 152b) 4de Prov Lars Asbiörnßen af alder 54 aar, gestændigede at for 21 aar siden boede hand i Ibsstuen i 3 aar, da bad hand Sal: Jörgen Phillipsen at hand maatte gierde ind et stöcke jord til at törcke löv paa, som hand fick forlov til, siden kom Peder Knæstang og spurte hvem der hafde bevilget ham det? provet svarede Hr: Lavmand Jörgen Phillipßen, da sagde Peder Knæstang det er vore ejer og icke hans, hvilchet hand siden refererede Sal: Jörgen Phillipsen som svarede ham giv dem een hunsvot, siden begierte hand at röde ovenfor backen ved broen, da svarede hand nei, ieg vil intet have med de fanter at bestille, du Kand græbe og löve paa Ödegaarden Viol saa meget du Kand föde en Kue med, og imidlertid proved var i Ibsstuen, svarede hand ingen Rettighed til Knæstangs bönder, naar hand gjorde regnskab med Sal: Jörgen Phillipßen om hösten, veed hand ei hvad hand tog af ham i Grundleie, thi hand næfnste det icke for ham, beretter ellers at mens hand boede i Ibsstuen, var hand med Knæstangs folckene, nemlig Ole, Peder og Thore Knæstang at biuge fiske slæde i Nettet, Kand icke giöre nogen forklaring enten de bad hinanden om forlov eller ei, paa de tider boede Laugmands Saugfolck i den gamle Saugstue, har hört at hr. Ass. Raad og Laugmand Stochflet har ladet biugge de nye huuße ved Saugene, men hvor lenge det er siden Kand hand icke erindre -

5te Prov Anne Sal. Thor Knæstangs omtrent 52 aar gammel, tilstoed at for 22 aar siden Kom hun til Knæstang at boe, hvor hun var i 18 aar, imidlertid fuldtes Knæstang bönder ad og brugte tilsammen fiskeriet, hugst og hafn, og hafde i den tid ei trette med nogen om ejedeelerne, videre hafde hun ej at prove -

6te Vidne Harald Ören omtrent 67 aar gammel, vandt at hand mindes at Anders Söndre Knæstang og hans Qvinde efter hand brugte alleene Qvernen i Elven saa lenge de levede, siden da den blev öde lod hr. Ass: og Laugmand Stochflet biugge den op igien, for en 14 eller 16 aar siden, efter at den lenge hafde ligget öde, og at begge Knæstangs bönder har haft fiske slæde i

Næsset, veed ei om de andre bönder hafde det i minde af Anders Knæstang eller ei, eller af hans Kone eller arvinger, paa de tider boede op i gaarden Jens, efter hannem (fol. 153a) Peder Knæstang, mens ned i gaarden Anders, efter ham hans Qvinde og Sön Ole Knæstang, og det er omtrent 40 aar siden, item at Sal: Jörgen Phillipßen har for omtrent en 30 aar siden ladet kiöre ströe ned til broen fra Nettet hvor hand det hafde ladet hugge, saa har hd. og ladet opbiugge den gl: Saugstue og Smidie huus for over 30 aar siden, og at hans Saugfolck har boet der i siden det blev opbiugt, veed ei at der er given nogen Grundleie deraf til Knæstangs Opsiddere, alt dette veed hand icke med Knæstangs bisidderes tilladelße at være skeed, vedgick at der er Kon et fiskerie i Nettet, veed aldeelis intet om nogen videre hugst ved Nettet, og at itzige opsiddere Niels og Erich har beboet Knæstang hen ved 13 eller 14 aar, og endelig icke er vidende at der ere nogen udveie til Miöndalen -

7de Prov. Anders Ferden mod 70 aar gammel, tilstoed at Peder og Ole Knæstang fiskede i Næsset for 40 aar siden, hörte icke nogen tvist imellem dem derom, i Nettet veed hand at Sal: Jörgen Phillipßen lod hugge rojer og ströe ved til broen og Saugveltene naar dem fattis noget, og det stedße naar de det om vaaren behövede, for 40 aar siden, da hand först blev kiendt der, og siden aar efter andet naar de det fornödigede, hörte aldrig tale om hvis forlov hand hafde der til, tilstaar at Sal. Jörgen Phillipßen biugte den gl: Saugstue og Smidie huus for 40 aar siden, har aldrig hört at det er giort nogen Grundleje deraf til Knæstangs opsiddere, og at det nye huus og stabur ved Saugerne er bekostet af hr. Assist: Raad og laugmand Stochflet for en 14 aar siden omtrent, veed ei at det er der opbiugt med Knæstangs besidderes tilladelße, har seet at hr. Assistance Raad Stochflet har ladet hugge paa Nettet til ströe ved og veltene saa lang tid hand har haft brugt, item at der er ei fleere fiskerier end det eene i Nettet, veed intet om nogen Ager eller Eng til Miöndalen eller nogen fierding jord derunder at være liggende, ei heller at Peder Knæstang hafde det i minde med Anders Knæstang eller hans arvinger Naar hand vilde fiske ved Nettet, og meener at det er en 16 aar disse opsiddere har beboet Knæstang -

8de Vidne Lars Askilzdrud mod 60 aar gammel, provet at hand viste intet om alt det Anders Ferden har udsagt, untagen hand har altid hört at Nettet har været kaldet Knæstang Nettet og at det skulle ligge til Knæstang gaardene, veed icke hvem det tilhörer, og hafde (fol. 153b) Ellers intet videre at prove i Sagen -

9de vidne Steener Aslachsrud ved 75 aar gammel, vedgick at have altid hört at Knæstangs ejedeeler har gaaet ned i Elven -

10de Prov Anne Olsdaatter siger sig ved 96 aar gammel, tilstoed at hun boede paa Jammerdal en 16 aars tid, og er nu ved 30 aar siden hun flöttede derfra, imidlertid lejede hun ~~12 bord~~ tofbor (?) Skoug af Peder og Ole Knæstang, som hun hug i Knæstang Nettet, Videre viste hun icke -

11te Prov Ingri Honerud 69 aar gammel, gestændigede at hun har hört tale om Nettet, men veed intet hvem det tilhörer, item at hun har hört at folck har kaldet det Miöndalen der qvernene staar, hafde icke videre at prove -

Citanten Erich Knæstang beraabte sig videre paa 3de prov Peder Olßen, Harald Pederßen og Jesper Gregerßen som nu ei var tilstæde.

Derefter producerede ContraCitanten Welædle hr: Assistance Raad Stochflets fuldmægtig Mons^f Iver Klot sin Principals contrastefning i Sagen, og begierte at de prov som der udj ere inddragne maatte paa Aastæden hvorhen de ere stefnt examineris, hvilchen saaleedis er forfattet.

Saasom den gaard Knæstangs opsidere af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, de 2de Dannemænd Erich Jacobßen og Niels Knæstang paa mange og underskiedlige maader meget dierveligen söger at foru:roelige mig udj min ejendom og udraster til Miöndalen udj samme Nördrehougs Sogn paa Ringerige beliggende, og endda dertil nu vil paaföre mig proces, som deris udgangne stefning af nestafvigte 27 October nermere udviiber, udj tancker at tilvinde sig een deel af samme min ejendom, den de dog sielve er vidende ingen Ret at have til. Da til saadan deris forbet at hemme, og til at viibe det de til saadan adferd ingen skiel eller föje haver, Varsles ved denne contra stefning besagde 2de Mænd Erich og Niels Knæstang til at möde mig eller beskickedede fuldmægtig udj Rette paa aastædet Miöndalen (fol. 154a) Den 11 decembr: förstkommende, som er den samme tegtetid til hvilchen de mig indstefnt haver, for der at beviibe hvad Ret og skiel de Kand have til noget af samme min ejendom, og til denne deris begyndte proces imod mig, saa og at anhöre de prov og anden beviislighed, som ieg paa min side, angaaende samme min ejendom til Miöndalen, agter at före, saa og til at indstaae for saadan deris u:nödvendig mig paaförte Process, og udstede stefnemaal som vedbör. Til samme tid og stæd for at vidne, tilstaae og forklare hvad dennem udj denne Sag Kand være vitterligt, som og for at svare til hvad dennem derudinden Kand vorde tilspurt, uden ald forbeholden- hed, med saadan sandhed som de under Salighedz æed Kand tröste sig til, indvarsles efter- skrefne personer nemlig Jut Anders, Berte Hansdaatter, Ole Larßen Grisæter, Povel Alfßen Hval, Steener og Annon Aslachsruud, Lars Askildzruud, Gulbrand Giermenboe, Anders Rancke- dal, Anders Ferden, Harald Ören, Hendrich Jacobßen, Ole Rasmußen, Hans Gullerud, Anne Olsdaatter Knæstang, Lisbet Jensdaatter Lie, Alf Gundersbye, Gullou Olsdaatter Giermenboe, Ragnild Andersdaatter Post, Anders Loe, Ole Olßen Wee, og Maren Svendsdaatter tilholdende paa Vestern ejedeeler, alle af Nördrehougs Sogn, med fleere som denne stefning vorder fore- læst, Saa advares og herom for processens skyld deris höiærværdighed Biscopopen Welædle og Welbiurdige doctor Hans Munch, som Landherre til gaarden Knæstang, om hand skulle eragte noget her til at ville lade svare, iligemaade for processens skyld, advares og herom Welædle og Welbyrdige hr. Amtmand Glud, om hand skulle eragte noget til denne Sag at lade svare, efterdi Erich og Niels Knæstang haver inddraget hannem udj ovenmelte deris stefning, Een hver vedkommende lader ingen udeblivelße skie. Bragnes den 15 Novembr: 1708.

H: Stochflet

Anno 1708 den 16 Novembr: er denne aastæd stefning læst og anviist for Welædle og Velbyr- dige hr. Amtmand Gluds boepæl i hans pige Sara Gundersdaatters paahör og Copie leveret, dette bekræfter vi med vores hænder underteignelße, Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord. Strömsöe ut supra -

Peder Jenßen Ruus   Peder Bendßen

Anviist og lest udj Bispegaarden for Christiania den 19 Novembr. A^o 1708.

testerer *Hans Frisach*

Anno 1708 den 30 November er denne Aastæd stefning Lovlig læst og forkynt for Erich og Niels Knæstang, samt forkyndt med vidne for provene, untagen Hans Gullerud og Ragnild Andersdaatter Post, det vidner vi med vores hænder underskrift (fol. 154b) Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord -

Ole Pederßen Eghd.   Jesper I: N: S Nielsen

Den 1 decembris 1708 er denne stefning Lovlig forkyndt for Hans Gullerud og Ragnild Andersdaatter Post, det vidner vi med æed saa sant hielpe os Gud og hans hellige ord -

Ole Pederßen   E G: S:

Efter at forindfördte prov hafde anvist os de stæder som de har omprovet, blev Sagen til videre provs förelße optagen i morgen den 12 decembris til aastæden Miöndalen -

Og da blev Retten betient paa omtvistede aastæd bem^{te} Miöndalen efter den producerede Contra stefnings nermere medför som for er indfört -

Erich Knæstang et consortes indfandt sig for Retten, og formodede efter deris stefnemaal at Retten maa betienes paa Knæstang ~~og hr. Assistence Raad Stockflet der at anviiße hvis breve og documenter hand kand have icke alleeniste for sin egen prioritet til hvis hannem af Knæstangs besiddere nemlig Anders Knæstang og hans arvinger er overdraget, men end og hvad Ret og Odels berettigelße hand kand have til at forpante eller bortskiöde noget meere end de Lovlig kand beviiße at være deris rette Odels ejendom, paastoed fordi at Velbem^{te} hr. Assistence Raad icke bör drage dennem fra deris Aastæd hvorhen de hannem paa Kongl. Mai^{ts} vegne har citeret angaaende deris paaboende gaarders jord og ejendom som hand gör dem indpaß udj, refererede sig udj öfrige til deris forhen indgivne stefnemaal der at anviiße breve og documenter efter deris indhold hvortil hd. sig refererer, og som de formoder hr. Ass: Raad og laugmand icke kand drage dem fra deris aastæd hvor hen de han: paa K: Maj^{ts} vegne har citeret angaaende Kongl. Mai^{ts} jord og ejendom, indtil hr. Ass. Raad loulig og retmessig afbevißer med adkomst og Odelsbreve icke alleeniste for sin egen prioritet, som hd af Knæstangs besiddere nemlig Anders Knæstang, men og saa ved hvad Ret og odels berettigelße de Kand have til at forpante eller bortskiöde noget meere end de kand beviiße lovligen deris rette odels berettigelße at være,~~

Contracitantens fuldmægtig Sr Iver Klot herimod refererede sig til hvis som i gaar af Retten blev afsagt, som og til hans Principals i Rettelagde contrastefning, hvorefter hand paastoed at hs indstefnte vidnisbiurd bör forhöris her paa aastæden Miöndalen saasom tvistigheden indfalder her og icke paa Gaarden Knæstang -

Derefter fremstillede Erich Jacobßen Et prov -

Peder Olßen Nærstadejer som siger sig 76 aar gammel og tilstoed at hand for over 40 aar siden tiente hos Harald Anderßen Knæstang Er aar, da hug og Kiörte Knæstangs opsiddere fra Neßet huustömmen og hvis andet de kunde have fornöden til biugninger paa gaarden, (fol. 155a) samt bed og bar, item at Knæstang Bönder fiskede i Nettet u:behindret, hvor lunge det er siden Saugstuen blev opbiugt, viste hand intet at prove om, men Sal. Jacob Eggertßen biugte den förste dags, og siden lod Sal. Jörgen Phillipßen da hand fick Bruget, flötte den paa det stæd der den nu staaer, hvor den har staaet over 40 aar, vedgick og at hand ei har hört andet end dette huus staaer paa Knæstangs Grund, og da Sal. Jörgen Phillipßen biugte Broen og velterne hug hand spirer i Neßet til Saugvelter og ströe ved, hörte icke nogen at forhindre ham der udj, item at da hand icke ~~har seet~~ -----g saae flere Löcker end som nu er her, og har ei vist at der har været oprettet nogen deelsgaard imellem Knæstang og dette som Kaldis Miöndalen -

Citanten Erich Knæstang formeente at hvis tömmen saaleedis er hugget ved hr: Assistence Raads folck i Knæstang Skoven, til Saugvelter og ströe ved, er skeed af deris Egen Mündighed, og at Knæstang Opsiddere derom ei har haft nogen Kundskab -

Derpaa indgav hand Jesper Gregerßen Skiörvoldz skriftlig tilstand og videnhed om denne tvistighed, hvilchen liuder saaleedes:

Salutem:

Som ieg underteignede i dag den 27 Novembr: er stefnt af de Knæstangs besiddere, nemlig Niels og Erich Jacobßen til at prove paa Aastæden Miöndalen ved Knæstang fossen til den

11 decembr at möde og prove min Sandhed om ejedeelerne imellem Knæstang 2de Sauger og Knæstang, da som min Leilighed nu icke er at ieg selv kand möde, er dette mit indgivende i sandhed til prov til videre Wed min person som følger: Anno 51 om vaaren kom ieg i tieniste for Saugfoget til Sl: Jacob Eggertßen, det Wiol og Knæstangs brug at opvarte, og var i den Sal: Mands Og hans Kieristes tieniste for Saugfoget udj 5 aar, udi midlertid hafde vi icke meere at sige eller være raadig til Ejendom til Knæstangs Saugbrug fra bord legningen alt digt under den förste backe til Knæstang vejen og op at Elven efter backen til Baadstöen som nu Broen staar med Enden, det öfrige Kom Knæstang til som var alt Nettet og til Ören becken ved Adskerudz fossen, til med hörde den tid Qvern huußet med Saugerne til Anders Knæstang, videre veed ieg icke at prove, Dommeren Gud befalet fra Eders tiener

1708 /.

Jesper Gregerßen

(fol. 155b) Dernest blev Knæstang besiddere af Retten tilspurt om de hafde nogen flere vidnisbiurd at fremføre eller anden Beviislighed at i Rette legge, hvortil de svarede nei icke denne sinde uden de een anden tid kunde opfinde meere, men begierte aastæderne at begranskis og deris förte prov at tagis til æed -

Derefter begierte Sr Klot hans Principals vidne at tagis til förhör, og efter at æedens forklaring for vidnene var oplæst og dennem formanet at have deris salighed i agt og vidne deris sandhed, vandt de en hver for sig som efterfølger -

Dernest fremkom hr. Ass. Raad Stochflet og begierte hs indstefnte prov at examineris -

Anders Evenßen föd paa Heg i Lier siger sig 86 aar gammel og har været her i böigden i 60 aar, blev af hr. Assistance Raad Stochflet tilspurt 1^t hvor lenge hand har boet i Svarthölen der hand nu boer? 2^{det} Med hvis forlov hand kom der at boe og bruge? og hvem hand betalte Grundleje til? 3 om de paa öfregaarden Knæstang tilegnede sig noget der, og om hand svarede dem noget til leje? 4: hvad Kari Knæstangs Mand hedte? 5te hvad den Mand hede som boede paa öfre Knæstang gaard, da provet först kom til Svarthölen, og om samme Mand paa öfregaarden befattede sig noget med Svarthölen. 6te om Kari Knæstang paa nedre gaarden, som var Anders Knæstangs Qvinde icke forböd dem paa öfregaarden at bruge paa omtvistede ejedeeler og at fiske udj Nettet? 7de Om Ole Knæstang, som var Kari Knæstangs Sön, icke gav Peder Knæstang som boede paa öfregaarden forlov at fiske i Nettet og der at bruge? 8de om hand veed at sige hvor lenge den gamle Saugfolckenes stue og den gamle Smidie derhos har staaet paa de stæder de nu staaer? og af hvem de ere blevne brugte og opsatte? 9: om hand veed at Sal: Laugmand Jörgen Phillipßen har ladet hugge til velter og anden brugets förnödenhed i Nettet, Broefladen og paa omtvistede stæder? item om hand har haft Kul Miiler der? og fra hvad tid og hvor lenge hand det mindes? 10 hvad beskaffenhed hand veed om det huus og tomt som Hendrich Jacobßen nu iboer, hvem der gavis Grundleje til, og om de paa öfregaarden Knæstang tog nogen Grundleje deraf? 11 om der icke af formaals tider har beot i samme huus een Mand ved nafn Peder Ibßen som var Möller, og hvis Möller hand var, og hvor (fol. 156a) lang tid siden? 12te Om hd. selv har været Möller og for hvem? item om hand og var Möller for dem som boede paa öfregaarden? 13: af hvem denne Peder Ibßen kiöbte dette huus? 14 hvem först biugte dette huus og til hvem det blev biugt? 15 hvor lenge hand kand mindes at Sal: Lavmand Jörgen Phillipsen haver brugt Saugerne her paa denne side, som er Miöndalen, og om noget andet Mennische har brugt der i fossen med ham i ald den tid?

Til disse Spörmaale svarede og Anders Evenßen som eftermeldis: 1^t tilstoed hand at have boet i Svarthölen i 4 aar. 2^{det} at hand hafde det med Niels og Erich Knæstangs minde at han brugte der, i 3 aar mens hand brugte gav hand ingen Grundleie, men i fior skar hand Et maal

ager for dem hver, for dette aar har hand icke givet nogen Grundleje, tilstoed at Kari Knæstangs Mand hede Anders, og hand som boede paa öfre Knæstang hede Jens Knæstang, og da boede provet icke paa Svarthölen, dog veed hand at Jens icke befattede sig med Svarthölen eller noget af det omtvistede her ved Saugerne, veed icke om Kari Knæstang forbød dem at bruge noget i Marcken, men de hug bar, bed og stöer om hin anden i Nettet og paa fladen, hvor de kunde faae det, item at Kari Knæstang for 50 aar siden biugte og brugte fiskeriet ved Nettet alleene, ligesom hendes Mand for hende hafde giort, og de i öfregaarden ansede icke fiskeriet i de tider, men de paa nedre gaarden brugte fiskeriet alleene. Siden Peder Knæstang kom til gaarden for omtrent 30 aar siden, da tog Ole Anderßen Knæstang Peder med sig at fiske, siden har opsidderne brugt fiskeriet til begge gaardene, den gl: Saugstue som Sal. Jörgen Phillipßen lod opsette har staaet her vel i 40 aar, saavel som Smidien, stuen har stedße været brugt af Saugfolckene om Sommeren, men om vinteren stoed den öde, men i Cammeret boede een huusmand som svarede Sl. Jörgen Phillipßen leje deraf, men har aldrig svaret noget deraf til Knæstangs besiddere, vedgaar at hvad tömmer Sal. Jörgen Phillipsen i sin tid til brugets fornödenhed behövede, Lod hand hugge i Nettet og Broefluden, saasom Spirer, rajer og til Broe Klædning, hörte icke nogen ville forhindre ham det, saa og at Sl. Jörgen Phillipßen i mange aar hafde en Kul-Mile ved Smidien, hvor hand lod brende Kul til sin fornödenhed, og er det til visse 40 aar og snart 50: siden Salig (fol. 156b) Jörgen Phillipsen begyndte at bruge her i Skoven og siden stedße derefter mens hand levede. Belangende Ibsstuen hvor Hendrich Jacobßen nu boer, da tilstaar provet at hand boede der for 50 aar siden i 5 aar, hvoraf hand gav Grundleie til Kari Knæstang alleene, og at de i öfregaarden ei begierte eller fick nogen leje af hannem, og mens hand boede i Ibsstuen brugte hand Broteland i Svarthölen, hvortil hand hafde Kari Knæstangs forlov, tilstaar at för hand kom til Ibsstuen at boe, var der een Mand nafnlig Peder Ibßen, som var Kari Knæstangs Möller, ligesom hand i 5 aar hand var der var og hendes Möller, men anbet dem aldrig i öfregaarden Knæstang, thi de hafde intet med Qvernene at bestille, og naar de maal gav de ham skat derfor. Gestændiger videre at dito Peder maatte have kiöbt stuen af Anders Knæstang, dog veed hand det ei til visse, men proved kiöbte det af Peder Ibßen og gav ham derfor 10 Rd., siden fick Sal: Assist. Raad Jörgen Phillipßen det igien af hannem for samme penge, og saa har de som der i efter den tid har boet svaret leje deraf til hannem, de smaa löcker som ligger derhos, brugte provet men hand boede i huußet, efter ham har de mænd brugt löckene som har beboet Ibsstuen og svaret til Sal: Jörgen Phillipßen afgift deraf,

Og endeligen vedstoed hand at Sal: Jörgen Phillipßen for 50 aar siden begyndte at bruge begge Saugerne i Miöndalen alleene, som og stedße brugte dem mens hand var til, og ingen hafde noget brug med ham der udj.

Citanten Erich Knæstang paastoed at dette Prov ei bör anbees gyldig saasom hand holder ham for at være hr. Assistance Raad Stochflets huusmand -

Efter Erich Knæstangs tilspörgelße svarede dito prov at hand veed icke nogen deeligaard i de tider hand boede her at være oprettet imellem Knæstang og Elven -

Imod denne Citantens protestation refererede hr. Assistance Raad og Laugmand Stochflet sig til Lovens förste bogs 13 Capit: 17 Art. hvorefter icke skal beviißes at dette prov Anders Evenßen er af hans tienende(?) som opbær Kost og lön af ham, ei heller er hannem besvogret eller beslegtet, har ei heller opbaaret nogen huusmands Rettighed af ham hidindtil, men nu u: gierne maa fornemme at de Knæstangs besiddere har nu for 3 a 4 aar selvraadig tiltaget sig den frihed at opbærge huusmands Rettighed af Proved for den platz hd. nu beboer, (fol. 157a) Og hand formeener sig med rette at tilkomme, ei heller har hand lagt haand paa det ommelte gierde som opsat er, hvilche stæder hand formeener ved processens drift at skal tilkomme hannem -

2^{det} Prov Berte Hansdaatter Hendrich Jacobbens blev af Contra Citanten tilspurgt 1: Om hun veed hvor vit ejendommen gaar til Miöndalen? 2^{det} hvor SvarthölKnappen eller Svartberget ligger? 3^{die} om hun veed at nogen som har boet paa Knæstang har tilholt sig nogen Ret paa omtvistede stæder uden Anders Knæstang og hans Qvinde Kari Knæstang og deris börn, og om de paa öfregaarden Knæstang af formaals tider har haft noget Brug eller fiskerie der, i Anders Knæstangs eller hans Qvindes tid, uden med deris og deris börns tilladelße? 4de om Kari Knæstang og hendes börn icke har forbödet dem paa öfre Knæstang gaarden at komme i Nettet at bruge eller fiske? 5te om hun veed hvot lenge den gamle Saugfolckenes stue og den Smidie derhos har staaet paa det stæd der det nu staar, af hvem de ere opbiugte og opsatte? hvo der har haft sine folck deri og brugt den og opbaaret Grundleje deraf stedße, og i hvor lang tid? 6te Om hun veed at Sal. Jörgen Phillipßen har ladet hugge til velte og andet brugets fornödenhed i Nettet og Broefladen og paa omtvistede stæder? item om hand har haft Kulle mile der, og fra hvad tid og hvor lenge hun det mindes? 7de hvad beskaffenhed hun veed om det huus og tomt samt de smaa derom liggende löcher som hun nu beboer og ellers kaldes Ibs-huußet, hvem samme först brugte og hvem der tog Grundleje deraf? item om öfregaarden paa Knæstang befattede sig dermed? 8de Om Peder Ibßen var möller og for hvem og i hvor lang tid, saa og om hand var möller for dem som boede paa öfre Knæstang? item hvor lenge hun mindes det huus har staaet? 9de Af hvem Peder Ibßen Kiöbte huußet og hvor lenge siden? 10de hvem först lod biugge dette huus og til hvem, om de som boede paa öfre Knæstang var med at biugge det? 11te hvad hende er vidende om de huuße og tomter Sidßel Thomesdaatter og Christopher Romsdöl för iboede, paa hvad stæd de stoed? til hvem de svarede Grundleje og hvor lang tid? 12te hvor lenge hun veed at Sal: Jörgen Phillipßen har brugt de 2de Sauger som ligger paa denne side ved Miöndalen, og om nogen andre i de siste 40 aar har (fol. 157b) brugt noget med ham der i fossen?

Hvortil hun svarede: at hun er 63 aar gammel föd i Viol, og at hendis Madmoder Ingebiör Askildzdaatter sagde til hende for 26 aar siden at hun var odelsbaaren til en f^r gods i Miöndalen, som var givet hendes Moder i festensgave, som tillige med hendes Mand boede i deris alderdom i et huus her i Miöndalen, som siden brændte op, derefter biugte Anders Knæstang det huus for dem som siden blev kaldet Ibsstue, og da hafde Anders Knæstang Kiöbt den fiering som de ejede i Miöndalen, hvilchet bem^{te} hendes Madmoder altid fortröd paa, thi hun sagde hun kunde haft det paa hendes alderdom at hielpe Sig med, og sagde hun ofte til hende at ejedeelerne til Miöndalen gick i fra SvarthulKnadden over Sletbacken, ud i dalen og fölger saa backen Nord med alt til Bergshammeren ved stien og saa ud ad i Elven ved Leerfaldet, og saa ved gamle baadstöen, saa langt Kaldte mine forældre sig sagde hun, provet vant at Svart-hul Knappen eller Svartberget ligger paa denne side Elven der Anders Evenßen boer, veed icke saa længe hun mindes at nogen har holt sig enten til fiskerie eller anden brug i Miöndalen uden Anders Knæstangs arvinger men de var til, hörte altid sige at den fiering i Miöndalen var Anders Knæstang tilhörende og at de i öfregaarden Knæstang hafde ingen ejedeeler der udj, hörte og at folck sagde at Jens vilde være med Harald at fiske i nettet, men Harald kiörte ham fra sig, siden gav hand ham gode ord, saa lod hand ham fiske med sig, tilstaaer videre at den gamle Saugstue er for 40 aar siden opbiugt efter Sal: Laugmand Jörgen Phillipßens befaling til hans Saugfolcks nötte, hvoraf hand og har opbaaren Grundlejen, saa har han og Ladet opbiugge Smidie huußet der det staar ligeleedis for 40: aar siden, mindes aldrig at Knæstangs folckene nogen tid gjorde Sal: Jörgen Phillipßens folck nogen hinder paa hvis de hug og fremkiörte til brugets fornödenhed, mens naar de behövede noget hugst saavel i Nettet som paa Broefladen og andre stæder saa lenge hand hafde brugt. Af Ibs huußet og de derom liggende smaa löcker svarede de som der iboede til Anders Knæstang Grundleje, men siden Sal: Jörgen Phillipßen bekom det har de svaret leje til hannem, viste aldrig at öfregaarden Knæstangs besiddere befattede sig noget dermed, item at Peder Ibßen var Anders Knæstangs (fol. 158a) Möller i mange aar, og at hand Kiöbte stuen af Anders Knæstang, og naar öfre Knæstang folckene

lod maale noget, maatte de betale Skat derfor, veed icke naar stuen blev biugt thi den har staaet der saa lenge hun mindes. Provet gestendigede videre at Christopher Romsdöl og hans qvinde boede for 20 aar siden i een gammel stue som stoed der den nye stue nu er opsat, og gav leje af Grunden til Sl: Jörgen Phillipßen i 10 aar hand boede der, og at hun mindes at Sal: Jörgen Phillipßen for 50 aar siden brugte begge Saugene her i fossen og ingen hafde noget brug med ham der udj -

Hr: Assistance Raad Stochflet begierte dernest at Ole Grisæter maatte forklare sig over de samme Spörmaal som er giort til nest forrige prov Birgite Hansdaatter -

3de Ole Grisæter sagde sig 42 aar gammel föd paa Aaßerud her ibm: tilstoed at hand hörte Birgite Askildzdaatter mange gange sige at ejedeelerne til Miöndalen gick fra Svarthul Knadden efter Sletbacken og saa i dalen og ald backen Nord igiennem til Bergs hammeren og stien ned igiennem og ned i Leerfaldet, og saa i den gamle baadstöen, har aldrig hört at der har været Skattet af den fierding i Miöndalen, vedgick at Svarthul Knappen ligger paa denne side Elven, har ei hört at andre har holt sig til fischeriet i Nesset uden Anders Knæstangs arvinger, men de var til. Videre viste hand icke at besvare de ommelte qvæstioner -

Derefter fremkom Citanten Niels Knæstang og begierte indfört at som hand siunes at de förte prov vidner eenstemmig at af den paastefnte og omtvistede Marck skal icke noget tilhöre hans paaboende gaard öfre Knæstang, saa siger hand sig nu fra Sagen og processen og vil herefter ei have noget videre dermed at bestille -

Den 13de December 1708 blev Retten igien betient paa aastæden Miöndalen udj forberörte Laugrettis mændz og Lensmandens overværelße samt parternes bivær.

Og da begierte Erich Knæstang indfört at som Niels Knæstang i gaar lod indföre at han sagde sig fra processen, saa refererede (fol. 158b) hand sig til Lovens 1te bog 22 Capit. 8 Art., og formeente at hand efter dens formeld bör indstaae og svare -

Dernest fremkom det 4de Prov Poul Alfßen Hval for Retten og begierte hr. Assistance Raad og Laugmand Stochflet hand ville forklare sig paa efterskrefne Qvæstioner saasom 1^t hvor lang tid hand mindes at Sal. Jörgen Phillipßen har ladet hugge og bruge i Nesset og Broefladen samt omtvistede ejendom? 2^{det} hvor lenge hand kand mindes at den gl. Saugstue med samt Smidien har staaet paa de stæder de nu staaer? hvem der har beboet dem og taget Grundleje deraf? 3de hvad underretning hand kand give om det huus Ibsstuen, hvem det har ejet og deraf taget Grundleje? 4de hvad hand veed om de huuße Sidßel Thomesdaatter og Christopher Romsdölen för iboede? hvor de stod? og til hvem de svarede Grundleje? og i hvor lang tid? 5te om hand veed at Sal. Jörgen Phillipßen har ladet hugge tilfang til Saugbruget som blev nedbragt ved Kastet sammestedz? item om hand kand udviiße det Kast og hvor Laugmand Jörgen Phillipßen har ladet hugge paa samme stæd? 6te Om hand icke Kand mindes at Sal: Jörgen Phillipßen har brugt disse 2de Sauger paa denne side ved Miöndalen og Laugmand Stochflet efter ham udj de siste 40 aar, og om nogen anden i ald den tid har haft noget brug der i fossen?

Dertil svarede Proved Poul Hval at hand kand mindes at Sal: Jörgen Phillipßen i 40 aar har ladet hugge og bruge i Nesset, Broefladen og omtvistede ejendom, tilstaaer at Saugstuen har staaet der den nu staaer i 40 aar og Smidien vel i 30 aar, og at Sal: Jörgen Phillipßens Saugmester Halvor Thomæßen boede der udj og gav Grundleje deraf til hannem, hörte aldrig at de betalte noget til Knæstangs opsiddere deraf, har hört af hans forfædre at Peder Ibßen Kiöbte Ibsstuen af Anders Knæstang, siden har Sal. Jörgen Phillipßen haft den i 40 aar, de smaa löcker her omkring brugte de som boede her med Jörgen Phillipßens forlov, af de gamle huuße Sidßel Thomesdaatter og Christopher Romsdölen iboede, stoed det eene hvor Cammeret i den

nye stue er biugt, og det andet hvor Staburet staar, og hafde de tilladelße af Sl. Jörgen Phillipßen at biugge, til hvilchen de og svarede (fol. 159a) Grundleje deraf, Gestendiger videre at i 40 aar hand mindes brugte Sal: Jörgen Phillipßen stedße tilfang til bruget og lod hugge baade i Broefladen og Nettet, og viiste hand os Kastet hvor samme tilfang blev nedbragt, tilstaar og at Sl. Laugmand Jörgen Phillipßen har brugt de 2de Sauger paa denne side ved Miöndalen, og efter hannem hr. Assistance Raad Stochflet i de siste 40 aar, item at icke nogen i den tid har haft noget brug med dem der i fossen, og det tömmer hand lod biugge Smidien af hug hand i Nettet.

Efter Erich Knæstangs tilspörgelße vedgick provet icke at være vidende at der tilforne har været oprettet nogen deelesgaard mellem Knæstang og Miöndalen, veed icke heller at prove noget om den f^r gods i Miöndalen -

5te Prov Amund Aslachsrud begierte hr. Assistance Raad ligeleedis at maatte erklære sig over de samme Spörmaal som er gjort til nest foranstaende prov Poul Hval, hvilchen gestændiger at være 69 aar gammel, mindes at Sl: Jörgen Phillipßen for 50 aar siden lod hugge til veltenes fornödenhed baade i Nettet og Broefladen, og det saa lunge derefter hand hafde Saugbruget, item at Smidien og den gl. Saugstue er opbiugt af Sal. Jörgen Phillipßens folck for 30 aar siden, hvor i hans Saugfolck stedße siden har boet, angaaende Christopher Romsdöl og Sidßel Thomesdaatters huuße, da vedgick hand at de stoed her paa fladen hvor de nye huuße ere opbiugte, og at Sal: Jörgen Phillipßen og efter hannem hr. Laugmand Stochflet har brugt de paa denne side staaende Sauger i de siste 40 aar, og ingen anden har haft noget brug med dem i fossen.

Provet tilstoed videre efter Erich Knæstangs tilspörgelße at denne foß Kaldis af samme Viols fossen, af andre Knæstang fossen og stundum Miöndalen, Kand icke sige at mellem Knæstang og Miöndalen tilforne har været oprettet nogen deelisgaard, har icke hört at nogen har gjort Knæstangs opsiddere nogen tid nogen hinder i deris ejedeeler -

6te Prov Gulbrand Giermenboe 61 aar gammel vandt at hand mindes for 40 aar siden at Sal: Jörgen Phillipßen lod hugge heromkring i Backen til Broen og veltenes fornödenhed, og at Sal: Poul Smed sad i den gamle Saugstue og Smide for Sal: Jörgen Phillipßen som baade stuen og Smidien hafde ladet biugge, der den (fol. 159b) Endnu staar, Ibs stuen stoed der for, hans minde, veed ei hvem der ejede den, men Peder Ibßen var Anders Knæstangs Möller, tilstoed at Sidßels huus i formaals tid stoed der Cammeret til den nye stue er biugt, og Christophers ved Staburet, item at Sal. Laugmand Jörgen Phillipßen og efter hannem hr. Assistance Raad Stochflet i de siste 40 aar har brugt de 2de Sauger paa denne Side foßen ved Miöndalen, og imidlertid har icke nogen anden der haft noget brug med dem, sagde sig icke at være vitterligt om noget deele her imellem -

Hr. Assistance Raad tilspurte Anders Ferden hvor lunge hand Kand mindes at Sal: Jörgen Phillipßen og hand efter hannem haver brugt de 2de Sauger paa denne side ved Miöndal, og om nogen anden udj ald den tid har haft brug der i fossen? Dertil svarede hd. sickerlig at kand mindes at de har brugt begge Saugerne paa denne side ved Miöndal i 40 aar, og at ingen der i foßen har i den tid haft noget Brug med dem.

Det samme tilstoed og Harald Øren ord fra ord -

7de Prov Anders Rankedal 50 aar gammel vedgaar at hand mindes at Laugmand Sal: Jörgen Phillipßen for 30 aar siden lod hugge i Nettet og paa Broefladen hvis hand hafde fornöden til Saugvelter og Broen, og i samme 30 aar har hans Saugfolck boet i den gamle Saugstue, har ei hört andet end de har svaret Grundlejen deraf til Sal: Jörgen Phillipßen, saa har og Smidien staaet der den nu staar saa lunge hand mindes, hvor udj de har Smid hvad de til Saugbruget

hafde fornöden. Ibsstuen har altid fuldt Sal: Jörgen Phillipßen med de smaa löcker der til mens hand mindes og har de svaret ham Grundleje af den som der udj har boet, Tilstaar at Sidßel Thomesdaatters huus stoed der den nye stue er opbiugt, og Christopher Romsdöls huus der staburet nu staar; item at Sal: Jörgen Phillipßen og efter hannem hr. Laugmand Stochflet i 30 aar har brugt disse 2de Sauger ved Miöndalen, og ingen andre har haft noget brug med dennem der i fossen.

Efter Erich Knæstangs tilspörgelße svarede dette prov at hand veed icke tilforne nogen deelisgaard at have været oprettet imellem Knæstang og Miöndalen, for 4 aar siden saae hand at Knæstang opsidere fisket ved Nesset, og tilstoed hand at for 12 a 16 aar siden fiskede Ole og Peder Knæstang tilsammen ved Nesset, (fol. 160a) Veed icke om Peder hafde Oles forlov til at fiske eller ei -

Citanten Erich Jacobßen begierte indfört at Ole Knæstang icke levede for 12 aar siden -

8de Prov Hendrich Jacobsen 55 aar gammel, provet at hand mindes at Sal: Jörgen Phillipßen og hr. Assistance Raad Stochflet i 40 aar har u:formeent ladet hugge paa Broefladen og i Nesset til Saugernis fornödenhed, og at Sl. Jörgen Phillipßen lod biugge Smidien og den gl: Saugstue for 30 a 40 aar siden, hvor i hans Saugfolck boede og svarede de deraf Grundleje til bemelte Sal. Jörgen Phillipßen. Ibsstuen har staaet der mangen dag, veed ei hvo den opbiugte, saalenge han mindes ejede Sal: Jörgen Phillipßen den, og de som deri boede her, har svared til Han: Grundleje baade af huset og de derunder liggende smaa löcker, Sidßel Thomesdaatter og Christopher Romsdöls huuße stoed paa den plads de nye huuße og staburet nu er biugt, og de svarede leje til Sal. Jörgen Phillipßen men de boede her, gestendigede og at meerbem^{te} Jörgen Pillipßen og efter hannem hr. Assist: Raad og Laugmand Stochflet i 40 aar har brugt de 2de Sauger ved Miöndalen, og ingen i den tid har haft noget brug med dem i fossen -

9de Prov Ole Rasmußen af alder 53 aar, proved det samme ord fra ord som forrige prov omvundet haver og lagde dette dertil at for 37 aar siden boede Sidßel Thomesdaatter her paa stædet indtil for 14 eller 15 aar siden, da disse nye huuße blev opbiugte, og at Christopher Romsdöl boede ligeleedis her paa pladßen en 8 aars tid, og er 20 aar siden hand flöttede her ifra. Hr. Assistance Raad Stochflet tilspurte dette prov hvad beskaffenhed hand veed Ret hafde sig med det tömmer Niels Knæstang hug til Et huus som Engebret Thoenen tog fra ham, hvor det afblev, item hvad hand veed om fiskeriet? Proved svarede hertil at Niels Knæstang for 11 a 12 aar siden hug een deel huustömmen i Nesset, hvilchet Saugfogden Engebret Thonen tog fra hannem og körte det med sine egne hester til Broen, af hvilchet tömmer hand lod legge et henxle ved broen, mens Niels Knæstang taugde stille dermed og talte icke derpaa, har hört ald sin tid, saa lenge hand mindes, at fiskeriet har hört til Anders Knæstangs arvinger, som var odelsbaaren til Miöndalen -

10de Prov Hans Gullerud blev tilspurt om hans Moder (fol. 160b) Anne Knæstang brugte noget ved Svarthölen Nesset eller Broefladen? Svarede at hun boede paa öfregaarden Knæstang og hand var hiemme hos hende paa Knæstang for over 40 aar siden, og da saae hand icke at hun hafde noget brug paa disse omtvistede parter, men hafde sit Brug norden for Knæstang som bær mod Aasböigden, tilstoed videre at hand, som er nu 61 aar gammel, tiende paa een af disse Sauger for 44 aar siden for Saugdrenge i 4 aar, og imidlertid fornå hand icke at Knæstangs besiddere hug noget i disse omtvistede Marcker -

11te prov Lisbet Jensdaatter Lie siger sig 67 aar gammel, vandt at hun har hört ald hendis tid at Knæstang ejer gaar til Broefladen, veed ei hvor Broefladen ligger, videre viste hun icke at prove -

12 Prov Alf Gundersbye 70 aar gammel, prover at Miöndalens ejedeeler gaar fra Svarthul Knadden, i mitbacken og lige Nord til Broefladen, siden til Leerfaldet og derifra til baadstöen.

13 Gulou Olsdaatter 46 aar gammel, tilstaar at være Ole Knæstangs daatter, og mens hun var hjemme hos hendes forældre, begierte hendes fader icke nogen Rettighed af huusfolckene her ved Saugene, som den tid blev kaldet Viols backen, men Sal: Jörgen Phillipßen opbar rettigheden af bem^{te} huusmænd, og er det nu 22 aar siden hun blev gift fra Knæstang til Giermenboe, hun siger icke at vide noget deele at være oprettet mellem Knæstang og Miöndalen -

14 Prov Ragnild Andersdaatter Post 62 aar gammel, siger at hun var liden da hun kom fra hendes forældre, veed derfor intet at prove om denne tvistighed -

15 Prov Anders Loe af alder 53 aar, prover at hans Sal. fader sagde til hannem for omtrent en 40 aar siden, at deele imellem Miöndalen og Knæstang gick fra Svarthölen over Sletbacken, derfra underbacken bort til Leerfaldet og siden lige i Baadstöen, vedgaar at hand er Ole Knæstangs Sön og at Sal: Jörgen Phillipßen og hr. Assistance Raad Stochflet i 40 Aar har haft de 2de Sauger her i fossen og ingen anden har brugt med dem der udj, og alt det hand mindes hug Sal. Jörgen Phillipßen i Nettet, og Broefladen u:formeent, til brugets fornödenhed, tilstaar videre at öfre (fol. 161a) Gaarden Knæstangs besiddere hafde icke nogen Ret til fiskeriet ved Nettet, untagen naar hans fader ville tage dennem med sig og tillade dem at fiske, thi hand var dertil Odelsbaaren -

16 prov Ole Olßen Wee 51 aar gammel, tilstaar det selv samme ord fra ord som hans broder Anders Loe omvundet haver -

Efter at Provene hafde anvist os de stæder hvorom de har vundet, har Citanterne videre alle samtlig untagen det 10de og 11 prov Anne Olsdaatter og Ingri Honerud, som nu er tilstæde, med opragte fingre, efter at deris provning tilforn for dennem var oplæst af protocollen, aflagt deris æd at deris forhen gjorde tilstand i alle maader er sandferdig -

Paa samme maade gjorde og Contra Citantens prov deris æd -

Dernest begierte hr. Assistance Raad Stochflet sine i Rettesettelßer at protocolleris -

Efter at hand nu med Lovlige, eenstemmige og ædfæstede prov har beviist hans Ret til alle omtvistede stæder og at hand og hans fædre har haft dem i roelig possession u:kiert til tinge vit over 2de hæfde tider, saa at om endskiönt Citanterne de itzige Knæstangs besiddere har fört vidne som ville sige at de paa öfre Knæstang boende har tillige med de Odelsbaarne til Miöndalen, som beboede den nedre Knæstang gaard og som har Solt samme Miöndalen med ald sin herlighed til hans ~~for~~fædre, for mange aar siden, at de nemlig paa öfre Knæstang gaard boende har stundum af formaals tider haft hugst og fiskerie i Nettet, saa haver samme deris förte prov icke Kundet sige at det var uden deris minde som var Odelsbaaren til Miöndalen og boede paa Nedre Knæstang, men derimod beviißer hand med hans lovlige förte hæfdz vidne, at saa ofte de, som brugte öfre Knæstang gaarden ville hugge eller fiske i Nettet, maatte de enten have det med de Odelsbaarne til Miöndalen, som beboede Nedre Knæstang gaarden, som var hans fædres hiemsmænd til Miöndal og des underliggende, eller og at de bleve holt derfra af dennem; Setter derfor i Rette at hand bör efter sine Lovlige hæfds vidne beholde de omtvistede stæder som i saa langsommelig tid uden (fol. 161b) Kiere til tinge har ligget under hans ætlæg, og det efter lovens Klare ord udj 5te bogs 5 Capitel 1te og 3 Art: og at det bliver for Ret holden at hand har ladet indhægne og indgjerde hans Egen Odels Ejendom.

2do At Citanterne de itzige Knæstangs besiddere som imod ald skiel og föie, imod deris bedre vidende har foru:roelighet hannem paa denne hans Odels ejendom, og end derforuden reist een

u:grundet process mod hannem, at de derfor bör indstaae hannem Processens bekostning til-
streckelig,

3do At som besagde Citanter har angrebet hannem u:sømmelig i deris stefnemaal, det de icke
j Processen har kundet beviiße, da paastaaes at de derfor bör lide efter loven som vedbör -

Dernest paastoed Erich Knæstang at Sagen igien maatte foretagis paa Knæstang og hr. Assi-
stence Raad Stochflet at foreleggis at fremviiße sine breve og documenter, hvoraf Kunde ud-
leedis den rette sammenhæng om Sagen, samt hvad Skat og Skyld der gaar af Miöndalen -

Hr: Assistance Raad Stochflet herimod refererede sig til de stæder i Loven som hand i sine
iRettesettelßer har alleqvered, og som liudeligen i Retten af Loven bogen er bleven oplæst,
saa at hand denne sinde icke videre haver at svare til Sagen -

Som Mand for tidens Korthed og andre paahængende affaires ei har leilighed at eftersee de
pro et Contra förte vidnisbiurd i denne Sag og derefter vedbörligen decidere, alt saa har mand
taget Sagen i betænkende og den forflöt til det ordinarie tingstæd Tandberg til den 24de Janu-
arij 1709:, hvor da nest Guds bistand endelig Dom derudinden skal afsiges -

ÅSTEDSSAK MED DOM 24. JANUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 161b) Hvor vi da paa tingstuen Tandberg foretog os Sagen igien -

Af Parterne mötte nu ingen tilstæde undtagen Erich Jacobßen og Joen Helgeßen Knæstang -

Efter reglementet foruden Dommen og det dertil behövede forseiglede papir, tilkommer mig
for denne forretning 4 Rd^r.

(fol. 162a) Og er saa herudinden saaleedes for Ret Kiendt og Afsagt

Denne Process af Knæstangs Leilendinger begynt mod hr. Assistance Raad og Laugmand
Hannibal Stochflet siunes retteligen at tage sin oprindelße af Et stöcke Odels jord Kaldis Miön-
dalen, som itzige Knæstangs opsiddere vil formeene immediate at være dennem under deris
brugende gaarde tilhörig, saasom dito Miöndalen i formaals tider har fult Knæstangs beboere,
ei observerende at Miöndalen stedße har været een separat plads fra Knæstangs ejedeeler, thi
da Anders Olßen boede paa gaarden Nedre Knæstang brugte hand den som een Leilending og
Miöndalen som een OdelsMand, hvilchet een deel af de i acten ædtagne vidnisbiurd giver
Bifald, hvorpaa disse Citanter icke har gjort nogen reflexion, men Bruger dette til et funda-
ment at som Anders Olßen og hans efterkommere paa Knæstang har haft deris fiskerie ved
Nesset, brugt og biugt i Miöndalen, de da burde niude samme Ret deris formænd for dennem
haft haver. Provene Bevidner at Sal. Assistance Raad Jörgen Phillipßen og efter hannem hr.
Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet for 20: 30 og 40 aar siden har haft u:be-
hindret hugst i Nesset og Broefladen, har opbiugt Smidien og den gamle Saugstue, nödt
Grundleie deraf samt af Ibstuen og hosliggende smaa löcker over hæfds tid, item at den nye
Saugstue er biugt paa det stæd andre huuße tilforne stoede, hvoraf Sal: Assistance Raad Jör-
gen Phillipßen og ei Knæstangs opsiddere i mange aar har opbaaret Grundleie, för bem^{te} nye
huuße blev opbiugte. Gierdesgaarden opsat imellem Knæstang og Miöndals ejedeeler befin-
des efter voris Grandskning at være just oprettet efter de stæder vidnene omprover. De i öfre-
gaarden Knæstang haver efter provenes udsigende ingen Ret til at fiske ved Næsset med min-
dre de dertil hafde permission af Anders Knæstang eller hans arvinger, i Miöndalen (fol. 162b)
Fick de ei forlov at male uden betaling; Derforuden befindes det at Anders Knæstangs Sön
Elling Juulsrud, til hvilcken alle Odelsberettigede til Miöndalen har afstaaet deris Ret, har solt
og til Hr: Assistance Raad og Laugmand Stochflet afhændt ald sin berettigelße til Miöndals
brug med des tilliggende ejendom i Land og vand, hvorom det udj Retten producerede Skiöde

af dato 29 decembris 1694 gör nermere underviisning, hvoraf sees at Miöndalen er een platz Knæstang aldeelis u:vedkommende, af hvis opsiddere icke fremføres den allermindste Beviis, hvoraf man kunde slutte dennem paa deris side dertil at have nogen Ret eller adgang, hvorfore de og icke har nogen skiel eller föie til den mod hr. Assistance Raad og Laugmand anfangne process; Thi er Rettens slutning denne: At som Citanterne Knæstangs beboere ei har gjort beviisligt dennem at tilhøre nogen deel eller lod til Miöndals brug eller den der under liggende ejendom, alt saa bör de ejedeeler som neden for den oprettede gierdesgaard er beliggende her efter som af formaals tider følge hr. Assistance Raad Stochflet til Odel og ejendom af Knæstangs besiddere u:behindret, efterdi Miöndalen med des pertinencier har fuldt hr. Assistance Raad og hans fædre i 40 aar og derover, Og som Citanterne ved denne deris begyndte Process har forvoldt hr: Assistance Raad og Laugmand bekostning saa bör samme at erstattis hannem af samtlig Knæstangs beboere med 12 Rd. halvmaaneds dag efter denne Doms forkyndelße under execution i deris Midler efter loven.

Endelig efterdi Citanterne paa een Malhoneste og u:sömmelig maade har funderet deris stefne-maal i det de foregiver at den begangne Skoughugst og opsatte biugninger i Miöndalen er stridig imod Lovens allequerede capitel og Artickler, alt saa bör samme skrift ei være hr. Assistance Raad og Laugmand i nogen maade præjudiciable, og der ved een ydmyge afbedelße hos hr: Assistance Raad (fol. 163a) deprecere deris forseelße.

Saal: for Retten passeret, bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Annis, diebus et locis ut Supra - beskreven 22 arck in duplo og 3die gang paa 15 arck slet papir til Slotzloven

TING 25. JANUAR 1709 PÅ BERG I HOLE

(fol. 163a) CM: etc: gör vitterligt at Anno 1709 den 25 Januarij blev Retten til opsettelße ting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig Sr Lars Hanßen, Böigdelensmanden Tosten Johanßen Bye, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Anders Bye, Jens Moe, Tarald og Niels Hurum, Arne og Tron Gomnes, Ole Opsal og Hans Skamarcken -

Mons^f Anders Christensen fremstillede sig for Retten og paa Sr Jacob Walters vegne fordrede hans debitorer her af gieldet igien udj Rette som til det almindelig Sageting den 30 Novembr nestleden aar ved Peder Torchelßen og Tosten Bye lovligen vare indstefnte for gield de hannem skal være skyldig, og fremlagde nu fuldmægtigen een Specification paa de debitorer som siste ting blev forelagt at liqvudere med Citanten udj Guttorm Haugnor og Niels Onsagers overværelße, hvilcken saaleedes er forfattet -

Restans som eragtes at tage Dom paa.

	Rd	mk	s		Rd	mk	s
Jens Kolbiörnrud	20	.	- 12	Madz Burud	8	- 3	- 9
Halvor Broten	34	- 3	- 10	Engebret Leene	20	- 2	-
Joen Aasterud	26	- 2	- 18	Johan Field	7	.	- 20
Harald Stixrud	33	- 1	- 5	Encken Hollerud	6	.	- 19 s
Encken Stixrud	26	.	- 1	Hans Houg	9	- 3	- 20
Peder Svarstad	28	- 3	- 16	Domminicus Post	10	.	- 16
Jens Svarstad	19	.	- 5	Carl Kouserud	6	- 3	- 12
Christen Svarstad	12	- 2	- 23	Anders Bye	25	- 1	- 17
Lars Leene	14	.	- 16	Ole Erichßen	18	.	- 22
Claus Hunstad	13	.	- 14	Anders Alfstangen	<u>11</u>	- <u>1</u>	- <u>12</u>
Torger Burud	10	- 1	- 21 s:		374	Rd	2 ort

Jacob Walter

Denne Sag er optagen til den 25 Januarij 1709, imidlertid er Citanten Jacob Walter forelagt at giøre afreigning imod ovenskrefne debitorer; Til Liqvidation at giøre mellem parterne (fol. 163b) Udnæfnes de Dannemænd Guttorm Hafnor og Niels Onsager -

Tingstuen Berg den 30 Novembris 1708

C: Muller

Derefter paastoed fuldmægtigen Dom i Sagen med erstatning for Processens omkostning og for den skade hans Principal har lid ved det pengene har været hannem af hænderne og hos debitorerne frugtesløs hensoved saasom forindførte debitorer ei efter ofte giorde advarsler paa hestegaarden har villet indfundet sig til liquidation og afreigning med Citanten og Sagen til i dag til doms er bleven opsat -

Til afvigte ting møtte tilstæde for Retten efterskrefne af de indstefnte debitorer nemlig: Halvor Broten, Harald Stixrud, Claus Hunstad, Embret Leene, Anders Bye og Ole Erichßen hvilche alle tilstoed at gielden er rigtig, og indfandt sig nu ingen at svare til Citantens sögning -

Herudinden er saaleedis dömt og Afsagt.

Saasom S^f Jacob Walters debitorer efter advarßel baade paa tinget og hæstegaarden ei har villet indfinde sig til at liqvidere med deris Creditor, ere de tilfundne at svare som følger nemlig Jens Kolbiörnrud 20 Rd 12 s. Halvor Broten 34 Rd^f 3 ort 10 s. Joen Aasterud 26 Rd 2 ort 18 s. Harald Stixrud 33 Rd 1 ort 5 s. Encken Stixrud 26 Rd 1 s. Peder Svarstad 28 Rd 3 ort 16 s. Jens Svarstad 19 Rd 5 s. Christen Svarstad 12 Rd 2 ort 23 s. Lars Leene 14 Rd 16 s. Claus Hunstad 13 Rd 14 ß. Torgier Burud 10 Rd 1 ort 21 s. Mads Burud 8 Rd 3 ort 9 s. Engebret Leene 20 Rd 2 ort. Johan Field 7 Rd 20 s. Encken Hollerud 6 Rd 19 s. Hans Houg 9 Rd 3 ort 20 s. Dominicus Post 10 Rd 16 s. Carl Koußerud 6 Rd 3 ort 12 s. Anders Bye 25 Rd 1 ort 17 s. Ole Erichßen 18 Rd 22 s og Anders Alfstangen 11 Rd 1 ort 12 s. Hvilchen gield de 15 dage efter denne Doms forkyndelße til Citanten S^f Jacob Walter med 4 s. af hver Rixdaler i Processens omkostning bör svare og betale under execution i deris Midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno die et loco ut supra - besk: 1 ark

TING 3. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 164b) CM etc: giör vitterligt at A^o 1709 den 3 febr: blev Retten betient til opsettelse ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige overværende Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig S^f Lars Hansen udj böigde lensmanden Peder Rasmusens stæd hans Sön Ole Raae, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Soelhough og Engebret Smedsböl -

Friderich Langengen fremkom for Retten og begierte den Sag contra hans debitorer igien at foretagis, hvilchen hand först udj Retten til det almindelig Sageting den 28 Novembr. nestafvig har giort anhängig, til hvilchen tid hand ved mundtlig varßel hafde ladet indstefne Christopher Piocka for 7 rd^f hand hannem skyldig for en hest og 3 Rd^f aparte gield, item Frode Aaßene for laante penge 6 Rd^f 12 s. og Hendrich Mölla for 1 Rd^f 12 s.

Som ingen af de indstefnte møtte tilstæde for Retten blev Sagen med Laugdags forelæg og Citantens consens til denne tid som oven er melt optagen -

Og tilstoed nu Christopher Piocken som personlig comparerede for Retten at være skyldig til Citanten 9 Rd^r 10 s, Frode Aaßene vedgick ligeleedis at være skyldig 6 Rd^r 12 s. Med Hendrich Mölla blev Citanten foreenet at hand skal lunne 8 tiöv Bord med ham og arbeide een slepnings dag med ham saa snart hand derom vorder advaret, hvormed hand skal være qvit gielden.

Derefter paastoed Citanten Fridrich Langengen Dom med omkostnings erstatning.

Herudinden er saaleedis dömt og afsagt.

Som Christopher Piocka og Frode Aaßene vedgaar gielden som de sögis for at være rigtig, alt saa tilfindes de til Citanten Fridrich LangEngen at svare og betale deris debet som ovenmelt er 15 dage efter denne Doms forkyndelße med hver 3 rixort i processens omkostning under nam i deris midler efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete - Actum Annis diebus et loco ut supra -

beskreven 1 Arck

TING 12. MARS 1709 VED HØNEFOSSEN

(fol. 164b) CM etc: Samt efterskrevne af Kongl. Maj^{ts} foged tilnevnte Laugrettismænd Fridrich Olßen Wæsteren, Jörgen Haagensen Oppen, Engebret Engebrets: Hesselberg (fol. 165a) Iver Christenßen Halsteensrud, Poul Bertelßen Kiile, Christen Willadßen Trögstad, Ole Knudßen Wejen og Hans Brynildßen Helgerud, giör vitterligt at Anno 1709 den 12 Martij vare vi forsamlede ved Hönefossen udj Nördrehougs Præstegield paa Ringerige efter de velfornemme Skiftesforrettere udj den Sal: Matrone afgangne ~~Madame~~ Maren Hansdaatter Lemmiches Stervboe, deris begiering at vurdere hvis midler og Odelsgodz dito Sterboe i denne district er tilhörende, var overværende hendes efterladte Kieriste Monsr Anders Jenßen Hofgrds fuldmægtig tiener Knud Olßen Riber, saa og Lejlendingen paa Buttingsrud Ole Jacobßen -

Og er deris schriftlige begiering om samme besigtelse og taxation saaledis befatted:

Kongl: Maj^{ts} Sorenskriver
höyagtbare Sr Christian Muller

Saasom Md allerede med Registering og Wurdering til Viidere paafölgende Skifte og deele udj Stervboed her paa Bragnæs efter den ærbaarne nu Sal: Matrone Maren Hansdaatter Lemmiche imellem hendes efterladte Mand og ægtefælde Sr Anders Jenßen Hofgaard og hans Stifbörn, har giort een begyndelße og Mand ved revision og eftersiun af Stervboedz Brevet og Documenter befinder at Sinchler Saugen med tilliggende Saugvelter, Render, Saug Redskab og ald anden anklef med til og underliggende Buttingsrud som Skylder et Skind, item Udviig 3 Skind Kiile uden böxel ½ f^r og Haldum uden böxel ½ f^{ding} alt sammen paa Ringerige beliggende, ligeleedes udj Sommedal paa Ringerige og udj Skude paa Hadeland Pantegodz for den Summa 53 rd^r 12 s: dette Stervboe for den halvedeel derudj interesserer; saa haver vi som Skifteforrettere udj forbem^{te} Stervboe herved allertienstl: villet ansöge at det u:besværet maatte behage Kongl: Maj^{ts} Sorenskriver at til sig tage behörige Laugrettis mænd som u:opholdelig tillige med hannem sig forbem^{te} Saug med deßen underliggende Jorde og Pantegodz ville tage udj öyensiunlig begranskning og deßen værdj efter forefundende tilstand for den halve anpart under vedbörlig Vurdering og Taxation forfatte, hvilken (fol. 165b) forretning mand dernest vil formode imod paafölgende erkiendelighed under fuld bekræftning os vorder

tilstilled, paa det Skiftets endskab og befordring udj deßen ermangling iche under nogen ophold maatte geraade - forblivende stedße

höytærede Kongl: Maj^{ts} Sorenskrivers
tienstvillige tienere

Bragnæs den 28 feb: 1709

U: F: Wendelboe

Hans Hans: Kielbek

Dernest haver vi da besigtet samme saug som med ald des behörinde Redskab undtagen at löb trossen som er gandske udslidt og vil giöris af Nye, er döttig og befindes i god stand -

Saugrendernes bröstfeldighed har vi for Snee og Svul paa denne tid af Aared ej Kändet besee, Mens Damkared som er forrodned vil til vaaren af nye opbiuggis -

Hvilken halve Sinchler Saug med ald des tilbehör af Saugvelter, render og redschab underliggende halve anpart godz i Butingsrud Udviig Kiile og Haldum, item pantegodsed i Skude og Sommedal af os er Taxered og i alt vurderit for femb hundrede og halftredsens tyve Rixdaler siger -

550 Rd^r -

Saaleedes forretted bevidnes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, die et loco ut supra

besk: 2 ark

TING 10. JULI 1708 I HOLE

(fol. 165b)

Indgangen som paa fol: 123 den 10de Julij 1708.

Ole Brejen fremstillede sig for Retten og fordrede Knud Sivers. Breen igien udj Rette som hand til det almindelig Sageting den 25 febr: nestafvigst hafde ladet indstefne for 3½ Rd^r hand hannem schal være skyldig for bekomne Saugtömmer, og da aflagde Stefnevidnene Thor Strand og Knud Hage Eed at Contraparten Knud Siverßen som nu icke mötte tilstæde for Retten at svare noget til Citantens sögning, var til den tid lovlig stefnt, hvorefter Sagen med Laugdags foreleg til denne tid blev optagen -

Og som Contraparten bemelte Knud Siverßen Breen nu icke heller ville möde for Retten med sit tilsvar mod Citantens fordring bekræftede (fol. 166a) Ole Brejen med sin æd at Knud Siverßen Breen er hannem skyldig 3½ Rd^r og Derefter begierte Dom i Sagens med Omkostnings erstatning -

Herudinden er saaleedes dömt og Afsagt.

Efterdj Knud Siverßen Brejen efter laugdags forelæg fra seeniste ting ei har villet indfundet sig med noget tilsvar med Citanternes Sögning, og Ole Brejen nu for Retten med sin æd har bekræftet at dito Knud Brejen er hannem skyldig rigtig giæld 3½ Rd^r alt saa er han tilfunden til Citanten Ole Brejen 15 Dage efter denne Doms forkyndelße at svare og betale forskrefne 3½ Rd^r med 1½ Rd^r i processens omkostning under nam og indförbel i hans midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno diebus et loco ut supra - besk: 1 Arck

TING 7. MARS 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 166a) CM etc: giör vitterligt at Anno 1709 den 7de Martij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende udj Welbaarne hr. Amtmand Gluds sted hans beschickede fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönder, Böigdelensmanden Ole Pedersen Raæ samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Hogen Moedalen, Siver og Erich Jörgenßen Tandberg, Isach Nöcklebye, Jens Sætrang, Svend Hval, Rasmus Aaßene og Ole Olßen Wager -

Blev da liudeligen læst og publiceret Jörgen Oppens Skiöde til sin Sön Hogen Jörgenßen paa 22 10/13 Skilling Odelsgoods i Sedzrud beliggende i Sognedalen, dateret 18 decembris A^o 1707 som er saalunde forfatted etc: **NB vid: Copie Pantebref fol. 201.**

Hvorimod Hans Christenßen paa Lars, Halvor og Simen Mickelsönners vegne protesterede at dette nu publicerede Instrument icke bör Komme dennem til nogen skade eller hinder i nogen maade, langt mindre det Mageskifte som meldis mellem Jörgen Oppen og Hogen Mickelßen at være oprettet, hvilchet i alt paastaaes at være död og Krafteslös, saasom de ere rette Odelsmænd til dito Sedzrud som de samtlig ved Lov og Ret med forderligste agter at paatale - Hvilchet hand af Retten under vedbörlig bekræftning begierte beskreven -

Saal. for Retten passeret testeris med Egen haand og Zignete. Actum A^o die et loco ut supra -
beskreven: 1 Arck,

TING 1. DESEMBER 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 166b) Indgangen som fol: 141 den 1te decembris 1708 -

For Retten fremstillede sig Sr Ole Christenßen Moe og fordrede den fra afvigte Sageting den 27 Julij med Laugdags foreleg til denne tid opsatte Sag igien udj Rette mod een deel af Almuen her af gieldet andgaaende Kongens anpart tiende som de for afvigte aaringer resterer med hvorpaa hand indgav een Specification under sin haand, hvilchen saaleedes er liudende:
vid: neste sid:

Stefnevidnene Tosten Bye og Ole Hovorßen aflagde æed at alle de i Specification indførte personer var til forige ting lovligen stefnte -

Og som ingen af de indstefnte hvercken til dette eller forrige ting har indfundet sig med deris tilsvar mod Citantens sögning paastoed bem^{te} Ole Christenßen Dom med omkostnings erstatning.

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Saasom ingen af de indstefnte debitorer efter Laugdags forelæg fra sidste ting har villet möde for Retten at afbeviße noget paa Citantens sögning at være betalt, alt saa ere de hermed samtlig tilfundne til Citanten Ole Christenßen Moe at svare og betale (fol. 167a) hvis forberörte Specification indeholder 15 dage efter denne doms forkyndelße og derforuden i processens omkostning hver at erstatte han: 8 ß under nam og execution i deris midler efter Loven, betreffende Anders Christenßen, da niuder hand igien sin regress i Lodseddelen for tiende osten for aar 1703: Ole Christenßens part vedkommende -

Saaleedis for Retten passeret testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et loco ut supra - besk: 1 arck

Tiende restance som tilhører Welædle og Welbiurdige hr Assistance Raad og Laugmand Hannibal Stochflet for de som følger og rester som er indvarslet til dette ting udj Hoele Præstegield

1702 Tollef Mithoug for 1 Setting Tore		20 s
1702 Bersvend Hove tiende ost penge		8
Anders Christenßen Frøshoug som hand paa sig tog for 1703 restancen af tiende ost pengene til sig at svare dertil og at indfordre samme restance, er		1 - 2 - 16 s
Gomnes Arne 1705 rester Korn ½ Setting for	8 ß	
Nock rester for 1707 Korn 1 Setting	<u>1 ort 6</u>	1 - 14 s
Henxle Jens 1706 Korn ½ Setting		8
Koxrud Mads 1707 rester Korn ½ Setting		10 s
Houg Jacob 1707 rester Korn 1 kvarter tiende ost penge	2 ort 12 ß <u>16 s</u>	3 - 4 s
Anders Svendske: 1704 Korn ½ Setting	8 ß	
1707 Korn ½ Setting	<u>10 s</u>	18
Harald Stixrud skyldig		16 ß
Anders Pederßen Hurum rester for 1704. 1705 og 1707		1 - . - 16 ß
Domholt Lars 1705 tiende ost penge	8 ß	
1706 tiende ost penge	<u>8 s</u>	16 s
Ole Aaßen 1706 Korn 1 Setting for		16 s
Laurs Evien 1706 Korn ½ Setting for		10
Amund Gulbrandßen 1707 Korn ½ Setting for		10

Paa indbemelte tiende restance tjenstlig begieres den höitærede (fol. 167b) Ret ville tilfinde en hver at betale sin skyldighed tillige med een billig omkostning, med forblivende Rettens be-tienters

ydmnye tiener

Moe d: 27 Julij Anno 1708

Paa min fader Oluf Christenßens veigne

Ole Oluffßen Eghd

ÅSTEDSSAK 28. AUGUST 1709 VED ÅMOT I SOKNEDALEN

(fol. 174a) CM: etc: Samt efterskrevne Laugrettismænd Neml: Hogen Modalen Peder Rösbye, Gulbrand Andinrud, Gulbrand HalKindrud, Peder Tranbye, og Truls Flaskerud gjør vitterligt at A^o 1709 den 28 Augustj blev Retten betient paa tilstevnte Aastæd ved Aamodt i Sogne-dalens Annex udj Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige hvor Sandvands og Buvands Elvene löber til sammen for at oprette et Rigtigt skielne og deele imellem Enger og Ouren paa den ene og Lindelie samt Lægnæs anden side hvor da baade part og contraparterne alle var over-værende og forsamlede -

Paa bem^{te} Aastæd lod citanten Helge Berg som proprietair til Enger og Ouren fremlegge en Skriftlig Stevneseddel derved indkaldende sine angrensede Naboer at være overværende medens der skeer en Lovlig separation i de omtvistede Marker, med viidere Stevningens indhold som eftermeldes.

Saasom Jeg ugieerne maa fornemme hvorledes Anders Ericks: Hvegager som Eiermand til den grd Lægnæs i Flaae Annex, tid efter anden med tömmerhugst indfalder udj mine Pladzer Enger og Ourens underliggende ejendom, tvert imod den contract og foreening som in A^o 1705 angaaende Skielne og deele imellem forbem^{te} Pladser Enger og Ouren paa dennem og

Lægt næs samt Lindelien anden side mellem mig og hs Sl: fader Erik Hvegager er bleven oprettet, hvilken foreening gedagte (fol. 174b) Anders Erikßen Hvegager omendskiönt hand den tillige med hans Faders befuldmægtige har indgaaed nu efter at hand derom ved Dannemænd er bleven beskicket ei vil gestændige, hvorföre Jeg er forarsaget ved Retten at lade eftersee og paaskiönne hvad mig af omtvistede Marker under meerbem^{te} Enger og Ouren med Rette Kand tilkomme og derefter et rigtigt deele vil lade oprette imellem voris eiedeeler fra Aamodt til Sota etc. Thi Stevnis Eder hermed bem^{te} Anders Erikßen Hvegager at möde mig eller Fuldmægtig i Rette for Dommeren og Lougrettet paa Aastæden Aamodt, hvor Sandvands og Friisvands Elvene löber tilsammen, og siden derfra til Sota den 28de Augustj förstkommende der at anhöre efterskrevne Vidnisbiurd som til Sagens opLiusning vorder indstevnte Nemlig Endre Biörns: ved æed at gestændige hvem der gav Eder forlov at bebiugge den Pladz som Peder Bersvends: er paaboende, hvor lenge det er siden I der boede, og hvad Eder ellers om disse paastevne eiedeeler kd være vitterligt, item Peder Engebretßen, Helge Ols: Strömsod med fleere som denne Stevning vorder forelæst, som til forskrevne tid og Stæder hermed varslis at möde og tilstaae hvad Eder i denne Sag for Retten kd blive tilspurt og I af veed hört og seet haver, hvor Jeg vil formode at hvis tömmer som af Eder er Aavirket neden (?) for Aamodt Langs Elven mig med Landnam og Skadegield at være hiemfalden og ieg at niude deele og ejedele som af gammelt. Saa citeris og ved dette Stevnemaal Thor Lindelien som med sine gaardz eier stöder paa forbem^{te} Marker til foromrörte tid og Stæd at lade sig indfinde om I eragter nödigt noget til Sagen at lade svare, og paa det Jeg iligemaade Kand faae en lovlig separation imellem forberörte mine ejende Pladzer atterm^{te} Enger og Ouren og den gaard Rudz eiedeler oprettet. Saa Stevnis Halvor og Nub Rud, saavels: Samtl: Sal: Torbiön Rudz arvinger til forbem^{te} tid at möde mig eller min beskickedede Fuldmægtig paa Aastæden Sota, der at være overværende medens deele efter et rigtigt Compas streckning imellem Rud, Enger og Ouren af Rettens middel vorder opgaaed, Neml: fra bem^{te} Sota efter (fol. 175a) Höyden til Dybet eller Juvet og siden efter Höyden til Krogzrud eier modtager. Ligeleedes citeris til forskrevne tid Helge Krogrud og Medarvinger at möde ved forbem^{te} Juvet i Höyden paa den Stæd hvor Rudz eier slipper, at anhöre efterskrevne vidnisbiurd saas: Magnus Ivers:, Joen Höghoug med fleere som om Sagens sammenhæng og beskaffenhed noget Kand være vitterligt og til forbesagde tid vorder indstevnte, saas: Jeg prætenderer en lovlig og forsvarlig deele og streckning at vorde oprettet mellem Lægt næs, Rud, og Krogrud paa den ene samt Enger og Ouren anden side efter prov og vidnisbiurd samt breve og documenter og det fra Aamodt Indtil Oppegaarden og Lundesgaardens eier möder og vedtager, med videre som for Retten da skal vorde paastaed og forClaret, en hver ærer Kongens Ret og udebliver icke under Lovens foresigende bröde, Berg i Sognedal den 21 Junij A^o 1709 -

Helge Ellings: Egen haand

Den 21 Junij blev denne Stevning lovlig Liust paa Hvegager og Lindelien.

Thor Weebiörns: *Bottel Ols:* Eghd

Den 13 Julj blev denne Stevning Lovlig liust og forkyndt for Halvor Rud hans boepæl i hans tieniste folkis paahör Ligeleedes for Nub Rud i hs egen paahör, og for Ole Kios, for Clemet Slette, i hans qvindis paahör og for Torbiön Syverslöcke, for Povel Olde i hs daatters paahör, og for Helge Krogrud i hans egen paahör, same ditto for Peder Engebrets: paa Snodal i Tor-kild Snodals paahör til vidne med mig Endre Biörns: og Amund Thors:

Den 17 aug: blev denne Stevning forkyndt for Helge Ols: og Endre Biörns: paa Oppegaard efter deris eget samtöcke

Povel Helges: Eghd

Og som vi formedelst veiens Længde til aastæden og aftenens paakommende er bleven forhindret at giøre videre begranskning paa paa (!) Skoven og de paa:ankede Stæder, comparede vi igien paa Aastæden ved Aamodt den 29 dito, og efter at Stevningen igien for de inciterede var oplæst begierte Anders Lundesgaarden (**fol. 175b**) Paa sin Faders vegne hans indstævnte vidnisbiurd at tagis til forhör, og at deeled derefter maatte oprettes til Sota,

Anders Lægtnæs tillige med sin fuldmægtig Even Skindnæs mötte tilstæde paa Aasteden og formeente at som hans Medarvinger ej er stevnt saa kunde hand ej give sig i Rette at svare noget til Sagen, saa er og de breve og documenter hvormed hand skulle beviiße sin Ret til omtvistede ejedeeler i Stervboed efter hs Sl: Fader indforseigled, som ej kand bekommis för Skiftebrevet vorder beskreven, hvorföre hand paastaar Stevningen at vorder Kuldkast, hvorpaa hd begierte Rettens eragtende -

Anders Lundesgaarden paastoed herimod at som Anders Lægtnæs har haft 2 Maaneders varbel formeener hand hand har haft rispit nok til at hændte sine brever igien fra Sorenskriveren om hand der nogle havde, og som Lægtnæs er ham alleene tilfalden paa Skifted efter hans Fader, er det u:fornöden at Stevne hans Medarvinger, saa producerede hand og copie af Anders Lægtnæs contra Stevning i Sagen hvormed hand gotgiör at Thor Lindelien og Anders Lægtnæs til denne tid Ligeleedes har Stevnt til deele, hvorfor hand vil formode udj Sagen uden videre ophold bör kiendis og dömmes -

Denne proposition blev saaleedes af Retten besvared at som Anders Lægtnæs selv haver udvirket contra citation i Sagen har haft 2 Maaneders dilation at igien hændte fra Sorenskriveren de documenter hos hannem nedlagt, alt saa Kand Retten Ej beföye han: udinden hs paastaaende med Stevningens KuldKastelße, mens Sagen bör have sin fremgang -

Detefter blev citantens fuldmægtig bem^{te} Anders Lundesgaarden fremstilled efterskrevne vidnisbiurd Neml: -

Helge Olßen Strömsod som siger sig 46 aar gammel tilstaar at saalenge hand mindes har de som har brugt Enger og Ouren haft deris aavirke fra Aamodt midlies op i Ourkind Kollen, har aldrig hört at nogen anden har brugt noget Aavirke i forskrevne omtvistede Marker.

Even Skindnæs tilspurte proved om hand icke veed at (**fol. 176a**) Der er oprettet en særdelis contract imellem Anders Lægtnæs hans fader og Helge Berg om disse marker, hvor til hand svarede Nej.

Peder Engebretßen siger sig over 40 aar gl., tilstaar at hand tiente i Oppegaarden i 19ten aar og er 10 aar siden hand Kom der fra, imidlertid brugte Oppegaarden og Bergs besidere Ouren og Enger som de havde i Böxel i de tider, og da Kiörte hand tömmer fra Hougene Ovenfor Aamodt ned i Elven; var med og skar i de oprödde braater i Ourkindlien, i de tider var icke nogen Kiære paa eiedeelerne, Og paa den Pladz Peder Bersvends: nu beboer var ei andet huus end en gammel badstue som var brugt at træske Rug udj.

Forrige prov tilstoed at Ole Lundesgaarden Lod först Rödde samme Pladz og brugte badstue derpaa -

Endre Biörns: siger sig 48 aar gammel gestændigede at Helge Berg for 14 aar siden gav hannem forlov at bugge paa gedagte Pladz hvor hand boede i 3 aar, imidlertid svarede hand Rettigheden deraf til Helge Berg, men som gröden frös bort for hannem, og Siugdommen falt hannem paa flötte hand der fra; tilstoed videre at hd tiente i Oppegrden i 5 aar og er det omtrent nu 29 aar siden hand Kom did imidlertid og siden hand kom af tienisten har hand hugged til for 2 a 3 aar siden, da hand opholdte tömmer og braater for Ouren og Engers Eiermænd udj

Ourkiendlien og ingen har hand hört anke derpaa, var med at rödde og skiere Höybraaten og andre braater, item at træske Rugen, som blev kiört til Ouren om vinteren -

Derefter begierte Even Skindnæs Peder Bersvendßen maatte udsige sin Sandhed om hvis hannem i denne Sag er vitterligt, som tilstoed at I vaar 7 aar siden gav SI: Erik Hvegager hannem forlov at biugge paa den Pladz (fol. 176b) Hvor Endre tilforne havde opbiugt skur og Fiös, imidlertid har hd svared GrundLeien til Hvegager, men Helge Berg har stedze anked derpaa, og tilsagt ham med vidne at hd skulle svare hannem halv Rettighed for hd icke ville have nogen trette derpaa - Wiidere prov havde parterne ej at före.

Begav os saa derfra til et Berg op i aasen Kaldes Sota hvor en stor Steenrös i gamle dage er opsat, hvilket Anders Lundesgaarden formeener paa Citantens vegne at være skielne imellem Lægtnæs og Lindelien -

Paa samme Stæd Producerede Even Skindnæs den forhen mentionerede contra Stevning i Sagen saaleedes forfattet

Saasom vi underskr^t Thor Lindelien og Anders Erikßen Lægtnæs os meget fornermet ved det voris Ejedeler til Lindelien og Lægtnæs item Fieldzmarken ej tilforn har voret adskildt ifra de ejedeeler som den DanneMd Helge Berg tileigner sig til de Pladser Enger og Ouren saasom hand tid efter anden med tömmerhugst og deslige bemægtiger sig wiidere i Skoug og Mark end paa hs lod og anpart kand falde, og som det har behaget hannem at lade Stevne os til aastæden Sota til den 28 Augustj förstkommende, formedelst vi, som hand foregiver, skal have begaaed aavirke ind paa hans eiedeeler til bem^{te} Pladser Enger og Ouren, hvilket hand dog icke skal Kunde beviiße eller gotgiöre, Saa paa det nu hver Kand viide hvad hannem med Rette udj de sammengrensende Marker efter lod og Landtal kand tilkomme, og vi Kand faae oprettet et Lovligt Skielne og deele imellem voris ejende gaarder Lindelien og Lægtnæs samt Fieldz Marken paa den ene og Enger og Ouren anden side, Alt saa contra citeris besagde Helge Berg at möde os eller beskickedede Fuldmægtig udj Rette paa aastæden bem^{te} Sota forskrevne 28 augustj der at anhöre de prov og vidnisbiurd som vi agter at före om deeled imellem forbem^{te} Lindelien Lægtnæs og Fieldsmkⁿ samt Enger og Ouren Neml: Ole Peders: Sunstebye Eier, Peder Lægtnæs odden med fleere som denne varselseddel vorder ankyndiget og til forskrevne tid og Stæd indstevnet at tilstaae og forClare hvad dennem om disse eiedeeler (fol. 177a) kand være vitterlig, item Kittel Buöen, Knud Kittelsvigen og Peder Opsal at udviiße de deelesteener som de har fundet i formaals tider at have været oprettet imellem forskrevne voris eiedeler og de Pladzer Enger og Ouren, hvorefter vi vil formode at niude et rigtigt deele i fra Sota til Ourekiend og der ifra i Sogne Elven etc: Saa stevnis I og til forbesagde tid og stæd at medtage Eders adkomster til berörte Pladzer Enger og Ouren og at forClare og beviislig giöre hvor vidt Eders Eiedeeler til samme Pladzer strecker sig - Endelig anviißes og dette Stevne-maal Halvor Knuds: Rud om hd skulle eragte fornöden noget til Sagen at lade svare. En hver over Kongens Ret og lader ingen udeblivelße skee under Lovens foresatte bröde. Lindelien i Flaee Annex den 1te Augustj 1709 -

*Thore Reierßen
Lindelien*

*Anders Erikßen
Lægtnæs*

Lovlig Læst og forkyndt for Helge Berg den 13 augustj i hans eget paahör til vidne

Torbiörn Fredrichs: Ole Olßen Egen h.

Af Ruds arvinger var tilstæde Halvor Rud, Nub Rud, Helge Krogsrud og Poul Olde, paa hvis vegne Hans Christenßen i Rette lagde en contra Stevning af denne medför

Saas: vi underskrevne Halvor Knuds: og Nub Torbiöns: Rud tillige med voris Medarvinger ere Stevnte af den Dannemand Helge Berg til aastæden Sota til förstkommende 28 augustj der at være overværende imedens deeled vorder opgaaed mellem det Rödstöe Enger og Ouren paa den ene og voris paaboende gaard Rud anden side, hvor imellem aldrig tilforn har været andet deele end hvad det Provsbrev af 28 September 1661 om formelder Nemlig fra Krogsrudbecken i Steenmyren, derfra i høyeste Steensaasen og siden Nord i Songa Elven, og Endelig følge Elven efter til ejendom Nord til Aamodt og Trommels ejer vedtager, og den forening Passered imellem Helge Berg og Salig Torbiön Nubßen Rud den 23 November 1700 som melder at enhver skal bruge i Skov og Mark efter lod og Landtal etc. Das: Helge Berg skulle finde sig meget velholden og vi os (fol. 177b) Saare misholden om deeled skulle efter hs facit oprettis fra Sota efter høyden til Juved, og siden efter Høyden til Krogsrud, ere vi foraarsagede at lade Retten begrandske de aastæder hvor Sal: Torbiön Rud i formaals tider har haft sit brug og aavirke, paa det vi om noget skielne skulle vorde oprettet i omtvistede Marker, Kunde niude hvis os efter brev og bevislighed med rette bör tilkomme, Thi er det os høylig fornöden ved contra Stevning at indkalde som og hermed indkalder bem^{te} Helge Berg at möde os til samme tid, Neml: den 28 augusti paa aastæden ved Songa strax sönden for Enger med alle Eders adkomst breve til dito Enger, at Mand deraf kd fornemme hvor viit Eders ejendom strecker sig, hvor vi for Dommeren og LougRettet agter at giöre voris i Rettesettelßer, og derefter vente en forsvarlig Dom, og saas: der skal findes udj Poul Ellings: Oppegardens værge en böxelseddel angaaende den Rödnings Pladz Enger af Laugmanden Sal: Jörgen Phillips: udstæd den 16 februarj 1679, Saa Stevnis hand ligeleedes samme udj Retten at fremviibe, for Processens Skyld Varslis og Poul Helges: og Poul Ellings: Oppegarden, item Anders og Anun Lundesgaarden om I eragter nödigt noget til denne Sag at lade svare eller indgive, udebliver iche under straf som vedbör mens ærer Kongens Ret, hvornest vi befaler Eder Gud.

Datum Rud den 12 Augustj 1709.

Paa mine og vedkommendes vegne Testerer

Halvor Knudßen

Lovlig læst og forkyndt for alle vedkommendes bopæl i deres egen paahör den 13 augustj, til vidne

Torbiön Fridrichs: Ole Ols: Eghd.

Dernest producerede Hans Christens: befuldmegtiged paa Ruds Arvingers vegne et Provsbrev af 28 September 1661 saalunde liudende -

Anno 1661 den 28 Septembr. vare vi efterskrevne Neml: Erik Slevigen og Colbiörn Green boende i Krydzherred i Sigdals Præstegield, efter venlig begiæring ombedet af Christopher Rud, boende udj Sognedals Annex underliggende Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, udj beskickelße viis paa Rettens vegne hos Rolv Jons: Raaen og hans broder Gulbrand Joens. som for nogen Rom tid siden boede paa forsk^{ne} Rud udj forn^{te} Sognedalen, at tilspörge den-nem, at de udj Gudz Sandhed ville bekiende og tilstaae, hvor Viidt, dennem vitterl: er forn^{te} Rudz ejedeeler sig Strecker og stræbet haver (fol. 178a) Fra arildz tid, da er deris bekiendelße herom udj efterfølgende maader som de end ogsaa ydermeere om fornöden giöris ville tilstaae, at forsk^{ne} Rudz Ejendom begynder i becken imellem Krogsrud og Rud, og i Steensmyren, derfra og i höye Steensaaßen, siden Nörds i Sogna vandet, følge saa Elven nord med Eiedommen (?) indtil Aamodt, og siden fort hen indtil Trommels Eier vedtager, At vi dette forskrevne paa Rettens vegne, efter Christopher Rudz begiæring af forskrevne Dannemænd hört haver som forskreved staaer, og ydermeere ville tilstaae, bekiender vi med voris Zigneter her neden undertrögt Actum Raaen d: 28 September 1661 -

LS LS

Hvorned hand agter at beviiße det nu omtvistede Rödstöð Enger aldrig i formaals tider har haft saa store ejedeeler, som nu omproved er, og vil hd vente Retten aldrig at Kand bifalde citantens paastand. Hvad sig bekrefter den Steenrös Sota, da som det icke med prov eller vidnisbiurd er gotgiort den at være oprettet for noget Ret skielne og deele men Kun for aasens Höyde at Mand Kunde see eiedeelerne paa alle sider, Hvorfore Mand har været forarsaget did at Stevne de vedkommende.

Som aftenen var for haanden haver Mand begived sig ned i Böygden igien til Strömsod.

ÅSTEDSSAK 30. AUGUST 1709 VED ÅMOT I SOKNEDALEN

(fol. 178a) Den 30 Augustj blev Retten igien betient i forskrevne Sager.

Hvor Hans Christens: producerede en Böxelseddel af 5te November 1664, dermed vil gotgiöre at Sl: Torbiön Christophers: Rud og det omtvistede Rödstöð Enger udj böxel af Fogden Sal: Jacob Luth i henseende hand befrögtede sig at andre skulle det böxle, har hand derved ej villed betage Kongl: interesse siden det Kunde beviißes at være et Rödstöe og Laae i hans paa-boende gaard Ruds eiedeeler, som hand med det forhen indförte provsbrev nermere kand beviße. Nok fremlagde hand en böxelseddel af Sal: hr. Assistance Raad Jörgen Phillipßen til Helge Berg, Poul Oppegaarden og Anders ibidm den 16 februarij 1679 at være udstæd hvor (fol. 178b) Med hand hand (!) vil gotgiöre at hand det af hans kongl: Maj^t sig tilforhandlet haver, og er der i benevnt hvad ejedeeler den til skulle fölge, begge er af indhold som efterskrivis

Kiendes Jeg underskrevne hans Kongl: M: foged over Ringerige og Hallingdalens fogderie Jacob Luth, og gör hermed Vitterlig at Jeg haver Stæd og fæst Torbiörn Christophers: et Rödstöð som ligger paa Vest side af Sogne vandet ved Dybet som Kaldes Enger, hvilken forn^{te} Rödstöð hd skal nyde bruge og beholde sin Livs tid med hvis der tilligger, og af arildz tid tilligget haver, dog med saadan condition at hand den rödder og forbedrer og giver der af hvis den Kand gaae med rette og være mig og mine efterkommere paa hans Kongl: May^{ts} Vegne hörig og Lydig, disse til Vitterlighed min Egen haand underskreven Actum Haugnor den 5te November A^o 1664

Jacob Luth

Jörgen Phillipßen Laugmand over OpLandene og Hedemarken, Kiendes og gör Vitterligt at have udj förste böxel Stæd og fæst Helge Berg, Poul Oppegaarden og hans broder Anders Oppegaarden, alle trej et Rödstöð og Rödnings Pladz, Liggende udj Sognedalen Væsten for Sogna, Kaldes Enger, som skal strecke sig Langs op med Elven Sogna paa den væstre side efter adskillige Steenröber, som Kiendelig og öyensiunlig sees af gammel tid at være brugt op imod Övre Rud som Torbiön Rud tilforne har haft i böxel, förend Jeg mig det tilforhandlet haver, og nu er fradöd. Samme Rudstöð med adskillige fleere saadanne Pladzer Jeg mig underdanigst af hs Kongl: M^{ts} tilforhandlet haver efter derom allernaad^t Skiödes meddeelelße, hvilken bem^{te} Rudstöð og Rödnings Land de skal have niude bruge og beholde deris livs tid efter Loven, med saa skiel de deraf svarer tilbörilig Rettighed til mig og hs Maj^{tt} Rydder forbedrer det, og sletter Rödnungen efter haanden aarligen, hans Kongl: May^{tt} paa sine Skatter og Rettigheder, og mig i fremtiden til gavn og bæste saasom de vil ansvare, des til bekræftelße under min haand og Seigl. Datum Wiol paa Ringeriget den 16 feb: 1679.

L S *Jörgen Phillips*. Eghd

Dernest tilspurte fuldmægtigen Hans Christenßen (fol. 179a) Anders Lundesgaarden som fuldmægtig paa hs faders vegne hvad adkomst hand har for Enger og Ouren, svarede at hand har glemst dem hiemme og skal anviiße dem ved hiemkomsten i aften. Derimod refererede Hans Christenßen sig til sin contra Stevning.

Even Skindnæs begierte paa sin Principals vegne Sagen opsat til hand kd faae fört sine vidnisbiurd og indhændte de breve som Sagen er vedkommende, ellers paastoed hand at deeled bör gaae fra Sota til Oure Kind og siden viidere i Elven -

Anders Lundesgaarden beviiste med en Laugmandz Dom af 8 Junij 1696 hvorudj den Streckning fra Sota til Golberg er bleven cassered, og er samme respective Doms Endelig slutning denne,

Da efter tiltale giensvar og denne forberörte Sags vel overveiede beskaffenhed, er her udinden saaleedes for Retten dömt og afsagt -

Den beskickelße af 21 Septembr 1672, hvorpaa den indstevnte Sorenskriver Jens Tyges: funderer sin Dom befindes af disse misligheder 1^t at den er giort uden foregaaende Kald og Varsel til nogen af de vedkommende og paagrensede gaarders besiddere, saa den er bleven holden u:Lovskicket udj den af Höyeste Ret confirmerede commissarial Forretning udstæd den 28 Junij 1680 som dens pagina 29 og sielver afsigt udviiser - 2, at den er giort imod endeel de interesserende Bönders indsigelße og paastand om Lovlig Kald og Varßel, og tid til forsvar paa deris eiendom, som samme commissarial forretning pag: 27: 28 og 29 forClarer, Endelig for det 3^{die} bevidner nu her for Retten Hovedparterne af Flaae Annex sielve Nemlig Peder Medböen og Erik Vegager som för Kaltis Erik Gulsviig, samt Joen Biöre, som för kaltis Joen Berg, og Ole Snodalen, som för Kaltis Ole Biörke som fast alle haver vaaren med den Sorenskriver at forrete samme besigtelße, at Sande vandet paa den östre side norden for Aamodt, blev icke begrandsket som besigtelßen forClarer udj den Commissarialforretning indragen (fol. 179b) pag: 26, Ei heller den Pladz Tunga mellem begge Elvene som nu tvistes om hvorföre samme besigtelße - hvorpaa den Sorenskriver alleene grunder sig falder med hans indstevnte Dom af sig selv.

Det andet deele som Contracitanterne af Flaae annex, Nemlig Fridrik Synstebye, Erik Hvegager et consortes, nu vil tilholde sig, endog de aldrig nogen tid tilforn, som Og icke for under Retten, da de först indstevner Sagen hverken haver paastaaed eller tilholdet sig mindre sögt at beviislig giöre, som er efter 2de opsatte Steener, den eene paa et stæd Kaldes Golberget, den anden paa et andet Stæd Kaldes Sota, som er ved en Stiv miil fra hin anden, og icke haver nogen deelesteene imellem sig, som Kunde udviiße disse at være til deele sat Sognene imellem, Hallingdalen og Sognedalen, som skee burde, om de skulle eragtis for Sogne deeler, at de Kunde udviiße Stæd fra Stæd, förer ingen beviislighed med sig, enten ved deele og udrastbreve, Domme, Tingsvidne besigtelser eller lovlige vidne, som selv afvide at de ere deelesteene, men alleene nogle prov, som nu först sögis, der hermer og efter siger andres ord, end fast paa en uvis og confus maade, som de meere end 20 og 30 aar siden, uden tinge og Rettergang disionis viis imellem sig selv skal have hört, og det nu först udsiger, hvilken Snak og eftersaun icke kand autorisere noget deele gaard og anden imellem, mindre et gandske Sognedeele som er af större betydning, hvorföre samme deele og deelesteene efter saa slet beviislighed bör eragtis af ingen værd eller fölge, disse Sager Hallingdal og Sognedal imellem.

Saa er dette icke at forbigaae at de af Flaae Annex, som först giör denne Sag anhängig for under Retten, söger et deele for Sorenskriveren, og da siger at Aamodt er rette skielne og deele imellem Flaae Annex og Sognedals eiedeeler, som deris egne udtagne Stevnemaal for under retten udviißer, og for denne Ret frafalder de denne deris förste paastand om skielned, og paa staar et andet som ere de forommelte Steene paa Golberg og Sota staaende, hvilket er ved trei

fierdinger nermere end paa de eiedeeler Sognedölerne tilReigner sig, Og saaleedes (fol. 180a) varierer i deris sögning og Rettergang, Og som der saaleedes icke Kand udspörgis, eller udfindes med nogen gyldig beviislighed, hvad möye og flid, mand derpaa haver anvendt, og alle omboende og Nærboende, siger stadig og eenstemmig aldrig at have hört om noget Skielne og deele her paa dette Stæd, disse forommelte Sogne imellem, da fölger det af sig selv, at det nu omtvistede aavirke og tömmer som citanterne af Sognedalen haver hugget oven og norden for Aamodt, östen ved og strax uden for Sandevands fossen, er hugget udj felles Mark og eien- dom med vederparterne af Flaae annex, særlig efterdi det beviißes med Skiellige vidne at disse citanter af Sognedalen haver haft for 50 aar af Mand efter Mand deris gilring paa og ved samme Stæder til deris gaarde, Thi afsiges for Ret at samme aavirkede tömmer, som nu tvistes om, bör være citanterne af Sognedalen, som det i fellis mark hugget haver, hiemfalden, og om noget der af skulle være udfört og afhendt til nogen af de inciterede af Flaae annex, som det haver ladet arrestere, da bör de same af Flaae annex igien erstatte til dennem af Sognedalen, saa meget deraf bortfalt er, efter den Taxt derpaa ved arresten er giort, Hvorimod disse vederparter af Flaae Annex haver magt til at hugge saa meget tömmer udj samme og anden Felligs eiedeeler, som de haver med Sognedalen som deris lod og anpart efter deris gaarders Skyld, og den övrige paaleg af de fellis 3 huders skyld Kd tilkomme, hvorved da ingen Kommer til forkort udj disse fellis Mk^f og ejedeeler, skulle og nogen af de Stridige parter begiere at uddeelis fra hin anden, da söge sig det Lovligen wed Lov og Dom, Processens omkostning samt den ophold og skade ved den gjorde arrest, erstatter samtlig Vederparterne af Flaae Annex, som förste ophavere til denne Process, til citanterne af Sognedalen med Tredsindstiuge Rixdaler, som udreedes skal halv maanedz dag efter denne Doms Lovlige forkyndelße under adfærd efter loven.

Saaleedes for Retten at være passered bekreftis med Zignet og egen haand. Actum A^o die et Loco ut supra.

L S   H. Stochflet

(fol. 180b) Paastoed derefter at Even Skindnæs burde nu fört sine vidner og at Sagen for deris udeblivelße ej Længere bör opholdes.

Derefter aflagde forindförte Fire Vidne, efter at de os tilstreckelig havde anviist de Stæder som de omproved haver, deris Corporlig æed at hvis de for Retten har tilstaaed, er i alle maade sandfærdig -   = Mitteris =

Derefter besaae vi de omtvistede ejedeeler indtil Dybs Sæteren som citantens Fuldmægtig foregiver at höre til Enger som skal være opröd under Rud da Ruds opsiddere havde Enger i böxel -

Begav vi os saa til Berg hvor parterne igien mötte for os i Rette, og da producerede Anders Lundesgrden sin Faders Skiöde paa Enger og Ouren af 2 Augustj 1690 som saaledis meldende -

Kiendis Jeg Eggert Stochflet Raadmand udj Christi^a og residerende paa Bragernæs, og giör hermed for alle Vitterligt, at Jeg af egen fri villie og Velberaad hue, haver Solt og afhændt fra mig og mine arvinger, og nu med dette mit brevs Kraft aldeelis Selger, Skiöder og afhænder til Ærlig og Velagt Mand Helge Ellingßen Berg, hans hustrue Börn og Arvinger, en Pladz Kaldes Enger med underliggende Ören skylder et Skind med böxel, belig^{de} i Nördrehougs Pg: i Sognedals Annex, paa den væstre side af Sougn Elven paa Ringeriget, hvilken forn^{te} Pladz aarlige Landschyld, med böxel og Hærlighed, med sine tilliggende Lutter og Lunder, Fiskevand og fægang, Skov og mk:, inden gierds og uden, til fieldz og fiære, som der nu tilligger

og af arildz tid tilligget haver, intet undertagende i nogen maader, forn^{te} Helge Ellings: hs hus-true, Börn og Arving^f herefter frelßeligen skal have, niude, bruge, og beholde, og udj alle maa-der giöre sig saa Nöttig som hd best veed og kd, og Kiendes Jeg mig og mine arving^f efter den- ne dag, ingen ydermeere Lod, deel, Ret eller Rettighed at have til forskrevne Pladztes oppebör- ßel i nogen maader, mens derfor at have annammet og oppebaaret af fornevnte Helge Ellings: Nöyagtig betaling for samme bem^{te} Pladz Enger. Og dersom saa skeede, som ieg icke formoder at omberörte Pladz forbemelte Helge Ellings: eller hs arvinger ved nogen Process eller Retter- gang fravunden, for mine (fol. 181a) Eller arvingers Vandhiemmels bröst skyld, da tilforpligter Jeg mig, eller mine arvinger, igien at forskaffe hannem og hans arvingers lige saa meget godz og velbeileligt som dette forbem^{te} godz, Sex ugers dag efter at det vorder mig tilkiendegived, saa det skal være og blive forn^{te} Helge Ellings: og hans arvinger, af mig og mine arving^f alde- les uden skade og skadeslös i alle maader, des til bekræftelße under min haand og Zignet, Med venl: begiering ærlig og Velforstandige Mænd Jens Söfrens: og Johan Glandorp, Borger og indvoner i Bragernæs, med mig til vitterlighed at underskrive og forseigle, Datum Bragernæs den 2 Augustj A^o 1690 -

L S E. Stochflet

Efter begiering til vitterlighed Testerer

Jens Söfrens: L S Johan Glandorp L S

Liudeligen læst og tingl: til almindelig Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Pstg: paa Ringerige d: 14 November 1690 Test.

Jens Tyges:

Viidere Producerede Fuldmægtigen Anders Lundesgrden en Dom af 14 Novevem 1690 hvor udj pag: 9 er indfört at Enger i de trei huders Skyld er ophöyed til et Skind som paa efter- schrefne maade er forfatted

Derefter haver vi med alle tilstædeværende Proprietariers Samtöcke Lignet og paalagt de inte- resserende de trei huder Efter foromrörte Höyeste Rettes Dom, Saaleedes at de tou huder er paalagt de vedkommende i Sognedalen og paa enhver som fölger. Paa Oppegaarden trei skind. Lundesgaarden trei skind, Halkindrud 2 skind. Krogsrud 2 skind Hofland 2 skind Puckerud 1 skind, Ole Rösbye 2 skind. Hans Rösbye 2 skind, Sörsdal 2 skind, Enger 1 Skind. Överbye 2 skind, Strömsod 2 skind -

---

Endnu fremlagde hand hans höye Excellencis Skiöde i Jörgen Nackskougs Dom pag: 27 ind- fört om Kiöbet paa Songelien som melder fölgende -

Uldrich Fridrich Guldenlew

Giör alle vitterligt at eftersom hans Kongl: M: formedelst sin Naad^{te} rescription sub dato Haf- nie den 21 feb. 1672 mig allernaad^t haver befalet Iblandt andet for den höyeste priis at lade bortselge og (fol. 181b) afhænde eftersk^{ne} Vande med tilhörige Aaßer og Lier beliggende udj Sognedals Annex i Ringeriges fogderie og endeel deraf i Hallingdalens Aalemerke Kaldes Övste Vand, Lang Vand, Buvand, Frisvand og Somme Vand, samt et der östen fra liggende Vand og Vasdrag Kaldet Sande med der af dependerende, og alle udj bem^{te} Songevand fal- dende Smaa vand, tillige med TverElven, og Sielver Elven Navnlig Songa, saavels: et Stöcke Skoug Kaldes Raadals Marken aalemerke sat efter beretning udj landskyld for trei huder, og som ingen er fremkommen som vilde give meere derfor end treihundrede Rd^f Jacob Lut haver böden, thi haver Jeg paa Allerhöyeste bem^{te} hs Kongl: May^{ts} min allernaadigste Konge og Her-

ris vegne Solt, skiödt og afhændet, saas: og hermed ydermeere Selger skiöder og afhænder fra
hs Kongl: Maj^{ts} og det Kongl: arvehuus til forbem^{te} Jacob Luth og hs arvinger oven berörte
vand vasdraug Elver, skoug samt alle tilhörende udmærker og Rödning med angrensende og
omkringliggende aaber og Lier, saa vit sig det strecker, og med rette tilligge bör, hvilket han-
nem og hs arvinger herefter aldeelis skal föolge niude bruge og beholde til Evindeligh odel og
ejendom, og giör sig det saa Nöttig og gavnligh efter Norgis Lov og Kongl: forordninger, som
de best viide og Kunde uden nogen hinder eller indpas, udj alle maader, efters: meer Höyst-
bem^{te} hans K. M. derfor er giort fuld og fornöyelig betaling med 300 rd^f, dog hans Kongl:
Maj^{ts} contribution, Höye regalier og reduction, udj alle maader forbeholden, Hvorfor Jeg og
hermed paa hans Kongl: M: veigne fuldkommen hiemler og tilstaar hannem og hs arvinger
foromrörte vande, samt Skoug og ald deßen tilhörige, Saavit det sig retteligh strecker, og af
arildz tid tilligget haver. Des til ydermeere bekreftelße, under min hd og Seigl. Datum
Kiöbenhavn den 2 Julij A^o 1672.

U: F: Guldenlew
L S

Hans Christens: paa Ruds arvingers vegne begierte opsettelse i sagen til hvad tid Retten be-
hager den at prolongere,

Even Skindnæs refererede sig til forrige.

Denne Sag er optagen til den 30 September til hvilken tid parterne möder betidz hos Helge
Berg at afhöre Dom -

ÅSTEDSSAK 30. SEPTEMBER 1709 PÅ BERG I SOKNEDALEN

(fol. 182a) Den 30 September 1709 blev Retten igien betient paa Berg i Sognedalen i oven-
skrevne Aastædz process som fra den 30 Augustj sist afviget til denne tid er bleven optagen,
af de samme Lougrettismænd som foran ere anteignede -

Paa Citanten Helge Bergs vegne fordrede Anders Lundesgaarden Sagen igien i Rette contra
hans vederparter som alle vare tilstæde, og producerede sit skriftlig forfattede indleg udj
Sagen af fölgende indhold -

Gud Störke Retten!

Jeg har ved forhen i Rettelagde Stevnemaal stevnt paa Skielne og deele imellem de tvende
mine Eiende Pladzer Enger og Ouren paa den ene, samt de angrensende gaarder Lægtnæs,
Lindolie og Rud anden side, altsaa fölger til en kort oplysning i Sagen dette saa tjenstligt -

1 At separation imellem besagde mine Pladzer Enger og Ouren, samt Lægtnæs og Lindolie
i Flaee Annex ere gotgiort med de allereede förte prov og Vidnesbyrd som forklarer paa hvad
Stæder mit aavirke har været. Mand finder at Deelet af gammel tid, efter baade mit eget og
mine Formænds brug og aavirke, haver tagen sin begyndelße fra Aamodt, hvor de 2de Elver
Nemlig Sannevands og Frisvands Elven Kommer tilsammen og over OureKindslie indtil en
Steenrös paa Höyden Kaldes Sota, Saa at Enger og Ourens Eiedeeler falder paa östre Side og
Lægtnæs med Lindelien den västre Side derimod, hvilket saaledes af os paa begge sider været
fuldt og brugt, indtil Anders Lægtnæs og Thore Lindelien Kort siden lod sette Folk til at aa-
virke ind udj Enger og Ourens underliggende Skoug og ejendom östen for Ourekinds Lien,
strax ved den Pladz Peder Bersvends: er paaboende, Samme huusmdspladz er af en Md ved
Navn Endre Biörns: i begyndels: med min bevilling og tilladelße opröd og bebyggt, saa ieg
ingenleedes overvejes med hvad Ret og Skiel Anders Lægtnæs og Thor Lindelje kd begiere at

Komme ind udj min ejendom, som i saa lang tid er fuldt med aavirke og brug (**fol. 182b**) under meer besagde tvende Pladzer Enger og Ouren, mindre befatter hvorleedes de Dannemænd, efter deris contra Stevnings udvisning kand prætere Deele at skulle være efter deris formeening fra Sota til Ourekiend og derfra i SongeElven, som er Strax ind paa Ouren et lidet Stöcke Veigs fra samme Pladz, paa nermeste ald den Skoug og Mark som vedkommer Pladzen Ouren, hvilken eiendom de aldrig Kand gotgiöre nogen tid at have været brugt under Flaee, mens Jeg beviiber at förend Ouren blev Optaget og bebyggt, har Oppegaard og Lundesgaardens besiddere haft deris aavirke med braate og tömmerhugst paa samme Stæd. Og hvormeget u:lige det er i sig selv at Lægt næs og Lindelie med deris Eiedeler skulle gaae tvert over min Eiendom til SongevadzElven? Kand sees anderleedes af en Dom som Velbr: hr: Assistance Raad og Laugmd Hannibal Stochflet A^o 1696 den 8 Junij har dömt paa Aastæden Aamod imellem Sognedölingerne og Flaaværingerne, dens Endelig Conclusion, og kd Md vel forstaae, det skal være Anders Eriks: Lægt næs paastand omstunder, ligesom hs fader afgangne Erik Anderßen Hvegagers i samme tid, det hand prætere, at deeled skulle gaae fra Sota over Songevands Elven efter tvende opsatte steener til Golberget, endskiönt hand ved idzige contra Stevnemaal deraf ei viidere paastaar end til SongevadsElven.

2 ang^{de} skielne imellem foromrörte mine Pladzer Enger og Ouren og angrensede grd Rud her i Sognedalen, Saa har Jeg alletider med eiendom og brug fuldt Eiedelerne for Enger og Ouren efter Höjden fra Sota og til Juvet og icke kd contradiceris det ieg endnu fastelig og u:forgribelig paastaar, fremdelis herefter ved mit Stevnemaals tilhold u:foranderlig bör at være, Hvorimod Halvor Knuds: og Nub Torbiöns: Rud ved deris contra Stevning indvender at der icke skal have været andet deele end efter et provsbrev, saa Kaldet, datered 28 Sept: 1661, skulle det forundre mig storligen, om Retten wilde reflectere noget paa samme documenter som Jeg finder at være et Kiendelig Bænckebrev, hvilket nocks: udviiser sig Selv, i det, at samme brev aldrig tilforn været i nogen Ret, ligesom og, naar mand Kaster öyene til de Zigneter, som skulle staae derunder kd md fornemme, at det er ickun (**fol. 183a**) noget Lack undersat, men viiber aldeelis ingen trökning af Zigneter, mindre conditionered som et provs Brev bör at være og Loven, med Kald og Varbel til de paagiældende allernaad^t foresiger, Og efterdj disse Contra Citanter beraaber dennem i deris Stevnemaal paa een foreening, som de foregiver at være passerit imellem mig og afgangne Torbiön Rud den 23 Novemb^t 1700, hvilken mig icke anderleedes er bekiendt end at Torbiön Rud engang bragte en discurs paa bane om Eiedeeler ved leilighed, da hand fant mig drucken og vel beskienket, foregiver hand paa samme snak og tale skulle have faldet een foreening, det ieg aldrig erindrer; Mens som det blev mig sagt, lod Jeg strax ved tvende Mænd tilsige Torbiön Rud, at ieg icke viste, mindre vilde viide af nogen forliig i saa maade, og var det u:fornöden at Torbiön Rud med practiqver sögte efter foreening, naar hand forhen var forsiunet med provs brev om eiedeelernis beskaffenhed, om det ellers havde været saa rigtigt i sig selv som nu paastaaes og foregives hvorom Jeg tilforn aldrig har hört det allerringeste. Ellers beviibes med hosfölgende forrige Sorenskriver Sal: Jens Tygeßens forretning datered 14 Novembr 1690, at den grd Rud icke er incorporerit udj de 3 huders Skyld, og derfor ej heller kd prætere at Komme til de aaser og Lier som falder til Songvasdraget. Mand finder og at Ruds besiddere udj deris Contra Stevning prætere deeled til SongevadsElven, derefter fölgende Elven til Aamodt og Trommels Eier vedtager, og naar det skulle være deris Eiemaal, som det aldrig har været, mindre Kand blive, var det heel u:fornöden at Ruds opsiddere afgangne Tobion Christopherßen anno 1664 dend 5 Novemb: af forrig Kongl Maj^{ts} Foged nu Sal: Jacob Luth tilböxlede sig Pladsen Enger som deris egen i Retten indgivne böxelseddel udviiber at ligge paa væst side af Songevandet ved Dybet, hvoraf Clarligen er at fornemme at Rud icke har haft noget eiemaal paa Samme Stæder -

3 Betreffende det af mig udj mit Stevnemaal paastevnte (**fol. 183b**) Deele imellem Krogrud, hvor Ruds Eier slipper, Saa efterdj Sorenskriverens Lejlighed formedelst hs tingreiße til Hal-

lingdalen iche var at overfare og begrandske samme Eiedeeler, faar samme til beleiligere tid aarsagelig denne sinde Stillis i beroe -

Sluttelig bliver min endelig paastand, det ieg nyder eiedeelerne som af gl: tid været haver, og ellers efter mit brug og aavirke samt aastædernes öyensiuilig begranskning og beskaffenhed for mine 2de pladzer Enger og Ouren af inciterede angrensende ubeskaaret med tilstreckelig erstatning for denne paaförte Processes u:nödvendige bekostning, Særdelis at Sagen efter deris begier til denne tid blev forflöt, som medtager videre u:mage og besværing, og ellers paa-staaes det aavirkede Saugt^t til mig in natura med Landnamb og Skadegield at bör være hiemfalden, derom Jeg en Retmessig Dom er forventende, og forbliver Rettens tienstskyldige tiener

Berig i Sognedal d: 30 sept: 1709

Helge Ellings: Egen haand

Hvorefter hand i Sagen var Dom begierende.

Contraparten Anders Lægt næs fremförte dernest sine vidnisbiurd i Sagen som saaledes en hver for sig vandt og tilstod -

Kittil Buöen tilstoed at for 3 aar siden var han tilnevnt at være Lougrettismand i en process mellem Erik Hvegager og Helge Berg, da saae hd en rös paa et Berg som laae mit i en Myr östen fra Sota, hvis viiöer pegte fra Sudvest til Nord ost, Veed iche hvem eller hvorfor den var opreist.

Ole Pederöen Sunstebye eier tilstoed det same ord fra ord Som forrige prov omvundet haver -

Knud Kittelsvigen vedgik at hand neden for Sota i en gransnar samme tid fant een Steen som med andre Steene var opstöed, som hand siuntis var skicket som een deelesteen, mens hvorfor den var opsat veed hand iche -

Fuldmægtigen Hans Christens: formeente at de omprovede deelesteene bör være og forblive i sin fulde værdj, helst fordj Si: Assistance Raad Jörgen Phillipsen som i fordem tid ejede Rödstödet Enger iche har kiendt sig Lengere eiemaal der til, som indlagde böxelseddel (**fol. 184a**) Nermere udviöer. Betreffende Ouren som ej er beviist for Rödstödet at være optagen, langt mindre af arildz tid nogen Pladz paa samme Stæd som saa Kaldes, men ickun et lidet vand det md veed at være kaldet Oure Kiend, hvorefore paastaaer at til Rödstödet Enger ej kd med Rette tilleggis paa den Nördre side ved Elven til Understryg, derfra lige streckning op i Leemyren, og hvis der norden for findes neml. de 3 Pladzer Ouren og de Pladzer Jens Helges: og Peder Bersvendsen beboer at være Rudz og Lægt næs opsidere hiemfalden med Skadegield Vold og Landnams böder, og om Retten eragter fornöden at bese de omprovede deelesteener iche skulle findes saa dögtige som de vil formeene, vil det beroe til viidere eftersiu helst udj Laugmandens Dom er forClaret hvor de den tid paastevnte deelesteene er staaende som der i befindes casset, og vil hand vente om de er casset de da i denne tid ere nedkaste.

Anders Lundesgaarden Fremviiste sin Skattebog for Ouren som Skylder et Skind, refererede sig i övrige til sit Skiöde og at de eiedeeler hans fader har brugt over hævds tid vorder hannem tilfunden -

Derefter fremstillede Ruds arvinger deris vidne i Sagen saasom

Guul Thoreöen huusmand tilstoed at hand tiente hos Christopher Rud for 37 aar siden i 2 aar, og da brugte hand tömmer Nord i Lien ved Stolpe Fiorden og proved Kiörte det Ned i Songa -

Halvor Otteröen gestendigede at hand tiente Torbiön Christopheröen Rud for 36 aar siden

i 2 aar, og naar hand Kiörte sine folk til Skovs, hug og Kiörte de i linie hvor de vilde -

Anders Lundesgaarden foregav at det var i de tider da Ruds besiddere havde Enger i böxel som indlagde böxelseddel af 5te November 1664 viidere udviiber -

Carl Lille Hval gestændigede at hand tiende Christopher Rud i 2 aar for 51 aar siden imidlertid hug og Kiörte hd (fol. 184b) Tömmer Norden for Rudz Dybet, og da var Enger og Ouren iche opröd, ellers hörte hand af dito Christopher Ruds Qvinde at der skulle være et Rödstödi Marken, som hun kaldte Enger, men hörte iche tale om Ouren eller Oure Kiend -

Anders Grönvold vandt at der iche har væred anden deele imellem Rud og Enger end at Helge og Sl: Torbiön Rud for 14 aar siden gjorde en mundtlig foreening med hin anden at deeled skulle gaae Neden for Dyb Sæteren og Norden for LövHougen og siden i Oure Kiend - Det samme var og Peder Giestsens frivillig tilstand -

Derefter aflagde samtlig provene deris Corporlig æed paa deris forhen gjorde tilstand -

Hvorpaa Fuldmægtigen titmelte Hans Christens: producerede sin principal Halvor Knudßen Rudz Skriftlig forfatte indleg i Sagen af denne Dato og bemeld

Dommeren og Rettens betienter ald velstand förönskis

Mand skal aldrig have hört saadan medfart s: Helge Ellingßen os haver begegned med i det hand for sin Ringe ejende Pladz Enger paa voris gaarders Ejendom har indfaldet baade med braate Rödning og tömmerhugst, og omstunder vil for des regne sig til, endskiönt hd saare vel veed at mand altid baade ved Stevnemaal og Rettens Kiendelße ville have ham til rette sat. Da har hd saare ydmyg anstillet sig og forekommet process med sluttede foreening, ej at drive meere end efter lod og Landtal etc: mens nu förer og Reißer Process for at faae til sig voris gaarders beste Hærlighed, mens dette maatte observeris provene ej viide enten det var Engers Eiedeeler eller iche paa de Stæder dem begik aavirke for Citanten - over saadan hs store Skades tilföyelße, paa vore gaarders Rud, og Krogsrudz Eiendom, det Md dog med tolmodighed til denne tid har overdraget, end og hs onde optenckende saas: hd ved Sal: Torbiön Christophers: og hs hustrues afgang, der ej efterlatte sig nogen den tid Myndig börn, som gaarden med sin tilliggende Kunde forsvare, (fol. 185a) Mens af Helge Berg paa nogle aars tid blev brugt, og i samme tider forsiunte hand sig med böxselseddel paa Rödstödet Enger, som og udviiber at Rudz opsiddere der fra var död, og öyensunlig er det nok at see at det Rödstödi er optagen, og ligger i Rudz eiendom, hvorom vi nermere refererer os til det Producerede beskikkelßes Document. Aarsagen at dette Rödstödi saa længe hos citanten er vorden henstaaende upaataalt, forvolte min formd Sl: Torbiön Nubs: var en stille og enfoldig Md. og ej af de eiende til tinge vordet opbiudet, saa vedkommende, det vi formeener at være, burde være Kiöbet nest frende for en fremmet og denne Post til viidere paatale og forbeholden. Imidlertid fastelig paa-staaes at til det omtvistende, og ofte nevnte Rudstödi Enger, ej kd eller med rette bör tilleggis störrer og lengere eiendom paa den Söndre side til Juvet, derfra lige Linie ned i Elven, og i höyden til Lee-myren som er strax neden for den tilstevnte Aastæd Sota, hvilken ej for noget dele eller Skielne beviiber at være sat, Mens paa höyeste Bierg, for at md kd see sig viit om, paa denne Nördre side ved Elven til Veemestryg, og rigtig streckning op i Leemyren, Som skal være alt store og forvide eiedeler for saa ringe Pladz, imod vore store gaarders Skatter, end og indenfor des Streckninger at være beste Skougen til Rödning land og forhøve: Alt saa refererer vi os til Loven, om lige gode parter at lodnes paa begge sider. Belangende den oprödede Pladz, der af citanten Kaldes Oure, som ej bevist er, at have væred Rödstödi almindig at være optaget ej heller den der nu afgaaende Kongl: Skatter, af Sorenskriveren og 6 Mænd, som loven byder og befaler, skal paa Aastæden legge saadanne Pladzer i Skat, mens alt dette er giort imod ald Skiön og billighed, saa vi fastelig paastaar at alt dette af Citanten som imod

Lov og forordninger giort er beroe paa hans eget ansvar, og hans adkomst for Ouren af ingen værdighed bör ansees, Mens for den Post at validere for et benkebrev, henseende der skal aldrig gotgiöris at der af gammel tid haver været nogen Pladz som saa Kaldes, mens et lidet Vand, som Md veed at være Kaldt OureKiend,

Ogsaa Rudz og Lægtnæs eiendom stöder tilsammen ved Leemyren, og Nord efter, som til Aamodts eier vedtager, og fremefter neden under Aaßen (fol. 185b) Nemlig den Pladz Peder Bersvends: nu bruger, og Kiender os alt saa langt frem til Engers eiendom vedtager. Hvorfor Settis i Rette for den Velviibe h^f Dommer, at den opröddede Pladz nu Kaldet Oure bliver os tilkiendt med Skadegiold, Vold og Landnamsböder for hs sig tiltagne Rödning Verk i voris gaarders Eiendom, Saa vi engang for alle maatte niude voris gaarders Ringe tilliggelße u:beskaaret hvilket recommenderis denne ærede Ret til paaskiönnelße, Processens omKostning paastaaes at Citanten bör svare os med 16 rd^f, imod at blive

Rud d: 30 Sept: 1709

Dommerens og Rettens ydmygste tiener

Paa egen og consortes vegne

Halvor Rud

Wiidere blev ej af nogen af parterne indgived eller fremlagt hvorfor herudinden saasom samtl: parterne var en endelig Dom begierende saaleedes Kiendt og afsagt

Som de Trende vidne Helge Olsen, Peder Engebretsen Og Endre Biörnsen har forClared ved æed at de Mænd som har ved böxel eller Kiöb været tilladt at bruge de Pladzer Enger og Ouren har ved 30 aars tid haft deris aavirke med Braate Rödning og anden aavirke i Ourkiend-Lien uformeent, Alt saa haver vi efter den udj omtvistede Eiedeeler gjorde begranskning forefunden at deeled imellem Engen og Ouren paa den ene og Lægtnæs samt Lindelien anden side bör begyndes ved Aamodt hvor i formaals tid en deelesteen eller Rös ved Elven af Rettens middel er opsat, hvorfra den gaar Lige over et graat berg paa denne side Elven; siden følger Enger og Ourens Eiermænd Eiedeelerne Mitlies indtil Ourekiend Kollen, og siden der i fra i Sota, hvad tömmer inden for samme streckning er hugget bör vere citanten Helge Berg hiemfalden -

(fol. 186a) Belangende deeled imellem Enger og Rud, da som vidnisbiurdene Anders Grönvold og Peder Giests: æedlig har berettet os hvad forening der er sluttet imellem den Sal: Mand Torbiön Rud og citanten Helge Berg, Alt saa har vi eraget for Ret at samme contract som saa frivillig af ærlige Mænd er indgaaed bör i alle sine Poster holdes saaleedes at deele streckningen bör gaae Wiidere fra Sota til Oure Kiend; derfra forbie Lövhougen paa den Nordre side og siden til et graat Berg og strax neden for Dyb Sæteren - Hvormed da denne processes omkostning paa begge sider vorder ophæved -

Saaleedes paa Aastæderne passered bekreftis med egen haand og Zigneter Actum Anno, diebus et Loco ut supra besk: 18 ark

TING 31. JULI 1709 PÅ BERG I HOLE

(fol. 186a) CM: Sorenk: etc: Giör vitterligt at A^o 1709 den 31 Julij blev Retten til almindelig Sageting efter Höj öfrighedz anordning betient paa Berg tingstue udj Hoele Præstegiold paa Ringerige, Overværende udj Velbaarne h^f Amtmand og Assistance Raad Poul Gludz Stæd hans beskickedede Fuldmægtig S^f Christian Thomæsen, Kongl. May^{ts} Foged Höyagtbar og Wel-fornemme Mand Seig^f Lars Tönders fuldmægtig Mons^f Lars Hanßen, Böygde Lensmanden

Tosten Johans: Bye, samt efterskrevne Laugrettismænd, Ole Opsal, Troen Gommæs, Torgier Burud, Jens Moe, Hendrik Ulleren, Peder Löcken, Tollev Giesvold og Madz Sörum.
Paa Hans Olßen Aamodts vegne præsenterede sig for Retten Monsr Anders Christens: og fordrede Sagen igien i Rette contra sergiant Lars Börgen for 3 rd^r 3 ort 4 ß hand han: schuldig, Hvorfore hand til seeniste ting den 8 Martij var indstefnt, og da vedstod hand for Retten gielden saaleedis at være Rigtig -

Derefter Producerede Fuldmægtigen Sr Anders Christens: sin Principal Hans Olßens revers og beviislighed paa hans fordring, (fol. 186b) HvorEfter Fuldmægtigen var Dom med omkostnings erstatning begierende.

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt -

Saasom det befindes at den fordring som Lars Börgen söges for er Rigtig alt saa er hand tilfunden 15 dage efter denne Doms Liusning at svare sin debet til Citanten Hans Olsen med 3 rd 3 ort 4 s: og i omkostning 1 rd^r under adfærd efter Loven -

Saaleedes for Retten passered, Testeris med egen haand og Zignete. Actum A^o die et Loco ut supra   besk: 1 ark

Akt 8 går til IMG 5474!
Neste til 5588!